

T. C
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İNTERNET
BAĞIMLILIĞI İLE DUYGULARI İFADE ETME VE
DÜŞÜNME İHTİYACI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hümeyra SEVİNÇ

İstanbul

Haziran-2019

T. C
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI
İLE DUYGULARI İFADE ETME VE DÜŞÜNME İHTİYACI
ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hümeyra SEVİNÇ

Tez Danışmanı:
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ

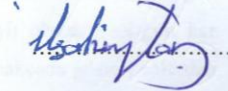
İstanbul

Haziran-2019

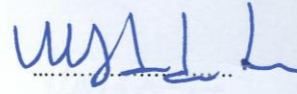
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ

Üye Doç. Dr. Mustafa Yüksel ERDOĞDU

Üye Dr. Öğr. Üyesi Gazanfer ANLI

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ömer ÇAHA

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı İle Duyguları İfade Etme Ve Düşünme İhtiyacı Arasındaki İlişki**” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Hümeyra SEVİNÇ

ÖNSÖZ

Lisans eğitimim sırasında değerli görüşleriyle beni destekleyen ve internet bağımlılığı üzerinde çalışmaya karar vermeme vesile olan Mustafa ÖZBAĞ'a, çalışmamda benden desteklerini esirgemeyen tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ'a teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma verilerinin toplanmasında bana yardımcı olan Doç. Dr. Filiz GÜLTEKİN'e, Araş. Gör. Enes ERCAN'a ve Esra ARSLAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca babam Ali SEVİNÇ, annem Füsün SEVİNÇ ve kardeşim Sevde SEVİNÇ'e bana bu süreçte verdikleri desteklerden dolayı teşekkür ederim.

Hümevra SEVİNÇ

İstanbul - 2019

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI İLE DUYGULARI İFADE ETME VE DÜŞÜNME İHTİYACI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hümevra SEVİNÇ

Yüksek Lisans, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ

Haziran-2019,152 sayfa

Bu araştırmanın ulaşmak istediği temel amaç üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca bu kavramların bazı demografik özelliklere göre farklılaşım farklılaşmadığının araştırılması da bu çalışmanın amaçlarındadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Medipol Üniversitesi Uludağ Üniversitesi ve Aksaray Üniversitesi'nde çeşitli bölümlerde okuyan çeşitli bölümlerden rastgele seçilen 391 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF)(Kutlu vd., 2016), Düşünme İhtiyacı Ölçeği (DİÖ) (Gülgöz ve Sadowski, 1995), Duyguları İfade Etme Ölçeği(DİEÖ) (Kuzucu, 2006). ve araştırmacının oluşturduğu kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı, Duyguları İfade Etme düzeyinin cinsiyet, romantik ilişki durumu, anne baba birliktelik durumu, sigara kullanma durumu algılanan akademik başarı durumu, anne/baba eğitim durumu, algılanan ve anne baba tutumu değişkenleri arasındaki farklılıkları ve ilişkileri tespit etmek için “İlişkisiz Grup t Testi” ile “Tek yönlü Varyans Analizi(ANOVA)” analizi yapılmış ve birimler arasındaki farklılıkları tespit etmek için Post Hoc testlerinden yararlanılmıştır.

Araştırma sonucunda internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etmenin yakınlık alt boyutu arasında anlamlı ve ters yönde bir ilişki bulunmuştur.

Düşünme ihtiyacı ve yakınlık duygu ifadesinin internet bağımlılığı yordadığı tespit edilmiştir.

İnternet bağımlılığının cinsiyet, sigara kullanma durumu, anne baba tutumu ve algılanan başarı ile arasında anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yaş ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Düşünme ihtiyacının sigara kullanma durumu ve algılanan başarı ile arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Duyguları ifade etmenin cinsiyet, anne baba birliktelik durumu, romantik ilişki, anne baba tutumu, baba eğitim durumu değişkenleriyle arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Duyguları ifadenin alt boyutu olan olumlu duygu ile cinsiyet, romantik ilişki durumu, anne baba tutumu ve baba eğitim düzeyi ile, olumsuz duygu ifadesinin sigara kullanma durumu ile, yakınlık duygu ifadesinin ise ilişki durumu, anne baba tutumu ile arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Araştırma sonuçları literatürdeki diğer bulgular ile birlikte tartışılmış, eğitimciler ve ailelere öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı, Duyguları İfade Etme, Olumlu Duygu, Olumsuz Duygu, Yakınlık

ABSTRACT

RELATIONSHIP BETWEEN INTERNET ADDICTION, NEED FOR COGNITION AND EXPRESSING EMOTIONS OF UNIVERSITY STUDENTS

Hümeyra SEVİNÇ

Master, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. İbrahim TAŞ

June-2019, Page 152

Aim of this study is to examine the relationship between internet addiction, need for cognition and expressing emotions of university students. In addition, the purpose of this study is to investigate whether these concepts differ according to some demographic variables. The study group of this research consists of 391 randomly selected students from various departments of Istanbul Sabahattin Zaim University, Medipol University Uludag University and Aksaray University.

Youngs' Internet Addiction Test-Short Form (Kuzucu, 2006), Emotional Expression Questionnaire (Kutlu vd., 2016), The need For Cognition Scale (Gülgöz & Sadowski, 1995), and the Personel Information Form -which was developed by the researcher for the data collection purposes of researcher's study. "Comparative Relational Screening Model" was used in this research. The data of this study were analysed with Multiple Linear Regression, Independent Samples t Test, One Way ANOVA, Post Hoc Tests, Pearson Product-Moment Correlation.

As a result of the research, a significant and opposite relationship was found between internet addiction and the need for cognition and proximity (subdimension of expressing emotions). In addition, the need for cognition and proximity predicted internet addiction.

It was concluded that internet addiction showed a significant difference between genders, smoking status, perceived parental attitude and perceived success. In addition, a significant relationship was found between age and internet addiction. There was a major difference between the need for cognition, smoking status and

perceived success. In Expression of emotions, a significant difference was found between genders, parental association, romantic relationships, parental attitudes, father education level.

In addition, a significant difference was found between positive emotion which is the sub-dimension of emotion expression, and genders, romantic relationship status, parental attitude and father education level. A significant difference was found between negative emotion and smoking status. And last one a significant difference was found between proximity and romantic relationship, parental attitude.

The results of the research were discussed together with the other findings in the literature and suggestions were given to educators and families.

Keywords: Internet Addiction, Need for Cognition, Expressing Emotions, Positive Emotion, Negative Emotion, Proximity

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLO LİSTESİ	i
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç.....	2
1.2.1 Alt Amaçlar	2
1.3. Önem	3
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
İNTERNET BAĞIMLILIĞI, DÜŞÜNME İHTİYACI VE DUYGULARI İFADE ETME	6
2.1. İnternet bağımlılığı	6
2.1.1. İnternetin icadı ve Türkiye'deki gelişimi	6
2.1.2. Bağımlılık	8
2.1.3. Davranışsal bağımlılık	9
2.1.4. İnternet bağımlılığı.....	10

2.1.5. İnternet bağımlılığının olumsuz etkileri.....	11
2.1.5.1. Sosyal hayat üzerindeki olumsuz etkileri.....	12
2.1.5.2. Akademik hayat üzerindeki olumsuz etkileri.....	13
2.1.5.3. Aile hayatı üzerindeki olumsuz etkileri.....	14
2.2. Düşünme İhtiyacı	15
2.2.1. Düşünce ve düşünme	15
2.2.2. Düşünme İhtiyacı.....	16
2.3. Duyguları İfade Etme	18
2.3.1. Duygu.....	18
2.3.2. Duyguları ifade etme	19
2.4. İlgili Araştırmalar	22
2.4.1. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Araştırmalar	22
2.4.1.1. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	22
2.4.1.2. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar ..	28
2.4.2. Düşünme İhtiyacı İle İlgili Araştırmalar.....	28
2.4.2.1. Düşünme İhtiyacı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	28
2.4.2.2. Düşünme İhtiyacı İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	31
2.4.3. Duyguları İfade Etme İle İlgili Araştırmalar.....	31
2.4.3.1. Duyguları İfade Etme İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	31
2.4.3.2. Duyguları İfade Etme İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar ..	34
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	35
YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırmanın Modeli	35
3.2. Çalışma Grubu	35
3.3. Veri toplama araçları	39
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	39
3.3.2. Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF)	39
3.3.3. Duyguları İfade Etme Ölçeği(DİEÖ).....	40

3.3 4. Düşünme İhtiyacı Ölçeği (DİÖ)	41
3.4. Verilerin toplanması	42
3.5. Verilerin analizi.....	43
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	45
BULGULAR VE YORUM	45
4.1. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının cinsiyet değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular	45
4.2. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının yaş değişkeni ile ilişkisine ilişkin bulgular.....	48
4.3. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?	49
4.4. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının romantik ilişki durumu değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular	53
4.5. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?.....	57
4.6. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları anne/baba eğitim düzeyi değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular.....	60

4.7. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları algılanan başarı değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular.....	70
4.8. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının algılanan anne-baba tutumu değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular	74
4.9. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları arasındaki ilişkilere ilişkin bulgular	79
4.10. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyini, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifadenin alt boyutları olan olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık değişkenlerine göre yordamasıyla ilgili bulgular	80
BEŞİNCİ BÖLÜM	83
DEĞERLENDİRME VE TARTIŞMA	83
5.1. Genel Değerlendirme ve Tartışma.....	83
5.1.1. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma.....	83
5.1.2. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı, duyguları ifade etme düzeyi toplam puanı ve duyguları ifade etme alt boyutlarından olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları ile yaş değişkeni arasındaki ilişki.....	87
5.1.3. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının anne baba birliktelik durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma.....	89
5.1.4. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz	

duygu ve yakınlık alt boyutlarının romantik ilişki durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma	91
5.1.5. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının sigara kullanıp kullanmamasına göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma.....	93
5.1.6. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının anne eğitim düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma	96
5.1.7. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının baba eğitim düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma	98
5.1.8. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının algılanan akademik başarısına göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma.....	101
5.1.9. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının algılanan anne baba tutumuna göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma.....	103
5.1.10. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile duyguları ifade etme alt boyutlarından olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları arasındaki ilişki.....	107
5.1.11. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyinin, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etmenin alt boyutları olan olumlu duygu, olumsuz duygu, yakınlık düzeylerini yordaması	109
5.2. Araştırmanın Anlattıkları	109
KAYNAKÇA	112

EKLER.....	127
Kişisel Bilgi Formu (Ek 1)	127
Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF) (Ek 2).....	128
Duyguları İfade Etme Ölçeği(DİEÖ) (Ek 3)	129
Düşünme İhtiyacı Ölçeği (Ek 4)	130
Etik Kurulu Kararı (Ek 5).....	132
ÖZGEÇMİŞ.....	133

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.2.1: Çalışma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı	36
Tablo 3.2.2: Çalışma Grubunun Algılanan Akademik Başarı Düzeyi Değişkenine Göre Dağılımı.....	36
Tablo3.2.3: Çalışma Grubunun Romantik ilişki Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	36
Tablo 3.2.4: Çalışma Grubunun Anne-Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	37
Tablo 3.2.5: Çalışma Grubunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	37
Tablo 3.2.6: Çalışma Grubunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	38
Tablo3.2.7: Çalışma Grubunun Algılanan Anne-baba Tutumu Değişkenine Göre Dağılımı	38
Tablo 3.2.8: Çalışma Grubunun Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	39
Tablo 3.5.1: İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı, Duyguları İfade Etme Puanlarının N, \bar{x}, Ss, Sh\bar{x}, Basıklık ve Çarpıklık Değerleri	43
Tablo 4.1.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	45
Tablo 4.1.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	46
Tablo 4.1.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	46
Tablo 4.1.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	47
Tablo 4.1.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	47

Tablo 4.1.6:Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	48
Tablo 4.2.1: Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı ve Duyguları İfade Etme Düzeyleri ve Duyguları İfadenin Alt Boyutları ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular	49
Tablo 4.3.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Anne-baba Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	50
Tablo 4.3.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	50
Tablo 4.3.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Düzeylerinin Anne-Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	51
Tablo 4.3.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Anne baba birliktelik durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	51
Tablo 4.3.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	52
Tablo 4.3.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Anne baba birliktelik durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	52
Tablo 4.4.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	53
Tablo 4.4.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	54
Tablo 4.4.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	54
Tablo 4.4.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	55
Tablo 4.4.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	55
Tablo 4.4.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	56

Tablo 4.5.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	57
Tablo 4.5.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	58
Tablo 4.5.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	58
Tablo 4.5.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	59
Tablo 4.5.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	59
Tablo 4.5.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	60
Tablo 4.6.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	61
Tablo 4.6.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	62
Tablo 4.6.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	62
Tablo 4.6.4: Öğrencilerin Olumlu Duygu Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	63
Tablo 4.6.5: Öğrencilerin Olumsuz duygu Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	64
Tablo 4.6.7: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	65
Tablo 4.6.8: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	65
Tablo 4.6.9: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	66

Tablo 4.6.10: Öğrencilerin Olumlu Duygu Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	68
Tablo 4.6.11: Öğrencilerin Olumsuz duygu Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	69
Tablo 4.8.12: Öğrencilerin Yakınlık Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	69
Tablo 4.7.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	70
Tablo 4.7.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	71
Tablo 4.7.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	71
Tablo 4.7.4: Öğrencilerin Olumlu Duygu Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	72
Tablo 4.7.5: Öğrencilerin Olumsuz duygu Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	73
Tablo 4.7.6: Öğrencilerin Yakınlık Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	73
Tablo 4.8.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Anne-baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	74
Tablo 4.8.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Anne-baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	75
Tablo 4.8.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Anne-baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	75
Tablo 4.8.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Anne Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	77
Tablo 4.8.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Anne Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	78

Tablo 4.8.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Anne Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	78
Tablo 4.9.1: Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri arasındaki ilişkilere ilişkin bulgular	79
Tablo 4.10.1: İnternet Bağımlılığının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları	81

KISALTMALAR LİSTESİ

SPSS: Sosyal Araştırmalar için İstatistiksel Program Paketi

APA: Amerikan Psikoloji Derneği

DSM: Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı veya Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YİBT-KF: Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu

DIÖ: Düşünme İhtiyacı Ölçeği

DIÖÖ: Duyguları İfade Etme Ölçeği

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Gelişen ve değişen dünya ile birlikte teknoloji de hızla ilerlemektedir. Bu ilerlemeler insan hayatını birçok alanda kolaylaştırmıştır. İnternetin sağladığı bu kolaylıklar sonucunda insanlar vaktinin çoğunu internette geçirmeye başlamış, yaşamlarını birçok alanda olumsuz yönde etkilemeye başlamış ve bu sebeple internet kullanımı konusu tartışılmaya başlanmıştır (Taş, 2015 :54).

İnternet kullanımı sırasında sınır aşılımaya başlandığında insanlar üzerinde bağımlılık, çeşitli sağlık sorunları vb. problemlere sebep olmaktadır. Bağımlılık tedavisi tekrarlanma ihtimali ve direnç oluşturması sebebiyle ruh sağlığı çalışanlarını en çok meşgul eden meselelerden biridir. Aynı zamanda bireyin ve toplumun işlevselliğini de etkilemesi dolayısıyla sosyal bir meseledir. Ekonomik, kültürel, teknolojik ve sosyal gelişmelerle ve değişmelerle beraber bağımlılığın nesnelere de çoğalmış ve değişmiştir. İnternet bağımlılığı günümüzde bu yeni bağımlılık türlerinden birisidir ve internet bağımlılığı tüm dünyayı etkisi altına almıştır (Anlı, 2016:284).

Duygular insanlarla olan ilişkilerimizi güçlü bir şekilde etkiler. Duyguları ifade etme biçimimiz ilişkileri yönetir ve değiştirir. Örneğin birine öfkelenmek ve karşıdaki kişiyle bunu paylaşmak aramıza mesafe koyar (Greenberg, 2012: 8). Buradan hareketle insanlar arasında iletişimin en önemli parçalarından ikisinin duyguları fark etmek ve ifade etmek olduğu söylenebilir (Yal ve Hamarta, 2013: 2). İnternet kullanımının artmasıyla birlikte internet, duygularımızı ifade ederken en çok kullandığımız araçlardan bir tanesi haline gelmiştir. Kişiler internet ortamında duygularını ifade ederken kolaylık sağlanması için emojiler, gif'ler üretilmekte, yazmak veya konuşmak yerine artık gitgide bu simgelerle, hissettiğimiz duyguları anlatan şarkı videolarını paylaşarak duygularımızı ifade etme yoluna gitmektedir. Bu açıdan duyguları ifade etme eğilimimizi internet bağımlılığının nasıl etkilediğinin belirlenmesi oldukça önemlidir.

İçinde bulunulan dünyayı anlayıp, açıklama gereksinimine düşünme ihtiyacı denir (Cacioppo ve Petty, 1982; aktaran, Saracaloğlu ve Çengel, 2013: 5). Son zamanlarda teknolojinin ve dolayısıyla internetin gelişmesiyle bize sağladığı imkânlar düşünüldüğünde çok çaba gerektirmeden, zorlu düşünme süreçleri gerektiren işlerimizi kolay yoldan halledebilmekteyiz. Örneğin artık birçok kimse telefonda kaydolduğu için telefon numaralarını ezbere bilmemekte, yol tarifi vereceği zaman ayrıntılı düşünüp tarif etmek yerine internet aracılığı ile kolay yoldan konumunu istediği kişilerle paylaşabilmektedir. Bunlar gibi birçok kolaylık düşünmeye duyduğumuz ihtiyacı zaman zaman azaltabilmektedir.

Günümüzde internet erişiminin kolaylaşmasıyla toplumun büyük bir kesimi duygularını ve düşüncelerini aktarma aracı olarak interneti kullanmaya başlamıştır. İnternetin kullanımının artmasıyla da bağımlılık oranı artmakta ve insan üzerinde olumsuz etkileri gözlenebilmektedir. Alan yazın incelendiğinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade becerileri arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple araştırmanın problemi, internet bağımlılığı ile üniversite öğrencilerinin duyguları ifade becerileri ve düşünme ihtiyacı arasındaki ilişkiyi incelemek ve literatürdeki bu boşluğu doldurmaktır.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın ulaşmak istediği temel amaç üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca bu kavramların bazı demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığının araştırılması da bu çalışmanın amaçlarındadır.

Araştırmanın bu amaçlarına uygun aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1.2.1 Alt Amaçlar

1. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyi toplam puanı ile duyguları ifadenin olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları; cinsiyete, anne baba birliktelik durumuna, romantik ilişki durumuna, sigara kullanma durumuna, anne/baba eğitim düzeyine, öğrencilerin

algılanan akademik başarısına ve algılanan anne baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

2. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyi toplam puanı ile duyguları ifadenin alt boyutlarından olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları ile yaş arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyi toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

4. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyini, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etmenin alt boyutları olan olumlu duygu, olumsuz duygu, yakınlık düzeyleri yordamakta mıdır?

1.3. Önem

İnternet günümüzde sağladığı yararlar ve olanaklar sayesinde artık toplum yaşamından ayrılmaz bir hale gelmiştir (Kayri ve Günüş, 2016:166). İnternetin insan yaşamında vazgeçilmez bir hal aldığı bu dönemde, asıl problemin internetin yararlı olan sınırları aşıldığında başlayarak kişiler üzerinde bazı problemleri ve riskleri beraberinde getirdiği görülmektedir (Ayas, 2012: 627; Kılınç ve Gündüz, 2017: 262). İnternet kullanırken belli bir sınırı aşmaya başlayan kişilerin mesleki, sosyal ve özel hayatında problemler yaşamaya başlaması internet bağımlılığı kavramının daha çok gündeme gelmesine ve tartışılmasına sebep olmuştur (Erden ve Hatun, 2015: 54). Örneğin internet bağımlılığının kişilerin sahip olduğu değerler üzerine olumsuz etkisinin görüldüğü tahmin edilmektedir (Kılınç ve Gündüz, 2017: 263). İnternet ve teknolojinin gelişiminin hızla devam ettiği ve devam edeceği düşünüldüğünde gelecekte internet bağımlılığı ile ilgili problemlerinde daha yaygın bir şekilde gündeme geleceği tahmin edilmektedir (Şahin vd. , 2016: 482).

TUİK (2018) verilerine göre; Türkiye’de internet kullanım oranının %72,9 olduğu görülmektedir. Ayrıca Yaklaşık 10 hanenin 8’inde internet erişimi olduğu görülmektedir. Hanelerin ise yüzde 98,7’sinde cep telefonu, %32,1’inde internet bağlantısına sahip televizyon, %37,9’unda dizüstü bilgisayar bulunmaktadır. İnternet

kullanımının Türkiye’de de bu denli yaygın olması durumun ciddiyetini gözler önüne sermektedir.

İnsanlar artık bir yere gitmek için yol tarifi alırken birilerine sormak, hangi yollardan daha kısa sürede gideceğimizi düşünüp hesap etmek yerine, daha çok internetten haritaları kullanmakta ve çok düşünmesine gerek kalmadan, yol tarifine uyarak istediği yere ulaşabilmektedir. Yüz yüze iletişim kurmak yerine daha çok telefondaki internet üzerinden mesajlaşarak konuşmakta, duygularını artık yazmak ve sözle ifade etmek yerine emojiyle ifade etmektedir. Duyguların ne kadar çeşitli olduğu düşünüldüğünde, sayılı olan emojielerin duygularımızı ifade etmedeki sınırlılığı göz önüne serilmektedir. Ayrıca farklı düşünme, yeni bir kelime üretme gibi üretme ve düşünme becerilerimizi geliştirmemize olan ihtiyaç giderek azalmış, internet tabanlı akıllı teknolojiler hiç emek sarf etmeden birçok ihtiyacımızı giderebilir bir hale gelmiştir.

Tüm bu durumlar göz önüne alındığında bu araştırmada internetin insan yaşamında düşünme ve duyguları ifade etme konularında getirdiği yeniliklerin ve sağladığı kolaylıkların dışında; düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade düzeylerini nasıl etkilediği, aralarında nasıl bir ilişki / farklılık olduğu konusu incelenecektir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmada veri toplama amacıyla kullanılan araçların öğrenciler tarafından içten ve doğru bir biçimde cevaplandırıldıkları varsayılmıştır.

Araştırmada seçilen çalışma grubunun evreni yeterli düzeyde temsil ettiği varsayılmıştır.

Araştırmada istatistik analiz yöntemleri araştırmanın amacına uygun seçildiği varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Yapılan bu araştırma Türkiye’de seçilen 3 özel üniversitesi özel ve 2 devlet üniversitesinin çeşitli bölümlerinde okuyan öğrencilerden alınan veriler ile sınırlıdır.

İnternet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme becerileri ile ilgili bilgiler Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF), Düşünme İhtiyacı Ölçeği (DİÖ), Duyguları İfade Etme Ölçeğinin (DİEÖ) ölçtüğü nitelikler ve bu ölçeklere öğrencilerin verdiği yanıtlar ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

İnternet bağımlılığı: İnternet bağımlılığı kişinin sürekli internetle meşgul olması, kendini kullanım konusunda kontrol edememesi, internet kullanma davranışını gizleme ve kişide yol açtığı tüm olumsuzluklara rağmen kullanmaya devam etmesi hali olarak tanımlanmaktadır (Young,2007: 671).

Düşünme ihtiyacı: İnsanın aktif olarak kullandığı ve gayret gerektiren bilişsel eylem içinde olma isteğine düşünme ihtiyacı denir (Kağıtçıbaşı, 2010: 225).

Duyguları ifade etme: Sözel olarak ve yüz hareketleriyle duyguların karşıya aktarılmasına duyguları ifade denir (Kuyumcu ve Güven, 2012: 601).

İKİNCİ BÖLÜM

İNTERNET BAĞIMLILIĞI, DÜŞÜNME İHTİYACI VE DUYGULARI İFADE ETME

2.1. İnternet bağımlılığı

2.1.1. İnternetin icadı ve Türkiye'deki gelişimi

1960 yıllarında Sovyet Rusya ve ABD arasında yaşanan askeri gelişmeler sonrasında Amerika uzaya fırlattığı Sputnik uydusu aracılığıyla askeri haberleşmeyi sağlamak için ARPA (Advanced Research Projects Agency) adını verdiği proje kapsamında bilgisayar ağı kurmuştur. Daha sonra bu bilgisayar ağı ARPANET adını almıştır. İlk oluşturulduğu şekliyle internet sadece mail gönderirken çoğunlukla askeri amaçlarla kullanılmıştır ve oldukça karmaşık bir sisteme sahiptir. İlerleyen yıllarda ise giderek geliştirilmiş ve Tim Barnes Lee 1991 yılında World Wide Web(www)'i icat etmesi ve internet kullanması daha kolay bir ara yüze sahip olmuştur. 1994'lü yıllarda ise üniversiteler, ticari şirketler ve diğer insanlar tarafından yaygın bir şekilde kullanılır hale gelmiştir (Bölükbaş,2003: 20).

Türkiye'deki duruma baktığımızda ise internet 1993 yılında ODTÜ tarafından yapılan ilk bağlantıyla gerçekleşmiş ve ardından giderek yaygınlaşmaya başlamıştır (Bölükbaş,2003: 20). 2004 yılında TÜİK tarafından yapılan araştırmada Türkiye'de evde internete erişim sağlayan kişilerin oranına bakıldığında toplumun %18,8'ini oluşturuyorken, 2018 yılında bu oran %72,9'a çıkmıştır (TÜİK, 2018). Yaklaşık %400'lük bu artış teknolojinin ne denli hızlı yaygınlaştığını gözler önüne sermektedir. İnternette kullanıcılar mesajlaşma, video paylaşma, dosya aktarma ve alışveriş yapma gibi birçok eylemde aktif olarak sistemin içinde yer alarak yapının giderek daha fazla işlerlik kazanmasını ve daha da yaygınlaşmasını sağlamaktadır (Öcal, 2018:24).

İnternetin gelişmesiyle birlikte kişisel bilgisayarlar icat edilmiş, bu icat da giderek yaygınlaşarak form değiştirmiş ve internetiyle birlikte ceplerimize sığacak ve taşınabilecek hale gelmiştir. İnternet böylece mesafeleri ortadan kaldırarak ucuz ve

kolay iletişimi (Yıldırım, 2015:196) ve bilgiye hızlı erişimi sağlaması sebebiyle (Ogelman vd., 2015:383) çağımızın en önemli iletişim aracı olarak görülmeye başlanmıştır. Hayatımızda sağladığı kolaylıklar insanların onsuz yapamadığı bir hale sürüklemiştir (Sargın, 2014: 47). İnternet, dünyanın birçok yerine bağlanarak bilgiye ulaşma, alışveriş yapma, haberleşme, oyun oynama gibi yaşamın içinde yer alan birçok faaliyeti daha kolay bir şekilde yapmamızı sağlamaktadır. Üstelik evde, okulda, işyerinde, telefonlara taşınmasıyla birlikte daha sayamayacağımız birçok alanda kullanılabilir olması insanların vakitlerinin önemli bir kısmını internette geçirmelerine sebep olmaktadır(Şahan ve Ersaslan Çapan, 2017: 889).

2018 yılında yapılan araştırmaya göre tüm dünyadaki internet kullanıcılarının sayısına bakıldığında 7,634,758,428 kişinin internet kullandığı ve 2000 yılından bu yana %1,066 artış gösterdiği görülmektedir(<https://www.internetworldstats.com/stats.htm>). İnternet kullanımında gelişmekte olan ülkelerde görülen hızlı artışlar sağlayacağı yararların yanı sıra insanların interneti kullanım sınırlarını aşarak kullanımın bağımlılık haline gelmesi halinde ilerde bu ülkelerin karşılaşılabilecekleri tehlikeleri de gözler önüne sermektedir. Bu durum internet konusunun bilimsel anlamda incelenmesinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir(Sezgin ve Gişi, 2012:316).

Kullanım sayılarındaki artışla birlikte küreselleşmeden de etkilenen teknoloji, insan yaşamını aynileştirici bir rol almıştır. Dünyanın tek bir mekânmiş gibi algılanması görüşüne dayanan, siyasi, ekonomik, psikolojik ve sosyolojik boyutlarıyla tanımlanan küreselleşme teknolojik tüketim anlayışının ve post modern kültürün oluşmasına sebep olmuştur. Sanal alemde hayatını süren kişi, hayalini kurduğu ama ulaşamadığı hayat standartlarına ulaşırken, kimliğini istediği gibi oluşturma şansına sahiptir (Öcal, 2018: 24-25). Gerçeklikten uzak bir şekilde sanal ortamda var olmaya çalışan insanlar giderek artmakta ve toplumda gerçeklikten uzak sosyal ortamlar ve ilişkiler oluşmaya başlamıştır.

Günümüzde internet kullanan bireylerin iletişimde en çok tercih ettiği mecralardan olan sosyal medya, toplumun dinamik yapısını oluşturan iletişim süreçlerini değişime uğratmaktadır. İnsanlar ilgi duydukları, beğendikleri konularda mesajlar üretmekte ve bu mesajları paylaşma ve beğenme gibi olanaklar, kişinin kendini daha fark edilir ve

önemli hissetmesine sebep olmaktadır. Gerçekliği arttırılmış ve sanki gerçekten farklı değilmiş gibi oluşturulan sanal dünya giderek daha çekici hale gelmiştir (Öcal, 2018: 34).

Sanal dünya kişilere kimliğini saklama veya çok farklı kimliklerle bulunma gibi seçenekler de sağlamaktadır. Farklı bir kişilik/kimlik ile sosyal medya kullanan bireylerin kurguladığı bu kişilikten etkilenmemesi neredeyse imkânsızdır. Sanal dünyada sosyalleşen birey gerçeklikten uzaklaşarak sanal olarak aktif roller üstlenmekte ve bu durum kişide bağımlılıklar oluşmasına sebep olabilmektedir (Öcal, 2018: 35). Bazen de var olan psikolojik problemlerini sosyal medya aracılığı ile azaltmaya çalışan bireyler de görülmektedir. Örneğin sanal dünyanın getirdiği kolaylıklar sebebiyle sosyal kaygısı yüksek olan kişiler sanal dünyada yaşadıkları bu eksikliği gidermeye çalıştıkları gözlenmektedir(Şahan ve Ersaslan Çapan, 2017: 890).

2.1.2. Bağımlılık

Kişinin “bir maddeyi veya bir davranışı kullanmayı bırakamaması” bağımlılık olarak tanımlanır. Bağımlılık sebebiyle gün geçtikçe kişinin günlük yaşam aktivitelerinde ve rutinlerinde değişiklikler oluşur, yaşamın işlevselliği giderek bozular. Bağımlılıkta yaygın olarak şu belirtiler görülür: bir madde veya bir davranış ile aşırı düzeyde meşgul olma, bu davranışın veya maddenin kullanımı konusunda kendini kontrol edememe, kontrolünü kaybeden kişi hakkında diğer insanların endişelenmesi, zararlı sonuçları olmasına rağmen kullanmaya devam etme (Egger & Rauterberg ,1996: 8).

Bağımlılık gerçekleşirken bir yandan teşvik bir yandan da hırs aynı anda hem zevk hem de eğlenme duygusu yaşatır. Bu durum beynin prefrontal lobunda anı olarak kalmaktadır. Bu durum bir süre sonra ihtiyaca dönüşerek aşırı kullanımı ve beraberinde bağımlılığı getirmektedir(Kim, 2012:190). Kronik bir hastalık olan bağımlılığın oluşmasında beyin yapısında oluşturduğu bu etkilerinin yanı sıra, genetik, psikososyal ve çevre de etkilidir (Uğurlu, Şengül ve Şengül, 2012: 37).

Yapılan ilk tanımlarda bağımlılık yalnızca madde bağımlılığı olarak değerlendirilmiştir. Ancak teknolojinin gelişimiyle bazı davranışsal değişimler de bağımlılık kavramı içine anılmaya başlamıştır (Cengizhan, 2005: 85). Bağımlılık ile ilgili literatüre bakıldığında da bağımlılığın davranışsal bağımlılık ve madde

bağımlılığı olarak iki ana başlıkta incelendiği görülmektedir. Madde bağımlılığına, eroin, alkol, sigara, kahve vb. bir maddeye olan bağımlılıklar ele alınırken, davranışsal bağımlılıkta bir davranışın normalin dışında bir sıklıkla görülmesi ve bu durumun kişinin kişisel, sosyal yaşamında karşılaştığı sorunlar ele alınır (Karaman ve Kurtoğlu, 2009:642). Her iki durumda da kişinin yaşamının birçok alanında işlevselliğinin bozulduğu görülür.

Bağımlılık tanısını alıp almamak ve kişinin hangi bağımlılık türüne sahip olduğunun belirlenmesi tedavinin seyrini etkiler. Örneğin bağımlılık tanısı alan kişide direkt madde kullanımını kesmeye dönük bir tedavi uygulanırken tanı almadıysa kullanma miktarını kontrol altına alma vb. yöntemler tedaviyi oluşturmaktadır (Ögel vd., 2012: 2). Yine madde bağımlısı olan bir kişiye maddeyi tamamen bırakması üzerine tedavi uygulanırken, davranışsal bağımlılık yaşayan kişiye ise günlük yaşamdaki işlevselliğini etkilemeyecek şekilde davranışlarını kontrollü kullanmaya dönük tedavi planı hazırlanır.

2.1.3. Davranışsal bağımlılık

Bağımlılık denildiğinde ilk akla gelen kavramlar alkol, sigara ve madde kullanımınıdır (Ozan vd., 2014: 27, Karagözoğlu-Aslıyüksek, 2017: 25). Kumar oynamak, yemek yemek vb. birçok davranış da sağlıklı olan sınırlar aşıldığında, engellenemediğinde bağımlılığa sebep olabilmektedir (Karagözoğlu-Aslıyüksek, 2017: 25). Buradan hareketle araştırmacılar tarafından bağımlılık kavramını yeniden ele alınmıştır. Bağımlılık davranışsal ve kimyasal bağımlılık olarak ikiye ayrılmıştır. Kimyasal bağımlılık uyuşturucu, alkol vb. maddelerin kullanımıyla, davranışsal bağımlılık ise oyun, kumar alışverişi gibi birtakım davranışlar ile gerçekleşir (Kim, 2012: 190).

Griffiths dünyada davranışsal bağımlılık terimini “aşırı dozda insan makine etkileşimini sağlayan davranışsal bağımlılık” adıyla ilk ortaya atan kişidir (Griffiths, 2012: 169-171). Mark Griffiths’e göre bir insanın davranış örüntüleri şu 6 özelliğe sahipse kişinin davranışının bağımlılık düzeyinde olduğu söylenebilir: Dikkat çekme, duygu durumunda değişiklik, tolerans geliştirme, yoksunluk belirtileri, çatışma ve nüks.

Dikkat çekme, kişinin o eylemde bulunmadığı zaman aklının hep orda kalması, kafasının onla meşgul olmasıdır. Duygu durum değişikliği, bağımlıklar insanların ruh hallerinde değişikliklere sebep olur. Rahatlamak, kafası güzel olmak, uyuşmak bunlara örnek olarak verilebilir. Hatta kişi bir davranışa veya maddeye bağımlı olduğunda gün içinde farklı saatlerde kullandığında farklı etkiye sebep olabilir. Örneğin sigara sabah saatlerinde alındığında nikotin vererek güne hareketli başlamaya sebep olurken, gün sonunda alındığında rahatlama etkisi oluşturur. Tolerans, yukarıda bahsedilen ruh hali değişimini sağlamak için aynı eylemin daha fazla yapılma ihtiyacının hissedilmesidir. Örneğin eroin gibi bazı maddeler ilk alındığında istenilen etkiyi oluşturuyorken birkaç ay sonra ilk alınan miktarın daha fazlası kullanıldığında aynı etkiyi oluşturmaya başlar. Yoksunluk, bir kişinin fazlaca yaptığı eylemi engellediğinizde geri çekilme semptomları göstermese ona bağımlı diyemeyiz. Örneğin kumar ve oyun bağımlılarının yaptıkları bu eylemleri engellediğinizde sinirlenir ve gerginleşir. Terleme, mide bulantısı, baş ağrısı vb. birtakım fiziksel rahatsızlıklar gözlemlenebilir. Çatışma, bağımlılık oluşturan eylemin, kişinin iş, okul, ev, çocukları gibi sosyal hayatını ve kişisel yaşamını etkilemesi ve problemler oluşturması(çatışması)'dır. Ayrıca kişinin "iç-ruhsal çatışma" denilen, kendi iradesiyle çatışması anlamına gelir. Yani kişinin bırakması gerektiğini bilmesi ama bırakamaması gibi durumlardır. Nüks, kişinin bıraktığı halde yeniden bağımlılık yapan eyleme döndüğünde aynı şekilde bağımlılık oluşturan döngüyü yaşamalarıdır. Bu 6 özelliğinde olması halinde kişinin davranışsal bağımlılığı olduğu düşünülebilir. Günümüzde bu 6 etkiyi insanlar üzerinde bırakan ve en yaygın olan davranış ise, içinde oyun, sosyal medya vb. birçok çeşidi olan internet kullanımındır.

2.1.4. İnternet bağımlılığı

İnternet kullanımının da bir davranış olduğunu düşünürsek internet kullanımında da bu davranışa engel olunamadığında bağımlılıktan söz edilebilir (Ozan vd., 2014: 27). Yani internet bilgi ve iletişim alanında önemli bir yer almasının yanı sıra bazı bireyler için bağımlılık haline gelmektedir (Eşgi, 2014: 824). İnternet bağımlılığı kişinin sürekli internetle meşgul olması, kendini kullanım konusunda kontrol edememesi, internet kullanma davranışını gizleme ve kişide yol açtığı tüm olumsuzluklara rağmen kullanmaya devam etmesi hali olarak tanımlanmaktadır (Young, 2007: 671).

Amerikan psikiyatri derneğinin ruhsal bozuklukların tanısall ve istatistiksel sınıflamalarının yapıldığı tanı kitabında (DSM) önceleri internet bağımlılığı bir hastalık olarak görülmezken, yenilenen DSM 5'te "internet oyun bağımlılığı" adıyla bölüm 3'te internet bağımlılığı gündeme gelmiş, gelecekte sınıflandırmaya girmesi planlanmıştır. Henüz internet bağımlılığının tanı kriterleri yoktur(Bozkurt vd., 2016).

İnternet kullanımı hem bağımlılık riski oluşturmakta hem de bazı insanlar tarafından diğer bağımlılıklara doyum aracı olarak kullandığı görülmektedir (Kılıç ve Durat, 2017: 98). Diğer bağımlılık türleriyle de ilişki içinde olabilen internet bağımlılığı, başlangıçta madde bağımlılığı kriterleriyle değerlendirilmiştir (Ozan vd., 2014: 27). Ancak günümüzde bu ikisi arasındaki fark tanı ve tedavi aşamalarında açıkça görülmektedir. Örneğin madde bağımlısı olan kişi maddeyi tamamen bırakarak sağlığına kavuşurken, internet bağımlılığında interneti doğru ve sağlıklı kullanarak bağımlı olmaktan kurtulabilir. Üstelik yaşamının birçok alanında internetin getirdiği kolaylıklardan yararlanır (Durualp, 2013:42).

İnternet bağımlısı olan kişilerin eğitim öğretim sürecinde, günlük yaşam aktivitelerinde ciddi sorunlara sebep olabilmekte ve bu durumun önemsenmesi gerekmektedir. Etkisi bu denli önemli olan internet bağımlılığının insanlar üzerinde ne düzeyde var olduğu eğitimciler ve klinisyenler tarafından dikkate alınmakta ve internet bağımlılığını araştırmak için ölçme araçları geliştirilmektedir (Eşgi, 2014:824). İnternet bağımlılığının tanı kriterleri ile ilgili ortak bir görüşün olmaması internet bağımlılığının değerlendirilmesi ile ilgili birbirinden farklı birçok değerlendirme aracı geliştirilmesine sebep olmuştur (Bozkurt vd., 2016). İnternet bağımlılığını dikkate alarak yapılan farklı araştırmalar ise internetin depresyon anksiyete gibi bir rahatsızlığın sonucu olarak mı yoksa tek başına bir bağımlılık olarak mı değerlendirilmesi gerektiği ile ilgili konulara yer vermektedir. Özetle internet bağımlılığının tanımı ve kapsamı ile ilgili henüz ortak bir kanıya ulaşılamamıştır (Sezerel ve Gökbulut, 2015:105).

2.1.5. İnternet bağımlılığının olumsuz etkileri

İnternet günümüzde yaşamımızın her alanında, kolay erişilebilir ve vazgeçemeyeceğimiz bir araç haline gelmiştir. İnterneti ihtiyaç doğrultusunda kullanılmadığında ve gereğinden fazla süre harcandığında yani kontrol edilemez bir

hal aldığında sağlıklı internet kullanımı oluşmakta ve olumsuz etkiler görülmektedir (Eşgi, 2014:808, Kılıç ve Durat, 2017 :98, Şahin, İbili ve Uluyol, 2017:3, Karagözoğlu-Aslıyüksek, 2017:25). Sağlıklı internet kullanımı bireyin sosyal, psikolojik sağlığını ve işlevselliğini ciddi anlamda etkilemektedir (Karagözoğlu-Aslıyüksek, 2017: 25).

2.1.5.1. Sosyal hayat üzerindeki olumsuz etkileri

Diğer bireylerle sosyal ilişki kurmak, insanın temel ihtiyaçlarından biridir. Her insanın sağlıklı bir şekilde bu iletişim ihtiyacını karşılaması gerekir (Şahan ve Ersaslan Çapan, 2017: 892). Sosyal bir varlık olan insan çevresiyle etkileşim içinde olarak iletişim ihtiyacını karşılar. Böylece sosyal becerilere sahip olur ve bu durum onu sağlıklı bir yapıya ulaştırır (Ogelman vd., 2015:383). Yaşamında iletişim ihtiyacını gideremeyen ve yeterli sosyal desteği bulamayan kişiler bunun sonucunda yalnızlık duygusuna kapılırlar. Kişiler yaşadıkları bu yalnızlık duygusunu hafifletmek için sanal ortama yönelerek internet kullanabilmektedirler (Uzbaş, 2016:1043, Özdemir, Akçakanat, ve Izgüden, 2017:126). Kişi günden güne yaşadığı yalnızlık duygusuna ek olarak; aslında hayatın içinde olan zorluk, sıkıntı vb. durumlarda baş edecek yeterli sosyal desteğe ve beceriye sahip olmadığından, internete daha çok bağlanmaya başlamaktadır. Gerçekçi bir sosyal destek ve beceri ortamından ziyade sanal bir ortam sunan internet, insanın bu ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamaz. Kişiler günlük yaşamda yaşadığı kaygı ve stres verici olaylardan uzaklaşmak için internet ortamını bir kaçış alanı olarak kullanabilmekte ve bu ortamın yaşattığı anlık rahatlama duygusu, onu bu ortamda devamlı hale getirmektedir. Bu durum da zamanla internet bağımlılığına dönüşebilmektedir.

Akıllı cihazlardan internete erişim ile birlikte daha önce tanışmadığımız insanlarla kalabalık ortamda konuşmak, birisiyle konuşurken aynı anda internetten mailleri kontrol etmek daha önceden görgü kurallarına aykırı olarak kabul edilebilirken günümüzde normalleşen bir sosyal ilişki kurma biçimi olarak karşımıza çıkmıştır. Bu yeni sosyal ilişki çeşidi ile yaşam kültürü daha hızlı bir hale gelmiştir. Görgü kurallarının bile değiştiği bu özgürlükçü ortam sosyal sınırların aşılmasıyla toplumun daha önce açıkça ifade edemediği merak ve ihtiyaçları ortaya çıkarmaktadır. Yani bu teknolojiler toplumun gizli yönünü kendi içeriğinde açığa vurmaktadır (Uslu,

2007:229). Bu sebeple bilgi teknolojisi olan internet hakkında bilgi sahibi olmak bazı durumlarda riskli olabilmektedir (Altundağ ve Bulut, 2016:9).

Bu bilgi teknolojisinin kullanıldığı ve bilgi sağlayan yerlerden biri de üniversitelerdir. Üniversiteler Türkiye'deki internet erişiminin sağlandığı ilk yer olmasının yanı sıra internete en kolay ulaşılan yerlerden biridir. Üniversite öğrencilerinin de üniversitelerde internette en fazla yararlanan kişiler olduğu düşünüldüğünde üniversite öğrencilerinin internetin olumsuz etkilerine maruz kalma ihtimalinin daha fazla olduğu söylenebilir (Ersun vd., 2012: 87). Örneğin sosyal iletişim konusunda yetersiz kalan öğrenciler kendilerini ifade etme amacıyla interneti kullanabilmektedirler (Sırakaya ve Seferoğlu, 2013: 358). Üniversite öğrencileri yeni bir ortama girmesiyle birlikte beslenme, barınma, geçim sıkıntısı, yalnızlık, boş vakitleri değerlendirme gibi birtakım problemlerle yüzleşmektedir. Yeni oluşturdukları sosyal yaşamlarında yabancılaşma yaşamadan iletişim kurmaya ve kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan üniversite öğrencileri için internet önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır (Aydın, Baş, ve Çelik, 2017:39). Ayrıca hayatta karşılaştıkları problemleri çözerken gerekli becerilere sahip olmayan öğrenciler de aynı şekilde problemlerle yüzleşmekten kaçmak için internete yönelebilmektedir (İkizvd., 2015:36). İnternete yönelen gençler sanal ortamdaki olumsuzluklardan da etkilenir. Sağlıklı bir insanın edinmesi gereken bazı becerileri kazanamamasının yanı sıra sanal ortam gencin gerçeklik ile bağıını kopartır. Örneğin Güney Kore'de gerçekleşen bir olayda savaş oyunları bağımlısı olan bir gencin başka bir genç sırtından ve değişik yerlerinden bıçaklayarak öldürmüştür. Bu olay internet bağımlılarının gerçek hayat ile sanal hayat arasındaki farkı ayırt edemediklerinin bir göstergesidir (Kim, 2012: 190).

2.1.5.2. Akademik hayat üzerindeki olumsuz etkileri

Bilişsel fonksiyonları yeterince olgunlaşmamış kişilerin bağımlı olma ihtimalleri daha fazladır. Gerçeği algılama, somut düşünme, bilgi ve ahlaki gelişim gibi aklın ve düşünmenin etkili olduğu konularda internet bağımlısı olan kişiler düşük performans sergilerler. Yaklaşık 11 yaşından itibaren insandaki sosyal düşünme becerileri ve sosyal muhakeme becerileri gelişmeye başlar. Özellikle bu yaşlarda oluşan internet bağımlılığı ilerde bilişsel fonksiyonlara zarar verebilir (Kim, 2012: 191).

İnternet bağımlılığının bilişsel fonksiyonlara dolayısıyla derslere etkisini araştıran bir çalışmada internet bağımlısı bir grup öğrencinin sözel derslerde başarısının düşük olmasının sebebi buna örnek olarak gösterilebilir (Kim, 2012: 190). Yine Türkiye’deki öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmada internet bağımlılığı düzeyleri yüksek olan öğrencilerin ders başarılarının düşük olduğu tespit edilmiştir (Pektaş ve Mayda, 2018: 61). Öğrencilerin algılanan başarılarının ölçüldüğü bir araştırmada da öğrencilerin algıladıkları başarı düzeyleri ile internet bağımlılığı arasında ters yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür (Akdağ vd., 2014: 89).

2.1.5.3. Aile hayatı üzerindeki olumsuz etkileri

Büyüyen bu nesil “ağ kuşağı” olarak adlandırılmaktadır. Doğumundan itibaren bu teknolojiyle tanışanlara “dijital yerli”, sonradan tanışanlara ise “dijital göçmen” denilmektedir. Doğumundan itibaren sürekli internet ve teknoloji sayesinde bağlantı durumunda ve bağlanma isteğinde olan dijital yerliler değişime hızla yetişmek istemektedir. Yazmak yerine grafikleri, düzenli bir şekilde sırayla okumak yerine rastgele ihtiyacı olan bilgiyi okumayı, düzenli çalışma mekânları yerine oyunun ve eğlencenin olduğu çalışma mekânlarını tercih etmektedirler (Öcal, 2018: 35). “Dijital yerli” olarak adlandırılan bu nesil ailesiyle vakit geçirmek yerine internet üzerinde zaman harcamayı tercih etmektedir. Üstelik gençler arasında bu rakam günde yaklaşık 8 saati bulabilmektedir. İnternette harcanan bu zamanı kontrol etmek için her ne kadar akıllı telefonlarda uygulamalar geliştirilse de kullanımı sınırlandırmak kolay olmamaktadır. Ailelerin evde oturup birbiriyle konuşarak harcadıkları zaman kısalmış, internette harcadıkları zaman ise ciddi oranda artmıştır. Hal böyle olunca ailedeki bireyler arasındaki iletişim kopukluğu birçok probleme sebep olmaktadır. Örneğin anne-babasının sürekli akıllı telefonda, internette zaman harcamasıyla yeterli ilgiyi ve sevgiyi alamayan çocuklar, yaşadıkları bu eksikliği dışarıdaki diğer insanlarla karşılamaya çalışabilir veya kendileri de bir süre sonra internette bu eksikliği gidermeye çalışabilirler.

İnternet kullanım oranları yüksek ve bir kısmı internet bağımlısı olan üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, internet bağımlılığının iletişim kurma, günlük hayattaki roller ve aile işlevlerinin sağlıklı olmamasıyla bağlantılı olduğu görülmüştür. Gençlerin ailesi ve çevresiyle iletişime geçerek geliştirmesi gereken

tecrübeleri ve becerilere internet ortamından sağlamaya çalıştıkları görülmektedir. Bu durum ailede kazanılan değerlerin yavaş yavaş unutulmaya başlamasına sebep olmaktadır (Balkan, 2011: 237). Yapılan bir araştırmada internet bağımlısı olan kişilerin olmayanlarla kıyaslandığında daha fazla sağlık ve uyum problemi yaşadığı, aile yapısında da düşük aile işlevi görülmüştür (Yan, Li & Sui, 2014: 3).

2.2. Düşünme İhtiyacı

2.2.1. Düşünce ve düşünme

İnsan sahip olduğu akıl sebebiyle düşünen bir canlıdır. İnsan akli sahip olduğu yetilerle dışarıdan ve içerden gelen uyarıcılara tepki üreterek, bunlar arasında bağ kurar, gerçekçi veya gerçekçi olmayan bir takım düşünceler geliştirir. Doğumundan itibaren yavaş yavaş gelişerek başlayan bu süreç, en düşüncesiz gördüğümüz kişide bile az veya çok işler (Cevizci,2010b: 19). Burada bilgisayarın işleme sürecine benzer bir durum vardır (Gençdoğan, 2001: 238). İnsan yaşamın her anında bu süreci aktif bir şekilde kullanır. Düşüncenin ne kadar önemli olduğu konusunda bilim insanları hemfikirdir (Cevizci, 2010b: 6).

Düşünce sonucunda değerlendirme içeren bir takım ifadeler ortaya konur. Düşünme eylemi gerçekleşirken düşünmenin, arzunun ve duyguların etkili olduğu 3 aşamada gerçekleşir. Düşünmek, insanın hayatındaki olaylara anlam vermesini, sınıflandırmasını sağlar. İnsan bu süreçte olayları açıklayarak tanımlar, yeri geldiğinde karşılaştırır ve en nihayetinde bir sentez elde eder. Yapılan sentezler sonucunda insanın harekete geçmesi için gerekli olan enerjiyi oluşturur. Duygu ise sentez sonucunda elde edilen anlamları öfke, sevinç, kaygı vb. şekillerde yorumlanmasını sağlar (Paul – Elder, 2004; aktaran Şenşekerci ve Bilgin 2008: 16).

Düşünme ise bilgilerin bağlantı kurularak kavranması, karşılaştırılması, analiz ve sentez yapılması gibi süreçleri de içinde barındıran ve bilinçli olarak yapılan zihinsel sürece verilen isimdir (Cevizci, 2010a: 161). Düşünme insanın doğumuyla başlar ve yaşamın bitimine kadar devam eder (Güncü, 2018: 13). Literatüre bakıldığında düşünme becerilerinin yaratıcı düşünme, problem çözme, eleştirel düşünme başlıkları ile yer aldığı görülmektedir. Düşünme becerileri incelenirken kişinin sahip olduğu düşünme kapasitesi ele alınır (Akbiyık ve Kalkan Ay, 2014:2).

Günümüzde düşünme geliştirilebilir bir yapı olarak ele alınmakta ve bunun için eğitimler düzenlenmektedir. Düşünmenin iyi bir şekilde olması için; düşünmenin sistemli, planlanmış ve ayrıntıları dikkate alarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Böylece kişiler daha etkili bir düşünce sistemine sahip olabilirler (Tok, 2010: 47). Düşünmenin geliştirilmesi için duyulan ihtiyaç ve bu sebeple verilen birtakım eğitimler düşünmenin hayatın içinde ne denli bir öneme sahip olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Artık her şeyin hızla geliştiği dönemimizde kişiler kolay veya zor birçok problemle karşılaşmaktadır. Bu problemlerin bazılarını çözerken bazılarını problem olarak görmemektedir. Yaşanan olaydaki problemi gördüğünde ise düşünce sistemi ile bir çözüm arayışına girer. Bu çözüm arayışı sürecinde insanın karşısında nasıl düşünmesi ne yapması gerektiğini söyleyen, onu etkileyen ve kimi zamanda arada bırakan aile ve çevreyi bulmaktadır. Bu şekilde arada kalan kişinin bir olayı irdelemesi nedeni nasılı kendi içinde sorgulaması, ayrıntılı ve derin düşünmesi, kendince bir karara varması mümkün olmayabilir. Son zamanlarda bilgiye ulaşılabilecek kaynaklarda artmış, fakat bilgilerin doğru olma ihtimali azalmıştır. Günümüzde tüm bu etkenlerden uzak durmak mümkün değildir. Bu durumda eleştiren sorgulayan, olaylara farklı açıdan bakabilen yeni çözümler getirebilen ve farklı açılarda düşünce ve fikirler üretebilen bir insan yetiştirmek giderek güçleşmiştir (Güncü, 2018: 1-2).

2.2.2. Düşünme İhtiyacı

Bilişsel psikolojinin başlama noktası insan zihnindeki süreçler ve insanın bu süreci aktif olarak kullanmasıdır (Gençdoğan, 2001: 238). İnsanın aktif olarak kullandığı ve gayret gerektiren bilişsel eylem içinde olma isteğine düşünme ihtiyacı denir (Kağıtçıbaşı, 2010: 225). Düşünme ihtiyacının insanın zihnindeki bilişsel yapının bir parçasına ait bir kavram mı ya da insanın tutum ve davranışlarına ait bir kavram mı olduğu noktasında ise tartışmalar vardır. Örneğin geliştirilen düşünme ihtiyacı ölçeği ile ilgili insanın bilişsel süreci ile ilgili mi yoksa tutum ve davranışlarına yönelik mi bilgi elde ediyoruz bu tam olarak açık değildir (Gülgöz ve Sadowski, 1995: 16).

Yüksek düşünme ihtiyacı olan kişiler, kendisine gelen mesajı dikkatle daha ayrıntılı incelemeye alırken, düşük düşünme ihtiyacı olan kişiler ayrıntıya inmede yüzeysel olan bilgi kaynağının fiziki çekiciliği, konuşma biçimi gibi durumlara odaklanırlar.

Yani düşünme ihtiyacı yüksek olan kişiler konunun merkezine odaklanıp bilgiyi işlerken, düşük olanlar bilgiyi yüzeysel olarak işler (Demirtaş-Madran, 2012: 2). Yüksek düşünme ihtiyacı olan kişiler de bazı durumlarda dikkatlerini düşünme gerektiren durumun üzerine odaklanmakta zorlanabilirler. Hal böyle olunca çevredeki diğer yollardan bu eksikliği toparlamaya çalışırlar (Kağıtçıbaşı, 2010: 226).

Yüksek düşünme ihtiyacına sahip olan kişiler düşünme eyleminden diğer insanlara göre daha çok tat alırlar. Düşünme eylemi gerektiren eylemlere karşı daha olumlu tutum gösterirler (Cacioppo ve Petty,1982; aktaran Demirtaş-Madran, 2012: 2). Düşünme ihtiyacı düşük kişiler ise, düşünme gerektiren durumlar hakkında fazla düşünmeden, daha çok diğerlerinin bilgilerine ve kararlarına uyma gibi tutumlar sergilerler (Cacioppo vd.,1996; aktaran Demirtaş-Madran, 2012: 2).

Yüksek düşünme ihtiyacına sahip kişiler üst bilişsel becerilere sahiptir. Bu düşünme becerisi eleştirel düşünmeyi de içine alır ve nasıl, ne için gibi sorulara yanıt arar. Okul başarısının düşünme ihtiyacı ve üst biliş ile ilişkisini inceleyen araştırmalar düşünme ihtiyacı yüksek olan öğrencilerin aldıkları bilgiyi daha ayrıntılı işleme ve çalışmasına yansıttığı görülmüştür (Ermiş, 2018: 83). Öğrencilerin derslerdeki başarısı ve üniversite sınavları kısmen zekânın bir yansımasıdır. Bunlar ile düşünme ihtiyacı arasında yapılan diğer araştırmalarda da anlamlı düzeyde bir ilişki çıkmıştır. Bu durum düşünme ihtiyacının tutum ile daha bağlantılı olduğu düşüncesini güçlendirmektedir. Yüksek düşünme ihtiyacı olanlar derslere ve sınavlara daha fazla çalışarak bu ihtiyaçlarını karşılamakta ve dolayısıyla başarılı olmaktadır (Gülgöz ve Sadowski, 1995: 16). Okul ortamında olduğu gibi yine iş ortamında da düşünme gerektiren eylemlerin varlığı söz konusudur. Düşünme ihtiyacı yüksek olan kişiler verilen işi, görevi diğerlerine göre daha iyi analiz ederek, zorluğunu daha iyi tahmin ettikleri, göreve iyi odaklandıklarından sonucunu tahmin etme düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir (Demirtaş-Madran, 2012: 3).

Özetle düşünme ihtiyacı insanın daha çok küçük yaşlarından itibaren ayrılmaz bir parçasıdır ve iş, ev günlük aktiviteler, diğer insanlarla iletişim vb. daha sayılamayacak kadar birçok alanda hayatın merkezinde yer alır. Günümüzde kişiler düşüncelerini ve duygularını ifade ederken birbirleriyle internet üzerinden daha fazla iletişime geçmektedir. Artık bu durum öyle bir noktaya gelmiştir ki, insanlar düşüncelerini

söylemek yerine “emoji” adı verilen simgeleri karşıdaki kişilere göndermektedir. Üzüntüsünü düşünerek cümleye aktararak kurulan “Bana böyle demenden dolayı üzuldüm.” cümlesinin yerini artık “☹” simgesi tek dokunuşla karşılamaktadır. Ya da insanlar birine olan duygusunu ifade ederken yazıya dökerek bir şiirle aktarmak yerine, bir şarkıyı internet üzerinden ona göndererek kolay yolu tercih etmekte ve düşünme becerilerine daha az ihtiyaç duymaktadır. İnternetle birlikte gelişen akıllı teknolojiler, çok düşünmeye gerek kalmadan sağladığı kolaylık ve insanların birbirleriyle konuşurken sağladığı yenilikler vb. hizmetlerinin reklamını yapmakta, dolayısıyla kişilerin duyguları ifade becerilerini ve düşünmeye duyulan ihtiyacı giderek azaltmaktadır.

2.3. Duyguları İfade Etme

2.3.1. Duygu

Duygu, kişinin bir nesneye, kişiye, duruma yönelttiği hisler olarak tanımlanabilir (Çakar ve Erbak, 2004:27). İnsanın ayrılmaz bir parçası olan duygular, yaşam mücadelesinde önemli bir yere sahiptir (Southam-Gerow,2014: 12). Örneğin bazı duygular insanlar arasındaki en önemli ihtiyaçlardan olan bir ilişkiyi ve arkadaşlığı başlatma gibi davranışsal süreçlerde iletişimin bir parçası olmaktan doğar. Bu duygular hissedildiğinde kişiler arasındaki ilişki daha da kuvvetlenir. Birine karşı suçlu hissetmekte olumsuz olan duygulardandır. Bu durumda da bir arkadaşlıkta, ilişkide olması gerekenden farklı davranılarak ilişkinin zarar görmesi sonucunda oluşur. İnsanları birbiri ile iletişimini sağlayan bu duygular “sosyal olarak birleştiren duygular” olarak tanımlanır (Kağıtçıbaşı, 2010: 406). İnsan davranışı ile duygular arasında bu örnekte olduğu gibi bir ilişki olduğu aşikârdır. İnsanın sergilediği birçok davranışın altında duygusal sebepler vardır (Bozoğlan ve Çankaya, 2012: 24). Bir diğer yaklaşımda da duyguların düşüncelerin etkisiyle ortaya çıktığı ve bu iki kavramın birbirini tamamlayıcı bir yapıya sahip olduğu üzerinde durulur. İnsanlar karar alırken yalnızca düşüncelerini değil duygularını da değerlendirerek bir sonuca varır. Yani duygu ve düşünce arasında bir anlaşma sağlanarak kişi hisleri ve gerçek yaşam arasında bir bağlantı kurar ve yaşamı daha işlevsel hale gelir (Çeçen, 2002: 169). Ayrıca duygular da psikolojik, genetik ve çevre gibi birçok unsurdan etkilenir (Southam-Gerow,2014: 10). Yani bir davranışta bulunurken düşünce ve davranışımız

duygularımızdan etkilendiği gibi duygularımız da başka etkenlerden etkilenir. Duygular insanda karmaşık bir döngü içinde değişimler gösterir.

İnsan davranışlarını anlamayı ve açıklamayı kendine hedef edinen psikoloji bilimi de araştırmalarında düşünce ve davranışın yanı sıra duygularında üzerinde durur (Kuzucu, 2006: 33). Duygular hakkında yapılan araştırmalara bakıldığında ise duyguların çok eski bir geçmişe sahip olduğu görülür. Araştırmacılar farklı düzeylerde değinseler de duygulara önem verdikleri görülmektedir (Southam-Gerow,2014: 12). Bu alandaki bazı teorisyenler duyguları açıklarken şu konulara önem vermişlerdir; insan duygusunun temelinde hangi duyguların yer aldığı, insan yüzünde ve bedeninde duyguların nasıl kendini gösterdiği, insanın beyinde duyguların nasıl yer aldığı, duygunun farklı kültürlerdeki evrenselliği (Southam-Gerow,2014: 11).

2.3.2. Duyguları ifade etme

İnsanın bedeninde ve yüzünde duyguların nasıl kendini gösterdiği konusu incelendiğinde, insanın duygusal yapısının iki ana ögesi olan duyguları fark etme ve ifade etme kavramları ortaya çıkar. Sözel olarak ve yüz hareketleriyle duyguların karşıya aktarılmasına duyguları ifade denir (Kuyumcu ve Güven, 2012: 601). İnsan yüzü hareketleriyle duyguları ifade etmede oldukça usta bir yapıya sahiptir. Bu onu duyguları ifade etmede en önemli araçlardan biri yapar. İnsanın yüz ifadesinden hissettiği duygu rahatlıkla anlaşılır (Dönmez, 2007: 27). Duyguları ifade ederken kullanılan yüz ifadelerinin çoğu dünyanın her yerinde aynı şeyi ifade etmektedir. Örneğin dünyanın her yerinde insanlar öfkelerini yüz hareketleriyle ifade ederken, kaşları çatılır, dişlerini sıkar ve kızarır (Atkinson vd.,2010: 402). Kişilerin yaşadıkları farklı olaylara karşı verdikleri bazı tepkiler ise birbirlerinden farklı olabilir. Duyguları ifade etmede cinsiyetler arası farklılıklar gözlemlenebilir. Örneğin kızlar erkeklere göre diğer insanların duygularıyla ilgili daha rahat empati kurarak onlara yardım edip daha anaç bir tavır gösterebilir (Uçar, 2016: 46). Yani duyguları ifade ederken yüz ifadeleri çoğunlukla evrensel bir anlam ifade ederken, tavır ve davranışlarda ifade farklılıkları kültürler arasında daha fazla gözlenebilir.

İnsanın hayatında yaşadığı bazı sorunlar duygusal rahatsızlıklara yol açabilmektedir. Bu sorunları çözüme ulaştırmak için önce duygusal değişimin farkına varılması gerekir. Psikoloji ile ilgili birçok terapi yaklaşımı da insanın bu rahatsızlıklarını çözüme ulaştırmada duygularının farkında olmasının önemini vurgular. Ve psikolojik iyi oluşun duyguları fark etmekle ve ifade etmekle mümkün olduğunu varsayar (Kuzucu, 2006: 3). Kişiler kendi duygusunun farkında ise kendilerini de daha iyi tanırlar ve daha iyi ifade edebilirler. Daha çok küçük yaşlarda ebeveynlerin, çocukların ifade ettiği duyguları anlaması ve ona uygun tepkiler vermesi gerekir ki bu durum kişinin çocukluktan itibaren sağlıklı bir kişilik geliştirmesi üzerinde etkili bir durumdur (Ceylan, 2009: 6). Psikolojik sağlığı arttırmayı hedefleyen psikolojik yardım yaklaşımları da farklı oranlarda da olsa duyguları fark etmede ve duyguları ifade etmenin psikolojik sağlığı arttırmada gerekli olduğunu savunur(Kuzucu, 2006: 41). Yapılan araştırmalarda da duygularını ifade eden kişilerin psikolojik iyi oluş ile pozitif duygu puanlarının yüksek olduğu görülmüştür(Kuzucu, 2011: 788).

Örneğin insanın başarılı olabilmesi için ilk olarak kendi davranışlarını ve duygularını fark etmesi gerekir. Özgüveni yüksek olan kimselerin duygularının ve davranışlarının farkında ve onları kontrol edebiliyor olması beklenir. Özgüveni düşük kimselerin ise duyguları kontrolü güçtür. İnsanların birbirleri ile duygularını paylaşması onları hem mutlu eder, hem de birbirlerinin duygularının farkında olmalarını sağlar. Stres ve aşırı heyecan durumlarında duygularını ifade etmeyerek paylaşmayan kimselerin psikosomatik rahatsızlıklar yaşaması olasıdır (Dönmez, 2007: 28).

Psikolojik sorunlar ile ilgili belirtiler incelendiğinde olumsuz duygunun varlığı görülür. Bu sorunlara sahip kişilerin içinde karşıdakine kendini ifade etmenin de yer aldığı bazı sosyal becerilerinde eksiklikler görülür. Bu sosyal beceri eksikliği sonucunda internet aracılığıyla kurdukları iletişim esnasında da kişiler bir takım problemler yaşayabilmektedir. İnternetin sağladığı ortam jestleri, mimikleri ve sesleri tam olarak aslı gibi yansıtamadığından dolayı, kişilerin arasında yanlış anlaşılmalara ve çarpıtmalara sebep olabilmektedir. Bu durum kişilerin birbirleri ile olan iletişimini zaman zaman etkileyebilmektedir (Peker 2015: 1641). Kuyumcu (2013:73) tarafından olumlu ve olumsuz duygular üzerinde yapılan bir araştırmada, olumlu duyguların yalnızca psikolojik iyi oluşun alt boyutlarından olan diğerleri olan ilişkileri yordadığı bulunmuştur. Başka bir ifadeyle kişinin şefkat, mutluluk gibi olumlu duygularının

fazla olmasının diğerleriyle iyi ilişkiler kurmasını kolaylaştıracağı söylenebilir. Çalışma sonucu ayrıca olumsuz duyguların ise psikolojik iyi oluşun alt boyutlarının hepsini yordadığını göstermektedir. Yani kişinin suçluluk, üzüntü gibi olumsuz duygularının arttıkça psikolojik iyi oluş düzeyinin azaldığı söylenebilir. Alt faktörler incelenerek yorumlandığında ise olumsuz duygusu fazla olan kişilerin diğerleriyle ilişki kurma, gelişime açık olma, sosyal beklentilerin dışında kendi duygu, düşünce ve davranışlarını düzenleme ve kendine ilişkin olumlu bir yaklaşım sergileme gibi konularda eksiklik yaşayabileceği söylenebilir (Kuyumcu, 2013:73)

Son zamanlarda duyguları ifade ederken kullanılan teknoloji ve onunla birlikte gelen internet hızla insan yaşamında yerini almıştır. Araştırmalar da son zamanlarda internetin insanların birbirine duyguları ifade etmek için sıklıkla kullandığı bir teknoloji haline geldiğini ortaya koymuştur. Örneğin whatsapp, facebook vb. uygulamalarla sanal ortamlarda kişiler, birbirlerine normalden daha rahat bir şekilde duygularını ifade edebilmektedir (Uçar, 2016: 47). Bu uygulamalar ayrıca kullanıcılarına duyguları ifade ederken gönderilebilecek bir takım yüz ifadelerinden oluşan “emoji” adı verilen küçük resimleri kullanıma sunmaktadır. Yani artık kullanıcılar üzüldüğünü karşıdakine dile dökerek yazmak yerine tek dokunuşla emoji aracılığıyla ifade edebilmekte, kızdığında kızgınlığını ve sebebini ifade etmek yerine kızgın ifadesi olan emojileri göndermektedir. Duygusal olarak yoğun olduğunda bu ortamların sağladığı video gönderebilme imkânı sayesinde duygusunu yansıtan şarkıyı göndererek duygusunu ifade etmektedir. Yani insanlar bu uygulamalarla duygularını dile dökmek, yazmak yerine, düşünme becerilerini ve duygularını ifade becerilerini kullanmadan hazırda bulunan birtakım resim, video vb. şeylerle duygularını ifade etmeye çalışmaktadır.

Yüz yüze iletişimden daha çok sanal ortamda duyguların daha fazla ifade edilir hale gelmesi insanın psikolojik sağlığı hakkında endişe uyandırmaktadır. İletişim kurma ve empati üzerine yapılan bir araştırmada karşıdaki insanın duygularını anlamada etkili olan ve yüz yüze iletişim kurarken gelişen ayna nöronların, duyguları ifade güçlüğündeki bazı bozuklukların ayna nöron sistemindeki bir bozuklukla ilintili olabileceği tespit edilmiştir (Moriguchi vd., 2007; aktaran Altınbaş vd. : 20). Bu durum internet ortamını sıklıkla kullanan kişilerin yüz yüze iletişimi daha az kurması sebebiyle ayna nöronlardaki gelişimin olması gerektiği gibi olmaması, kişilerin

duygularını ifade becerileri üzerinde olumsuz bir etki oluşturabileceği düşüncesini oluşturmaktadır. İnternetin getirdiği kolaylıklar yanında duygular üzerindeki etkisi de tartışılır hale gelmiştir.

2.4. İlgili Araştırmalar

Bu başlıkta sırasıyla internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme ile ilgili araştırma sonuçları yer almaktadır.

2.4.1. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Araştırmalar

2.4.1.1. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Taş (2018: 37) ergenlerin internet bağımlılık seviyeleri ile psikolojik belirtileri arasındaki ilişkiyi bir araştırma ile belirlemiştir. Araştırma sonucunda ergenlerin internet bağımlılığı arttıkça obsesif kompulsif bozukluk, depresyon, anksiyete vb. psikolojik belirtilerin arttığı, yani bu ikisi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Cinsiyet, sınıf düzeyi ve yaş değişkeniyle internet bağımlılığı değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde anlamlı bir ilişki bulunmaz iken, anne-baba tutumu, internette kalma süresinin ve internete bağlanma amacının internet bağımlılığı ile ilişkili olduğu görülmüştür.

Taş, Eker ve Anlı (2014: 52) tarafından liseye giden 268 öğrenci üzerinde internet bağımlılığı üzerinde yapılan bir araştırma sonucunda okul türü, öğrencilerin sınıf düzeyleri ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki görülmüştür. Cinsiyet ile internet ve oyun bağımlılıkları arasında ise herhangi bir ilişki bulunmamıştır.

Ergenler üzerinde yapılan başka bir araştırmada internet bağımlılığı yüksek olan öğrencilerin diğerlerine göre yalnızlık puanlarının ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür (Durualp E., 2013: 42).

Teknolojinin gelişimiyle birlikte ağ yapıları giderek yaygınlaşmış ve internete erişim kolaylaşmıştır. Üniversite öğrencileri arasında da ağ teknolojilerini kullanım oranı giderek artmaktadır. Dolayısıyla üniversitede okuyan öğrenciler internetin getirdiği olumsuz sonuçlardan etkilenmektedir (Ersun vd., 2012: 91).

Balcı ve Gülnar (2009:20) tarafından 953 üniversite öğrencisi üzerinde internet bağımlılığı üzerinde yapılan bir araştırmada, katılımcıların %23'ünün internet bağımlısı olduğu, %28'inin ise interneti riskli bir şekilde kullandıkları tespit edilmiştir. Bu kullanıcılar neredeyse haftanın her günü interneti sıklıkla kullanmaktadır. Yani interneti kullanım sıklığının internet bağımlılığına sebep olan faktörler arasında yer aldığı söylenebilir. Diğer sonuçlara bakıldığında ise gelir düzeyi, cinsiyet, sınıf seviyesi ile internet bağımlılığı arasındaki ilişki incelendiğinde anlamlı bir fark görülmemiştir. Ancak evinde veya kaldığı yurttan interneti kullanan öğrencilerin, diğer ortamlarda internete bağlanan öğrencilerden daha fazla internet bağımlılığı oranı ve riskli kullanma oranının olduğu bulunmuştur.

Balkan (2011:237) yaptığı katılımcıların üniversite öğrencisi olduğu bir araştırmada, öğrencilerin bilgisayar bağımlılığı eğiliminin, aile işlevlerinin, iletişim ve problem çözme becerilerinin sağlıklı olmasıyla ilgili olduğu görülmüştür. Yine aynı araştırmada öğrencilerin internet bağımlılığı incelendiğinde ise internet bağımlılığının yüksek olmasının roller, aile işlevleri, duygusal tepki verme, problem çözme, iletişim ve davranış kontrolünün sağlıklı olmasıyla bağlantılı olduğu bulunmuştur. Bu öğrencilerin günlük internet kullanımına bakıldığında ise çoğunun 8 saat ve üzerinde bilgisayarda ve internette vakit harcadıkları görülmüştür. Yani öğrencilerin çoğunun internet bağımlısı olduğu, bazılarının da risk grubunda olduğu görülmektedir. Aile ve çevre aracılığıyla nesilden nesile aktarılan kültür ve ailevi değerlerin aktarımı gençlerin daha çok sanal ortamlarda iletişim kurarak araması sebebiyle giderek azalmaya başlamıştır. İnternet ve bilgisayar kullanımının aile fonksiyonları ile bağlantılı olduğu bulunmuştur. Bu noktada ailelere ve öğrencilere sağlıklı internet ve bilgisayar kullanımına ilişkin eğitimler alması önerilmektedir.

Karasu ve Çam'ın (2017: 385) üniversite öğrencileri üzerinde sosyal destek ve internet bağımlılığı hakkında yaptığı bir araştırmada, erkeklerin kızlardan daha çok internet kullandıkları, interneti kullanım amaçlarına bakıldığında çoğunlukla sosyal medya amaçlı kullanıldığı, algılanan sosyal destekle internet bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye olmadığı görülmüştür.

İnternet bağımlılığı ile ilgili bir araştırma da Pektaş ve Mayda (2018: 60) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kızlarda internet

bağımlılığı daha fazla görülmekle birlikte, internet bağımlılığı cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Maddi durumu düşük olan öğrencilerde internet bağımlılığının daha fazla görüldüğü fakat internet bağımlılığı ile maddi durum arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Sigara ve alkol kullanımı olan kişilerde ise internet bağımlılığı düzeyi de yüksek çıkmıştır. Ancak bu ikisi arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Obezite rahatsızlığı bulunan kişilerde internet bağımlılığı düzeyi daha yüksek çıkmıştır.

Yine aynı çalışmada öğrencilerinin internet bağımlılığı ile ders başarısı değişkenleri incelenmiş, ikisi arasında anlamlı bir sonuç elde edilmiştir. Telefonunda, evinde internet paketi olma, evinde bilgisayar olma ve oyun oynama durumları ile internet bağımlılığı değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak internete bağlanılan yer değerlendirildiğinde kafeden bağlananların internet bağımlılığı oranlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Katılımcıların depresyona yatkınlık düzeyi arttıkça internet bağımlılığı düzeyinin de arttığı bulunmuştur (Pektaş ve Mayda, 2018: 61).

Çok ve Kutlu (2018: 14) tarafından üniversite öğrencilerinin ders esnasında ders dışı internet kullanımı üzerinde yapılan bir çalışmada internet kullanımı arttıkça başarı düzeylerinin düştüğü bulunmuştur. Eğitim ortamında öğrencilerin siber aylıklık davranışını sergilememelerinde iç motivasyonun ve derse güdülenmenin önemi büyüktür.

Berber ve Çelik'in (2017: 372) yaptıkları deneysel bir çalışmada öğrencilere akademik güdülenme ve zamanı etkili kullanma hakkında verilen bir eğitim sonucunda, kontrol grubundaki öğrencilere göre bu eğitime katılan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin azaldığı görülmüştür.

Yıldırım (2015: 217) , yurt ortamında kalan bir grup üniversite öğrencisine tanınan ücretsiz internet kullanımı imkânı sonrasında yaptığı bir çalışmada, internete kolay erişim imkânının ardından öğrencilerin uyku düzenlerinde gecikmeler olduğu, odalarındaki diğer kişilerle iletişim ve sohbet ortamının kaybolduğu, öğrencilerin önceden yaptıkları gezme, kitap okuma gibi alışkanlıkları terk ettiği görülmüştür.

Ogelman ve diğlerleri (2015: 392) tarafından okul öncesi öğretmenlerinin sosyal becerileri ve internet bağımlılıkları üzerinde yapılan bir araştırmada, öğretmenlerin sosyal duyarlılık, duyuşsal kontrol, duyuşsal anlatımcılık ve sosyal kontrol becerilerinin internet bağımlılığı düzeylerini yordadığı görülmektedir.

Karagözoğlu-Aslıyüksek'in (2017: 41) 177 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı bir araştırmada internet bağımlısı olan bir grup öğrencinin bu durumlarının bilincinde oldukları, bağımlı olmayan öğrencilerin de kendilerini internet bağımlısı gibi gördükleri tespit edilmiştir.

İnternet bağımlılığı ile ilgili bir araştırmayı da Ozan ve diğlerleri (2014: 27-28) Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri bölümünde okuyan üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirmiştir. Bu araştırmada internet bağımlılık düzeyinin erkek ve kız öğrenciler arasında benzer olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca cep telefonu üzerinden internete bağlanan öğrencilerin interneti kullandıkları sürenin arttıkça bağımlılık düzeylerinin de arttığı görülmüştür.

Bir araştırmada internet üzerinden verilen bilgisayara giriş dersine katılan üniversite öğrencilerinde erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyi karşılaştırıldığında erkeklerde kızlara göre daha fazla internet bağımlılığı olduğu görülmüştür (Çakır Balta ve Horzum, 2008: 202).

Ekşi (2012: 1690) tarafından yapılan bir araştırmada internet bağımlılığında yer alan “yoksunluğu” ve “kontrol güçlüğü” nü, aynı zamanda narsistik kişilik yapısının özelliklerinden olan “hak iddia etmek” i anlamlı bir şekilde yordadığı görülmüştür. Yine internet bağımlılığında yer alan “sosyal izolasyon” u “üstünlük” anlamlı olarak yordamaktadır.

Sezgin ve Gişi (2012: 333) tarafından yapılan bir araştırmada sosyal olarak yalnızlık yaşayanların internet bağımlısı oldukları görülmüştür. Bu kişiler yeni kişilerle tanışma olanağı düşüncesine dayanarak interneti kullandıkları tespit edilmiştir.

Akdağ ve diğlerlerinin (2014: 91) internet bağımlılığı ile ilgili üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, cinsiyet, derslere devam etme, akademik başarı, internet kullanım süresi, internete bağlanma noktası, telefon ile internete bağlanma

durumuyla internet bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ailenin gelir düzeyi ve öğrencinin devam ettiği öğretim türü ile internet bağımlılığı arasında ise anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin interneti daha çok haberleri takip etme, diğerleriyle iletişime geçme ve eğlence amacıyla kullandıkları görülmüştür Üniversite öğrencilerinin internette geçirdikleri süre arttıkça bağımlılık düzeyleri de arttığı görülmüştür. Aynı araştırma da akademik başarı arttıkça internet bağımlılığı düştüğü görülmüştür. İnternet bağımlılığının ise düzeyi erkeklerde kızlara göre daha yüksektir.

Yapılan bir araştırmada üniversitede okuyan sınıf öğretmeni adaylarının göz ardı edilemeyecek büyük bir kısmının(her üç kişiden biri), bilinçli ve kontrollü bir şekilde iletişim araçlarını kullanmadığı ve bu konuda eğitim almaları gerektiğini göstermektedir (Altundağ ve Bulut, 2016: 7).

İnternet bağımlılığı ile ilgili başka bir çalışma da Altundağ ve Bulut (2016: 8) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin yarısına yakınının internet kullanım süresinin internette geçirdiği zaman üç saati aştığı görülmüştür. Katılımcıların tamamı ise her gün interneti kullandığını belirtmiştir. Sınıf seviyesi ile problemlerli internet bağımlılığı arasındaki ilişkiye bakıldığında, sınıf seviyesi arttıkça problemlerli internet kullanımının azaldığı görülmektedir. Cinsiyet ile problemlerli internet kullanımına bakıldığında ise herhangi bir farklılaşma görülmemektedir.

Günümüzde internette kalınan sürenin çoğu cep telefonları ile geçmektedir. Başka bir araştırmada katılımcıların yaşadığı psikolojik rahatsızlıklarının cep telefonlarının bilinçsiz kullanımı ile ilişkili olduğu görülmüştür. Ayrıca kızların erkeklere göre daha bilinçsiz bir şekilde cep telefonu kullandığı tespit edilmiştir (Beranuy vd.,2009: 1182).

Yılmaz ve diğerlerinin (2017: 38) yaptığı bir araştırmada, akıllı telefon ve internet bağımlılığı düzeyleri yüksek olan üniversite 2. sınıf öğrencilerinin, akıllı telefonlarını günde 41 kereden fazla kontrol ettikleri, günde 5 saat ve üzerinde internette durdukları ve kendilerini kesin bir dille internet bağımlısı olarak gördükleri tespit edilmiştir. 2. Sınıf öğrencilerinin diğer sınıf seviyelerine göre akıllı telefon ve internet kullanım oranının ise daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinsiyetin ise akıllı telefon ve internet bağımlılığı seviyesini etkilemediği bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanım sürelerinin incelendiği bir araştırmada, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanma sürelerinin ortalaması alındığında yaklaşık 4 yıl olduğu, günlük kullanım sürelerinin 1-16 saat arasında değiştiği ve ortalama sürenin 5 saate yakın olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin interneti her an yanlarında taşımalarını sağlayan akıllı telefonları kontrol sıklıkları incelendiğinde ise yarım saatte bir veya saatte bir olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin akıllı telefon kontrol etme sıklığına göre değiştiği, kontrol sıklığı arttıkça internet bağımlılığı düzeyinin arttığı görülmüştür. İnternetin taşınabilir hale gelmesi ve mobil teknolojilerle hayatımızın her anında yer alması internet bağımlılığı düzeyinin giderek artmasına sebep olmaktadır (Karaca, 2017: 597-598).

Yapılan bir araştırmada internet bağımlılığı oranı aleksitimik olan kişilerde olmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. İnternet bağımlılığı düzeyi ise cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır (Baysan-Arslan vd.,2016: 111). Yine başka bir araştırmada da internet bağımlılığının cinsiyete göre istatistiksel olarak farklılaştığı ve kız öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmüştür (Canan vd., 2012: 422). Yapılan başka bir araştırmada internete yönelik tutumlar incelendiğinde erkeklerin olumlu tutumlarının yüksek olduğu görülmüştür (Sargın, 2014: 50).

Sağır ve Doğruluk'un (2018: 1052) üniversitede okuyan öğretmen adayları üzerinde yaptıkları çalışmada sosyal medya kullanım oranının orta seviyenin üstünde olduğu bulunmuştur. İnternet bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Anabilim dalına göre internet bağımlılık düzeylerine bakıldığında sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin fen bilgisi öğretmenliği bölümünde okuyanlara göre internet bağımlılığı düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. 2. ve 4. Sınıfa giden öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri 1. ve 3. Sınıfa gidenlere göre daha yüksek bulunmuştur.

Anlı (2018a: 393) tarafından yapılan bir araştırmada internet bağımlılığı düzeyi yüksek olan lise öğrencilerinin sosyal duygusal yalnızlığın alt boyutlarından olan aile, duygusal ve sosyal ilişkilerde yalnızlık puanlarının da yüksek olduğu bulunmuştur.

2.4.1.2. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Xiuqin ve diğerleri (2010: 401) tarafından yapılan bir araştırmada internet bağımlısı olan ergenlerin ebeveynlerin yetiştirme biçimlerini sürekli müdahaleci, cezalandırıcı ve onlara cevap vermede yetersiz olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bu sonuçlar ebeveyn tutumu ve aile işlevinin internet bağımlılığının gelişmesinde oldukça etkili olduğunu göstermektedir.

Akin ve Iskender (2011:138) tarafından yapılan bir araştırmada internet bağımlılığının stres, kaygı ve depresyon üzerinde etkisi olduğunu göstermektedir. Yine Stavropoulos ve diğerlerinin (2017:237) kaygı düzeyi ve internet bağımlılığını incelediği bir araştırmada kaygı düzeyi arttıkça internet bağımlılığı düzeyinin arttığı görülmüştür.

Kuss ve diğerleri (2013: 1987) yaptığı bir araştırmada bireylerin sosyal uygulamaları ve çevrimiçi oyunları kullanma oranları arttıkça internet bağımlılığı riskini arttırdığını bulmuştur.

Yan, Li ve Sui (2014: 3) tarafından yapılan bir araştırma sonucuna göre internet bağımlısı olan kişilerde olmayanlara göre düşük aile işlevi, düşük dışa dönüklük, yüksek nevrotiklik, psikotizm ve stresli yaşam olayları görülmüştür. Hafif düzeyde internet bağımlısı olanlara göre ise daha fazla sağlık ve uyum problemi yaşadıkları tespit edilmiştir.

2.4.2. Düşünme İhtiyacı İle İlgili Araştırmalar

2.4.2.1. Düşünme İhtiyacı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Karakale (2012: 247) tarafından yapılan bir araştırmada düşünme ihtiyacı yüksek olan ve kişisel problemleri yeterli çözebildiğini düşünen kişilerin, üst bilişsel farkındalık düzeyleri yükseldikçe, zeka düzeyleri düştüğü görülmüştür.

Saracalooğlu ve Çengel'in (2013:9) yaptığı bir çalışmada biliş ötesi farkındalığı yüksek olan üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacının daha az olduğu görülmektedir. Yani kendi düşünme sürecinin farkında olan kişilerin bazı durumları ilişkilendirerek düşünme ihtiyaçlarının daha az olduğu söylenebilir.

Düşünme ihtiyacı ile ilgili Demirtaş-Madran'ın (2012:7) yaptığı bir araştırmada erkeklerin kızlardan daha düşük düşünme ihtiyacına sahip oldukları bulunmuştur. Yapılan araştırmalarda düşünme ihtiyacı yüksek olan kişilerin daha az televizyon seyrettikleri ve daha az hayatın sıradan oluşundan şikâyet ettikleri görülmüştür. Bunun sebebi kendilerini bu durumdan uzaklaştıran düşünme becerilerini daha çok kullanıyor olmalarına bağlanmaktadır.

Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada kızların erkeklere göre düşünme ihtiyaçlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Düşünme ihtiyacı ile ekonomik durum ve baba mesleği arasında bir ilişki bulunmamıştır (Gençdoğan, 2001: 233).

Polat Hatay'ın (2008: 63) sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada baba eğitim düzeyi ile düşünme ihtiyacının birlikte problem çözme becerilerine etki edip etmediği incelendiğinde anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak anne eğitim düzeyi ile düşünme ihtiyacının birlikte değerlendirildiğinde problem çözme becerileri üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Anne eğitim düzeyi yükseldikçe ve düşünme ihtiyacı düşük olsa bile problem çözme becerilerinin diğerlerinden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Yapılan araştırmada düşünme ihtiyacının sınıf düzeyi, cinsiyet, baba eğitim düzeyi ile ayrı ayrı ilişkisi neticesinde problem çözme becerilerinin farklılaştığı görülmüştür. Düşünme ihtiyacı ile cinsiyet arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Polat Hatay, 2008: 66).

Akpur tarafından (2017: 52) yapılan bir araştırmada üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı ile metabilişsellik seviyeleri ile akademik başarıları incelendiğinde, aralarında aynı yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Sorhan'ın (2014: 47-49) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada, öğrencilerin düşünme ihtiyacının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş, düşünme ihtiyacı cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı ile anne baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Tok'un (2010: 59) öğretmen adayları üzerinde yaptığı bir çalışmada öğretmen adaylarının düşünme ihtiyaçlarının düşük olduğu bulunmuştur. Yine aynı çalışmada öğretmen adaylarının düşünmenin karmaşık yapısı ve hayattaki önemi üzerine olumlu görüşleri olduğu görülmüştür. Bu durum öğretmen adaylarının düşünmenin ne kadar önemli olduğunun farkında oldukları ancak hayatlarında uygulamaya geçiremediklerini göstermektedir.

Sadowski ve Gülgöz tarafından (1996: 303) üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada düşünme ihtiyacı yükseldikçe akademik başarının arttığı görülmüştür.

Polat ve Tümkaya (2010: 358) tarafından yapılan bir çalışmada anne eğitim düzeyi ve düşünme ihtiyacı ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Aynı analiz baba eğitim düzeyi için yapıldığında ise anlamlı bir sonuç çıkmamıştır.

Garipağaoğlu, Kılıç ve Coşkun (2012: 148) tarafından yapılan çalışma sonucunda, okul öncesi öğretmenliğinde okuyan üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacının yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca sınıf düzeyleri, kendileri için arama yapma sıklığı ve kariyer planlamalarına göre düşünme ihtiyacı düzeylerinin farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Uyanık'ın (2017: 77-78) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada öğretmen adaylarının düşünme ihtiyacı ile düşünme stilleri arasındaki ilişki araştırılmış, bu değişkenler arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Düşünme ihtiyacı puanları yüksek olan öğretmen adaylarının düşünme stillerinden içsel, yasama, yargı, anarşik, liberal hiyerarşik, lokal, oligarşik düşünme stillerini daha fazla kullandıkları görülmüştür. Düşünme ihtiyacının cinsiyet değişkeni ile olan ilişkisi incelendiğinde ise anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Sınıf seviyesi ile düşünme ihtiyacı arasında yapılan analiz sonucunda anlamlı bir farklılaşma görülmüş, 4. Sınıfta okuyan öğretmen adaylarının 1. Sınıfta okuyanlara göre düşünme ihtiyacının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sevinç ve Tok (2005) tarafından sınıf öğretmenliği ve okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada bu iki bölümü okuyan öğrencilerin düşünme ihtiyaçları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Düşünme ihtiyacının üst bilişsel farkındalık arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmada ise üst bilişsel farkındalık ile düşünme ihtiyacı arasında ters yönde bir ilişki olduğu ve üst bilişsel farkındalığı yordayan değişkenlerden birinin düşünme ihtiyacı olduğu ve negatif olarak yordadığı sonucuna ulaşılmıştır (Ermiş, 2018:78).

2.4.2.2. Düşünme İhtiyacı İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Cacioppo ve Petty (1982: 126) tarafından yapılan çalışmada düşünme ihtiyacı ile cinsiyet arasındaki ilişki incelenmiş, anlamlı bir fark görülmemiştir.

Fleischhauer ve diğerleri (2010: 5) tarafından yapılan bir çalışmada düşünme ihtiyacı yüksek olan kişilerin kendine daha fazla güvendikleri, kaygısı ve depresyon düzeyleri yüksek olan kişilerin ise düşünme ihtiyacının daha düşük olduğu görülmüştür.

Yapılan bir araştırmada düşünme ihtiyacının entelektüel görev performansının önemli bir açıklayıcısı olduğu, metabilişsellik ile ise anlamlı bir ilişki içinde olduğu bulunmuştur (Coutinho, 2006: 162).

Elias ve Loomis tarafından (2002: 1687) üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada düşünme ihtiyacı arttıkça öğrencilerin not ortalamasının ve yeterlilik inancının arttığı görülmüştür.

Cazan ve Indreica (2014: 134) tarafından yapılan bir araştırmada, düşünme ihtiyacı düşük olan üniversite öğrencilerinin ezberleme ve prova yapma yöntemini kullandıkları, yüksek olanların ise eleştirel işlem, ilişkilendirme ve yapılandırma gibi stratejiler kullandıkları görülmüştür.

2.4.3. Duyguları İfade Etme İle İlgili Araştırmalar

2.4.3.1. Duyguları İfade Etme İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Dönmez'in (2007:55) atılgan olan ve olmayan lise öğrencilerinin duyguları ifade etme eğilimlerini incelendiği bir araştırmada, atılgan öğrencilerin diğerlerine göre olumsuz duygularını ve yakınlık duygusunu ifade etme düzeylerinin daha fazla olduğu

görülmüştür. Olumlu duyguları ifade etme düzeyi ile atılganlık düzeyi incelendiğinde ise aralarında anlamlı bir ilişki görülmemiştir (Dönmez, 2007: 55).

Dumlupınar ve diğerlerinin (2012: 104) yaptığı bir çalışmada duyguları ifade etme eğilimi arttıkça iletişim becerilerinin de arttığı bulunmuştur.

İşleroğlu'nun (2012: 87) yaptığı bir araştırmada duyguları fark etme ve duyguları ifadenin öznel iyi oluş düzeyini yükseltmekte yalnız başına etkili olmadıkları bulunmuştur.

Cindiloğlu (2017:1058) tarafından çalışanlar üzerinde yapılan bir araştırmada ise yöneticilerinin ve çalışma arkadaşlarının desteği yüksek olan kişilerin duyguları ifade etme eğilimlerinin de yüksek olduğu görülmüştür.

Serim ve Cihangir Çankaya (2015: 190) yaptıkları bir çalışmada yardım arama davranışı ile duyguları ifade etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Yardım arama davranışı arttıkça duyguları ifade etme eğilimi artmaktadır. Yardım arama tutumunu açıklayan değişkenler arasında ise yine duyguları ifade etme eğiliminin de etkili olduğu bulunmuştur. Duyguları ifade eğilimi düşük olan veya bu konuda güçlük yaşayan kimselerin daha az psikolojik yardım aldıkları söylenebilir.

Varol (2018: 51-52), kişiler arası ilişkiler psikoterapisi eğitimi alan bir grup üzerinde yaptığı araştırmada bu çalışmanın katılımcıların duyguları ifade etme eğilimlerini ve mutluluk düzeylerini arttırdığı görülmüştür. Psikoterapi uygulanmadan önce yapılan incelemede ise kızların erkeklerle kıyaslandığında duygularını ifade etme eğilimlerinin daha yüksek olduğu, uygulamadan sonra ise hiçbir fark olmadığı bulunmuştur. Yine psikoterapi uygulaması öncesinde kızlar, erkeklere kıyasla duygularını daha fazla ifade etmektedir. Mutluluk, empati ve duyguları ifade etme konusunda bir farka rastlanmamıştır.

Yedirir ve Hamarta'nın (2015: 1549) duyguları ifade etme eğilimiyle ilgili yaptığı araştırma sonucunda duyguları ifade etmenin alt boyutlarından biri olan yakınlık ile evlilik doyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Kuzucu'nun (2006: 120) üniversite öğrencileri üzerinde duyguları fark etme ve ifade etme becerilerinin geliştirilmesine yönelik uyguladığı eğitim programının sonucunda,

öğrencilerin duyguları fark etme becerileri üzerinde etkili olduğu fakat duyguyu ifade etme ve öznel iyi oluş üzerinde etkili olmadığı bulunmuştur.

Adıgüzel'in (2012: 99-100) üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeylerini de incelendiği bir araştırmada, duyguları ifade etme düzeyi ve alt boyutları ile saldırganlık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Duyguları ifade etme düzeyi arttıkça empatik eğilim ve öz anlayış düzeyinde arttığı, saldırganlık düzeyinin ise azaldığı görülmüştür. Yani tüm bunlar düşünüldüğünde saldırganlık davranışın görülme sıklığını düşürmek için kişinin duyguları ifade becerileri, empatik eğilim düzeyi ve öz-anlayışı düzeyi geliştirilebilir.

Çarkıt'ın (2016: 104) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, duyguları ifade ölçeğinin alt boyutlarından olan yakınlık ile ailesel eleştiri arasında ters yönde bir ilişki bulunmuştur. Aile beklentisi, yaptığından emin olamama, hata yapma kaygısı ve düzen ve yakınlık alt boyutu arasında ise herhangi bir ilişki bulunmamıştır.

Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan başka bir araştırmada duygusal farkındalık düzeyleri ile duyguları ifade etme eğilimlerinin öğrencilerin psikolojik iyi oluşu açıkladığı bulunmuştur. Yine bu araştırmada psikolojik iyi oluşu duyguları fark etmenin daha fazla açıkladığı görülmüştür (Kuyumcu ve Güven, 2012: 598).

Çarkıt ve Yalçın tarafından (2018: 202-203) yapılan bir araştırmada üniversite öğrencilerinde duyguları ifade etmenin alt boyutlarından olan yakınlık düzeyi yüksek olan öğrencilerin ailelerinde daha az eleştirel bir yaklaşım olduğu bulunmuştur. Yine aynı araştırmada aile beklentisi ve yaptığından emin olamama ile olumlu duygu ifadesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yani olumlu ifadeleri artan öğrencilerin algılanan ailesel beklenti düzeyi ve yaptığından emin olamama durumunun artacağı söylenebilir.

Kuyumcu'nun (2011: 110) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada öğrencilerin duyguları ifade etme ile duygusal farkındalık düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki çıkmıştır. Yani duygularının farkında olma düzeyi düşük olan kişilerin duygularını ifade etme eğilimleri de daha düşüktür.

Yeşil'in (2018:58) üniversite öğrencileriyle yaptığı bir araştırmada evli olan öğrencilerin bekar olanlara göre duyguları ifade etme eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür. Yine eğitim düzeyi ile duyguları ifade etme düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Eğitim düzeyi yükseldikçe duyguları ifade etme eğilimi artmaktadır.

Mete-Otlu, İkiz ve Asıcı (2016 :281) tarafından duyguları fark etme ve ifade etme konulu psikoeğitim programı üniversite öğrencilerine uygulanmış, uygulama sonucunda duyguları fark etmenin ve ifade etmenin özsevecenlik ile anlamlı ve pozitif yönde ilişki gösterdiği görülmüştür.

Duyguları ifade etme ile ilgili ilkökul öğrencileri üzerinde Kale, Çağdaş ve Tepeli (2013: 261) tarafından yapılan bir araştırmada, babasının eğitim seviyesi ilkökul olan çocukların duyguları ifade etme düzeyleri üniversite ve lise olan çocuklarından düşük çıkmıştır. Anne eğitim seviyesi incelendiğinde ise lise eğitim düzeyine sahip olan annelerin çocuklarının duyguları ifade etme düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

2.4.3.2. Duyguları İfade Etme İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Vogel, Wade ve Hackler (2008: 272), tarafından yapılan bir çalışmada duyguları ifade etmenin psikolojik yardım arama davranışı ile anlamlı bir ilişki içinde olduğu görülmüştür. Ayrıca duyguları ifade etme ile yardım arama isteğinin psikolojik stresi yordamadığı görülmüştür.

Panagopoulou, Kersbergen ve Maes tarafından (2002: 529) yapılan bir araştırma duyguları ifade edip etmemenin hasta tarafından hastalığının şiddetini algılama düzeyini etkilemediğini göstermektedir. Duyguları ifade etmemek ise hastalığa karşı çaresiz bir tutum sergilemenin sonucudur.

Smyth (1998: 174) duyguların yazılı olarak ifade edilmesiyle ilgili yaptığı bir araştırmada, duyguları yazılı olarak ifade etmenin katılımcılar üzerinde sağlık yönünden olumlu etkileri olduğunu tespit etmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu çalışma üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyiyle düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeylerinin cinsiyet, yaş, algılanan başarı, anne babanın birliktelik durumu, anne/baba eğitim düzeyi, sigara kullanma durumu, algılanan anne baba tutumu değişkenlerine göre anlamlı bir ilişki / farklılık olup olmadığı da incelenmiştir. Araştırmanın bu bölümünde model, örneklem, kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizinin istatistiksel çözümlenmelerine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade becerileri arasındaki ilişkiyi ilişkisel tarama modelini kullanarak incelemiştir. İlişkisel tarama modeli iki ya da daha fazla değişkenin kendi aralarında değişim içinde olup olmadığını, değişimin derecesini araştıran tarama modelidir (Karasar, 1998: 81). Ayrıca internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade becerilerinin cinsiyet, yaş, bölüm, algılanan akademik başarı düzeyi, anne/baba eğitim düzeyi, sigara kullanma durumu, algılanan anne baba tutumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermedikleri de incelenmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Medipol Üniversitesi Uludağ Üniversitesi ve Aksaray Üniversitesi'nde çeşitli bölümlerde okuyan çeşitli bölümlerden rastgele seçilen 391 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait sosyo-demografik bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.2.1: Çalışma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kız	286	73.1
Erkek	103	26.3
Belirtilmemiş	2	0.5
Toplam	391	100

Tablo 3.2.1 incelendiğinde, çalışma grubunda cinsiyet dağılımının 286 kız (%73,1) ve 103 erkek (%26,3) öğrenci ve cinsiyetini belirtmemiş 2 kişi(%0,5), toplamda ise 389 üniversite öğrencisinden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 3.2.2: Çalışma Grubunun Algılanan Akademik Başarı Düzeyi Değişkenine Göre Dağılımı

Algılanan başarı	N	%
Düşük	53	5.1
Orta	120	73.7
Yüksek	116	21.2
Toplam	391	100

Tablo 3.2.2’de algılanan akademik başarı düzeyi incelendiğinde, akademik başarılarını 53 kişinin düşük (%5,1), 120 kişinin orta (%73,7), 116 kişinin ise yüksek (%21,2) olarak algıladığı görülmektedir.

Tablo3.2.3: Çalışma Grubunun Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Romantik İlişki Durumu	N	%
Var	135	34.5
Yok	256	65.5
Toplam	391	100

Tablo 3.2.3’te örneklemdaki üniversite öğrencilerinin romantik ilişki durumuna göre dağılımı incelendiğinde, toplam 391 kişiden 135’inin romantik ilişkisi olduğu(%34,5), 256’sının ise romantik ilişkisinin olmadığı(%65,5) görülmektedir.

Tablo 3.2.4: Çalışma Grubunun Anne-Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Anne Baba Birliktelik Durumu	N	%
Evli	361	92.3
Boşanmış	17	4.3
Belirtilmemiş	13	3.4
Toplam	391	100

Tablo 3.2.4'te üniversite öğrencilerinin anne-baba birliktelik durumuna göre dağılımı incelendiğinde, toplam 391 kişiden 361 kişinin ebeveynlerinin evli olduğu(%92,3), 17'sinin boşanmış olduğu(%4,3), 13 kişinin ise(%3,4) anne-babalarının birliktelik durumları ile ilgili herhangi bir şey belirtmediği görülmektedir.

Tablo 3.2.5: Çalışma Grubunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Anne Eğitim Durumu	N	%
Okuma yazması yok	22	5.6
Okur-yazar	19	4.9
İlkokul	150	38.4
Ortaokul	87	22.3
Lise	74	18.9
Yüksekokul	10	2.6
Üniversite ve üzeri	29	7.4
Toplam	391	100

Tablo 3.2.5'de çalışma grubunun babalarının eğitim durumu incelendiğinde, 22 kişinin okuma yazmasının olmadığı(%5,6), 19 kişinin okur-yazar(%4,9), 150 kişinin ilkokul mezunu(%38,4), 87 kişinin ortaokul (%22,3), 74 kişinin lise (%18,9), 10 kişinin yüksekokul (%2,6), 29 kişinin üniversite ve üzeri (%7,4) eğitim seviyesine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2.6: Çalışma Grubunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Baba Eğitim Durumu	N	%
Okuma yazması yok	4	1.0
Okur-yazar	17	4.3
İlkokul	105	26.9
Ortaokul	80	20.5
Lise	99	25.3
Yüksekokul	30	7.7
Üniversite ve üzeri	56	14.3
Toplam	391	100

Tablo 3.2.6’da çalışma grubunun babalarının eğitim durumu incelendiğinde 4 kişinin okuma yazmasının olmadığı(%1), 17 kişinin okur-yazar(%4,3), 105 kişinin ilkokul mezunu(%26,9), 80 kişinin ortaokul (%20,5), 99 kişinin lise (%25,3), 30 kişinin yüksekokul (%7,7), 56 kişinin üniversite ve üzeri (%14,3) eğitim seviyesine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo3.2.7: Çalışma Grubunun Algılanan Anne-baba Tutumu Değişkenine Göre Dağılımı

Algılanan Anne-Baba Tutumu	N	%
İlgisiz	20	5.1
Otoriter	95	24.3
Demokratik	182	46.5
Aşırı Koruyucu	92	23.5
Toplam	391	100

Tablo 3.2.7’de çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin algılanan anne baba tutumları incelendiğinde 20 kişinin ilgisiz (%5,1), 95 kişinin otoriter (%24,3), 182 kişinin demokratik (%46,5), 92 kişinin ise aşırı koruyucu anne-baba tutumuna sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2.8: Çalışma Grubunun Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Sigara Kullanma Durumu	N	%
Kullanıyor	76	19.4
Kullanmıyor	303	77.4
Belirtilmemiş	12	0.3
Toplam	391	100

Tablo 3.1.8’de çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin sigara kullanım durumu incelendiğinde 76 kişinin sigara kullandığı (%19,4), 303 kişinin sigara kullanmadığı(77,4), 2 kişinin ise durumunu belirtmediği (%0,3) görülmektedir.

3.3. Veri toplama araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF), Düşünme İhtiyacı Ölçeği (DİÖ), Duyguları İfade Etme Ölçeği(DİEÖ) ve araştırmacının oluşturduğu kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

3.3 1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, algılanan akademik başarı durumu, anne baba birliktelik durumu, anne/baba eğitim durumu, algılanan anne baba tutumu ve sigara kullanma durumu ile ilgili bilgileri içermektedir (Ek 1).

3.3 2. Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF)

Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YİBT-KF), ilk olarak Young tarafından(1998) geliştirilmiş, Pawlikowski ve diğerleride (2013: 1212) kısa form haline getirmiştir. Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu 5’li Likert (1=çok sık, 5=Hiçbir Zaman) tipinde, 12 maddeden oluşan bir ölçektir (Ek 2). Ölçeğin alt boyutu yoktur. YİBT-KF’nin Türkçe’ye uyarlaması ise Kutlu ve diğerleri (2016: 71) tarafından üniversite öğrencileri ve ergenler üzerinde yapılmıştır. Uyarlama çalışmasına katılan kişiler, 14-17 yaş arasındaki 945 öğrenciden(ergenler) ve 17-35 yaş aralığındaki 1167 öğrenciden(üniversite öğrencisi) oluşmaktadır.

Geçerliliğini sınamak amacıyla açımlayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi ve ölçüt geçerliliği analizi yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonuçlarında; ergenlerin bulunduğu grupta KMO örneklem uygunluk katsayısı değeri 0.90 bulunmuştur. Her iki grupta yapılan analiz sonucunda faktör analizinin kabul edilebilir sınırlar içinde ($p < 0.001$) sonuç verdiği görülmektedir. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda özdeğeri açıklayıcı verilere bakıldığında ise, üniversite öğrencilerinde bu değerin 4.7 olduğu ve toplam varyansın %39.52'sini açıkladığını, ergenlerde ise 5.7 olduğu ve toplam varyansın %48.9'unu açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. Faktör yüklerine bakıldığında da üniversite öğrencilerinin bulunduğu grupta .33-.67 arasında, ergenlerin bulunduğu grupta da .56-.82 arasında olduğu görülmüştür. YİBT-KF'nin açımlayıcı faktör analizi incelendiğinde 12 maddeden ve tek faktörden oluştuğu sonucuna varılmıştır. YİBT-KF'nin doğrulayıcı faktör analizinin ise üniversite öğrencileri ve ergenlerin oluşturduğu her iki grupta da iyi uyum sonucu verdiği, yine her iki gruba uygulanan ölçümlerde yapılan korelasyon analizi sonucunda da YİBT-KF'nin beraber uygulandığı ölçeklerle ilişkili olduğu yani ölçüt geçerliliği olduğu görülmüştür.

YİBT-KF'nin güvenilirliğini bulmak amacıyla ise test-tekrar test yöntemi uygulanmış, 3 hafta ara ile 98 ergen ve 180 üniversite öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Uygulama sonunda korelasyon değeri ergenlerde .86, üniversite öğrencilerinde .93 çıkmıştır. Cronbach alfa katsayısına bakıldığında ise ergenlerde .86, üniversite öğrencilerinde ise .91 olarak bulunmuştur. Yapılan t testi analizleri sonucunda tüm maddeler için anlamlı bir sonuç elde edilmiştir. Üniversite öğrencileri ve ergenler üzerinde yapılan bu analizde her iki grup içinde güvenilirliğin sağlandığı görülmüştür. Sonuç olarak YİBT-KF'nin uygulandığı her iki grup için de geçerli ve güvenilir olduğu söylenebilir (Kutlu vd., 2016: 72-74).

3.3 3. Duyguları İfade Etme Ölçeği (DİEÖ)

Duyguları ifade etme ölçeği bireylerin gerek diğerleriyle gerekse diğer insanlardan bağımsız duygularını ne düzeyde ifade ettiklerini ölçmek amacıyla King ve Emmons (1990) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türk diline uyarlaması ise Kuzucu (2006:84) tarafından yapılmıştır. Ölçek 16 madde ve 3 alt boyuttan meydana gelmektedir. Bu alt boyutlar olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık'tır. Duyguları

ifade ölçeğinde maddeler kesinlikle katılıyorum ile kesinlikle katılmıyorum arasında toplamda 7 ifadeden oluşan Likert tipinde ölçek ile değerlendirilmektedir. Ölçeğin içinde yer alan 6. ve 14. Maddeler ters puanlama gerektirmekte, ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması duyguları ifade etme eğiliminin yüksek olmasını işaret eder. Olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarından alınan yüksek puanlar ise kişinin olumlu duygu ifadesi, olumsuz duygu ifadesi ve yakınlık ifadesi düzeyinin yüksekliğini işaret eder (Ek 3).

Ölçeğin geçerliliğini sınamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmış, ölçeğin aslı ile doğrulanmayınca açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Daha sonra tekrar modeli doğrulamak için doğrulayıcı faktör analizine geçilmiştir. Yapılan açımlayıcı faktör analizinde 3 faktör elde edilmiş, 12. Madde her 3 faktörde de fazla faktör yükü değeri aldığından çıkarılmıştır. Bu 3 faktörün altında yer alan maddeler ölçeğin aslından farklılık göstermiştir. Ölçeğin içindeki maddelere bakıldığında 2,5,14 ve 10 maddeler 3 faktörden biri olan olumsuz duygu ifadesini, 3,4,9,11,13, 15,16.maddeler olumlu duygu ifadesini, 1,6,7,8,12. maddeler yakınlık duygu ifadesini oluşturmaktadır. Açımlayıcı faktör analizinin istenilen değeri vermemesinin ardından doğrulayıcı faktör analizi uygulanmış, analiz sonucunun 3 faktörden oluşan sonucu desteklediği görülmüştür. Ölçeğin ölçüt geçerliliğinin sınanması için psikolojik iyi oluş ölçeği kullanılmış, .01 düzeyinde ile anlamlı bir ilişki elde edilmiştir.

Güvenirliliğini test etmek amacıyla ölçek 96 üniversite öğrencisine test-tekrar test yöntemi ile 3 hafta ara ile uygulanmış, iki uygulamanın sonuç analiz edilmiş ve değerlerin kabul edilebilir bir aralıkta olduğu görülmüştür ($r=0.85$, $p<.01$). iç tutarlılığını belirlemek amacıyla yapılan analizde ise ölçeğin cronbach alpha değeri .85 olarak bulunmuştur. 3 faktöre bakıldığında ise bu değerlerin de kabul edilebilir aralıkta olduğu görülmüştür(olumlu duygu=.70, olumsuz duygu=.64, yakınlık=.68). Tüm bu değerler ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir (Kuzucu, 2006: 82-86).

3.3 4. Düşünme İhtiyacı Ölçeği (DİÖ)

Düşünme ihtiyacı ölçeği 1982 yılında Amerika'da Cacioppo, Petty ve Kao tarafından geliştirilmiştir (Cacioppo, Petty ve Kao: 306). Türkiye'ye uyarlaması ise Gülgöz ve Sadowski (1994: 15) tarafından yapılmıştır. 18 maddeden oluşan 9'lu likert tipi

değerlendirmesi olan bu ölçek tek faktörden oluşmaktadır, yani alt boyutu yoktur. Ölçeğin değerlendirilmesi “bu cümle tamamen beni anlatıyor” ile “bu cümle tamamen bana aykırı” arasında değişir ve +4 ile -4 arasında puanlama yapılır. Ölçekteki maddelerin yarısı tersi yönde ifadeler içerdiğinden ters kodlama gerektirir (Ek 4).

Ölçeğin Gülgöz ve Sadowski (1992: 610) tarafından yapılan uyarlamasında, güvenirliliği cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .91 bulunmuştur. 1995 yılında yapılan uygulamada ise ölçeğin tekrar iç tutarlılık analizleri yapılmış, .78 değerini alarak yine kabul edilebilir aralıkta bulunmuştur.

Güvenirliliği hesaplamada ise test tekrar test yöntemi uygulanmış, güvenirlik düzeyinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu görülmüştür, $r(69)=.88$, $p < .0001$. 1995 yılında yapılan ikinci araştırma analiz edildiğinde ise test tekrar test yöntemi ile yapılan güvenirlik analizi yine kabul edilebilir aralıkta bulunmuştur, $r(69)=.55$, $p < .0001$ (Gülgöz ve Sadowski, 1995: 19) Düşünme ihtiyacı ölçeğinden alınan puanlar ile öğrencilerin üniversite sınavı sonuçları ile ders notları arasındaki ilişki incelenmiş, her ikisi ile de arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Yukarıda bahsedilen analizler sonucunda düşünme ihtiyacı ölçeğinin iç tutarlılık ve güvenirlilik değerlerinin birebir aynısı olmasada Amerika’da geliştirilen ilk haline yakın olduğu, uygulama için kabul edilebilir şartlar taşıdığı görülmüştür (Gülgöz ve Sadowski, 1995: 21).

3.4. Verilerin toplanması

İstanbul Sabahattin Zaim üniversitesi Etik Kurulu Başkanlığından alınan 11/10/2018 tarihli etik kurulu raporu ile ölçeklerin onayı alınmıştır (Ek 5). Ardından ölçekler çoğaltılarak araştırma verileri 2 devlet üniversitesinde ve 3 özel üniversitede okuyan öğrenciler üzerinden toplanmıştır. Ölçme araçlarının bulunduğu formlar öğrencilere dağıtılmış, ölçekler hakkındaki bilgilendirme hem yazılı hem de sözel olarak yapılmıştır. Ad-soyad, okul numarası vb. bilgilerin yazılmaması gerektiği, uygulamadan elde edilen verilerin toplu olarak değerlendirilerek sadece araştırma kapsamında kullanılacağı bilgisi aktararak katılımcılardan geçerli ve güvenilir veriler toplanmaya çalışılmıştır. Uygulama ortalama 30 dakika sürmüştür. Tüm verilerin toplanması yaklaşık 4 aylık bir süreyi kapsamıştır.

3.5. Verilerin analizi

Bu çalışma üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleriyle arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı değişkeni ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme değişkenlerinin cinsiyet, yaş, algılanan başarı, anne babanın birliktelik durumu, anne/baba eğitim düzeyi, algılanan anne baba tutumu, sigara kullanma durumu değişkenleri ile aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Kişisel Bilgi formu, İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Düşünme İhtiyacı Ölçeği ve Duyguları İfade Etme Ölçeğinden alınan bilgiler bilgisayar ortamına aktarılıp SPSS 25 paket programına işlenerek analizleri yapılmıştır. Kişisel bilgi formunda yer alan cinsiyet, yaş, fakülte, bölüm, algılanan akademik başarı durumu, anne baba birliktelik durumu, anne/baba eğitim durumu, algılanan anne baba tutumu ve sigara kullanma durumu ile ilgili dağılımların belirlenebilmesi için frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. İnternet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme değişkenlerinin dağılımlarının normal olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçları tablo 3.5.1’de gösterilmiştir.

Tablo 3.5.1: İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı, Duyguları İfade Etme Puanlarının N, \bar{x} , Ss, $Sh_{\bar{x}}$, Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Değişken	N	\bar{x}	Ss	$Sh_{\bar{x}}$	Basıklık	Çarpıklık
İnternet Bağımlılığı	391	2.35	.711	.035	.648	.578
Düşünme İhtiyacı	391	5.77	1.02	.034	.090	.158
Duyguları İfade Etme	391	4.85	.691	.051	.589	-.543

Tablo 3.5.1 incelendiğinde, internet bağımlılığı’nın aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2,35, standart sapması (Ss) 711, standart hatası ($Sh_{\bar{x}}$) 0,35 bulunmuştur. Düşünme İhtiyacı’nın aritmetik ortalaması (\bar{x}) 5,77, standart sapması (Ss) 1,02, standart hatası ($Sh_{\bar{x}}$) 0,34 bulunmuştur. Duyguları İfade Etme’nin aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4,85, standart sapması (Ss) ,691, standart hatası ($Sh_{\bar{x}}$) 0,51 bulunmuştur. Değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılarak dağılımın normal olup olmadığı değerlendirilmiştir. İnternet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme değişkenlerinin basıklık ve çarpıklık değerleri incelendiğinde +1 ile -1 arasında

değerlere sahip olduğu görülmektedir (,648 -,543). Bu değerler değişkenlerin normal bir dağılıma sahip olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2017: 40).

İnternet Bağımlılığının öğrencilerin Düşünme İhtiyacı ve Duyguları İfade Etme düzeylerini yordama durumunu tespit etmek amacıyla “Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi” uygulanmıştır. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı, Duyguları İfade Etme düzeyinin cinsiyet, romantik ilişki durumu, anne baba birliktelik durumu ve sigara kullanma durumu değişkenlerine göre bir farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla “İlişkisiz t Testi” kullanılmıştır. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı, Duyguları İfade Etme düzeyinin algılanan akademik başarı durumu, anne/baba eğitim durumu, algılanan anne baba tutumu değişkenlerine göre farklılaşma durumunu tespit etmek için “Tek yönlü Varyans Analizi(ANOVA)” kullanılmış ve birimler arasındaki farklılıkları tespit etmek için Post Hoc testlerinden yararlanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının cinsiyet değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı tespit etmek amacıyla ilişkisiz grup t- testi analizi yapılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.1.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Kız	286	2.29	.70	387	3.04	.002
Erkek	103	2.53	.71			

Tablo 4.1.1’de cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin cinsiyet iler arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir, $t(387)=3.04$, $p<.05$. Erkek öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri ($\bar{x}=2.53$), kız öğrencilere göre ($\bar{x}=2.29$) daha yüksektir. Bu sonuç, internet bağımlılığının cinsiyete açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşma durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.1.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Kız	286	5.74	1.06	387	1.24	.214
Erkek	103	5.89	.90			

Tablo 4.1.2’de cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeylerine ait aldığı puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir $t(387)=1.24, p>.05$.

Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.1.3’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Kız	286	4.92	.66	387	3.20	.001
Erkek	103	4.67	.70			

Tablo 4.1.3’de cinsiyete göre öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeyleri cinsiyete değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir, $t(387)=3.20, p<.05$. Kız öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri ($\bar{x}=4,92$),erkek öğrencilerin ($\bar{x}=4,67$) duyguları ifade düzeylerinden yüksektir. Bu bulgu, duyguları ifade etmenin cinsiyet değişkeni ile anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu ” ifadesi düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.1.4’de gösterilmiştir

Tablo 4.1.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	T	p
Kız	286	5.10	.920	387	4.50	.000
Erkek	103	4.62	.923			

Tablo 4.1.4’de cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin olumlu duygu düzeylerinin, cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur, $t(387)=4.50$, $p<.05$. Erkek öğrencilerin olumlu duygu alt boyutundan aldığı puanların düzeyleri($\bar{x}=4.62$), kız öğrencilere göre($\bar{x}=5.10$) daha düşüktür. Bu bulgu, duyguları ifade becerilerinin alt boyutu olan olumlu duygu ifadesinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.1.5’de gösterilmiştir

Tablo 4.1.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Kız	286	4.54	.97	387	.028	.97
Erkek	103	4.54	1.07			

Tablo 4.1.5’de cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri, duyguları

ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu”ya bakıldığında cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir, $t(387)=0.28, p>.05$.

Öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.1.6’da gösterilmiştir

Tablo 4.1.6:Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	T	p
Kız	286	5.01	.80	387	1.82	.170
Erkek	103	4.84	.83			

Tablo 4.1.6’da cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri, duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık”a bakıldığında cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir, $t(387)=1.82, p>.05$.

4.2. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının yaş değişkeni ile ilişkisine ilişkin bulgular

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri ve alt boyutları ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi belirlemek için elde edilen bulgular Tablo 4.2.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2.1: Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı, Düşünme İhtiyacı ve Duyguları İfade Etme Düzeyleri ve Duyguları İfadenin Alt Boyutları ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular

Faktör	Yaş	İnternet Bağımlılığı	Düşünme İhtiyacı	Duyguları İfade	Olumlu Duygu	Olumsuz Duygu	Yakınlık
Yaş	r	-	-	-	-	-	-
İnternet Bağımlılığı	r	-.145**	-	-	-	-	-
Düşünme İhtiyacı	r	-.020	-.168**	-	-	-	-
Duyguları İfade Etme	r	-.020	.030	.016	-	-	-
Olumlu Duygu	r	-.030	.093	-.011	.683**	-	-
Olumsuz Duygu	r	.009	.066	-.012	.847**	.385**	-
Yakınlık	r	-.036	-.110*	.068	.675**	.202**	.366**

Tablo 4.2.1 incelendiğinde internet bağımlılığı ile yaş arasında yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r=-.145$, $p<.01$. Yani internet bağımlılığının yaş arttıkça azaldığı söylenebilir. Düşünme ihtiyacı, duyguları ifade etme ve alt boyutları ile yaş arasındaki ilişki anlamlı görülmemektedir.

4.3. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları anne baba birliktelik durumu değişkenine göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla ilişkisiz grup t- testi analizi yapılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin anne baba birliktelik durumu değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.3.1’de gösterilmiştir

Tablo 4.3.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Anne-baba Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Anne Baba Birliktelik Durumu	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evli	361	2.34	.71	376	.583	-.10
Boşanmış	17	2.44	.59			

Tablo 4.3.1’de anne baba birliktelik değişkenine göre öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri anne-babalarının birliktelik durumuna göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($t(376)=0.583, p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeylerinin anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.3.2’de gösterilmiştir

Tablo 4.3.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Anne baba birliktelik durumu	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evli	361	5.78	.71	376	.501	-.127
Boşanmış	17	5.91	.59			

Tablo 4.3.2’de anne baba birliktelik değişkenine göre öğrencilerin düşünme ihtiyacı düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı, anne-babalarının birliktelik durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(376)=0.501, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin anne baba birliktelik durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.3.3’de gösterilmiştir

Tablo 4.3.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Düzeylerinin Anne-Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Anne baba birliktelik durumu	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	P
Evli	361	4.86	.69	376	.286	-.04
Boşanmış	17	4.90	.67			

Tablo 4.3.3’de anne baba birliktelik değişkenine göre öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeyleri anne-babalarının birliktelik durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t(376)=0.286$, $p<.05$). Anne babası evli olan öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri($\bar{x}=4.86$), anne babası boşanmış olan öğrencilere göre($\bar{x}=4.90$) daha düşüktür. Bu bulgu, duyguları ifade düzeyinin anne babanın evli/boşanmış olma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu” ifadesi düzeylerinin anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.3.4’de gösterilmiştir

Tablo 4.3.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Anne baba birliktelik durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Anne baba birliktelik durumu	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evli	361	4.97	.95	376	.452	.65
Boşanmış	17	5.07	.96			

Tablo 4.3.4’de anne baba birliktelik değişkenine göre öğrencilerin olumlu duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutu olan “olumlu duygu” puanları ile anne-babalarının evli/boşanmış olma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir, $t(376)=0.452$, $p>.05$.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeylerinin anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmadığı durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.3.5’de gösterilmiştir

Tablo 4.3.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Anne baba birliktelik durumu	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	P
Evli	361	4.54	1.01	376	.882	-.221
Boşanmış	17	4.76	.94			

Tablo 4.3.5’de anne baba birliktelik değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutu olan “olumsuz duygu” puanları ile anne-babalarının birliktelik durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($t(376)=0.882, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeylerinin anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşma gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.3.6’da gösterilmiştir

Tablo 4.3.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Anne baba birliktelik durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Anne baba birliktelik durumu	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	P
Evli	361	4.98	.81	376	.452	-.10
Boşanmış	17	4.82	.88			

Tablo 4.3.6’da anne baba birliktelik değişkenine göre öğrencilerin olumsuz duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt

boyutu olan “yakınlık” puanları ile anne-babalarının birliktelik durumu açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($t(376)=0.452, p>.05$).

4.4. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının romantik ilişki durumu değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular

Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının romantik ilişki durumu değişkeni açısından farklılaşma durumunu incelemek amacıyla ilişkisiz grup t- testi analizi yapılmıştır.

Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.4.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Romantik İlişkisi mi?	Var	N	\bar{x}	Ss	t testi		
					sd	t	p
Evet		135	2.29	.66	389	1.14	.252
Hayır		256	2.38	.73			

Tablo 4.4.1’de romantik ilişki durumu değişkenine göre üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri romantik ilişki durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($t(389)=1.14, p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeylerinin romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.4.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Romantik İlişkisi Var mı?	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evet	135	5.68	.92	389	1.35	.176
Hayır	256	5.83	1.06			

Tablo 4.4.2’de romantik ilişki durumu değişkenine göre üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri romantik ilişki durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($t(389)=1.35, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin romantik ilişki durumu değişkenine göre farklılaşma durumlarını incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.4.3’de gösterilmiştir

Tablo 4.4.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Romantik İlişkisi Var mı?	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evet	135	4.98	.69	389	2.66	.008
Hayır	256	4.79	.68			

Tablo 4.4.3’de romantik ilişki durumu değişkenine göre üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeyleri romantik ilişki durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t(389)=2.66, p<.05$). Romantik ilişkisi olan öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri ($\bar{x}=4.98$), romantik ilişkisi olmayan öğrencilere göre ($\bar{x}=4.79$) daha yüksektir. Bu bulgu, duyguları ifade etme düzeyinin romantik ilişki durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu” düzeylerine göre romantik ilişki durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.4.4’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Romantik İlişkisi Var mı?	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evet	135	5.12	.91	389	2.30	.021
Hayır	256	4.89	.96			

Tablo 4.4.4’de romantik ilişki durumu değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin olumlu duygu düzeyleri alt boyutlarından olan “olumlu duygu” puanları romantik ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($t(389)=2.30$, $p<.05$). Romantik ilişkisi olan öğrencilerin olumlu duygu düzeyleri ($\bar{x}=5.12$), romantik ilişkisi olmayan öğrencilere göre ($\bar{x}=4.89$) daha yüksektir. Bu bulgu, olumlu duygu ifadesinin romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeylerinin romantik ilişki durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.4.5’de gösterilmiştir

Tablo 4.4.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Romantik İlişkisi Var mı?	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evet	135	4.63	1.03	389	1.26	.205
Hayır	256	4.49	1.00			

Tablo 4.4.5’de romantik ilişki durumu değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeyleri alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” puanları romantik ilişki durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemektedir ($t(389)=1.26$, $p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etmenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeylerinin romantik ilişki durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.4.6’da gösterilmiştir

Tablo 4.4.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Romantik İlişkisi Var mı?	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evet	135	5.10	.83	389	2.25	.025
Hayır	256	4.90	.80			

Tablo 4.4.6’de romantik ilişki durumu değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeyleri alt boyutlarından olan “yakınlık” puanları romantik ilişki durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t(389)=2.25$, $p<.05$). Romantik ilişkisi olan öğrencilerin yakınlık düzeyleri ($\bar{x}=5.10$), romantik ilişkisi olmayan öğrencilere göre ($\bar{x}=4.90$) daha yüksektir. Bu bulgu, yakınlık alt boyutunun romantik ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği yönünde yorumlanabilir.

4.5. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları sigara kullanma değişkeni açısından farklılaşıp farklılaşmama durumunu tespit etmek amacıyla ilişkisiz grup t- testi analizi yapılmıştır. Aşağıdaki sorular ile bu farklılık incelenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin sigara kullanma durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.5.1’de gösterilmiştir

Tablo 4.5.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Sigara mu?	Kullanıyor	N	\bar{x}	Ss	t testi		
					sd	t	p
Evet		76	2.55	.791	377	2.89	.004
Hayır		303	2.29	.689			

Tablo 4.5.1’de sigara kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri sigara kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir, ($t(377)=2.89$, $p<.05$). Sigara kullananların internet bağımlılığı düzeyleri ($\bar{x}=2.55$), kullanmayan öğrencilere göre ($\bar{x}=2.29$) daha yüksektir. Bu bulgu, internet bağımlılığının sigara kullanma durumuna göre anlamlı bir farklılaştığını göstermektedir.

Öğrencilerin düşünme ihtiyacı düzeylerinin sigara kullanma durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.7.2’de gösterilmiştir

Tablo 4.5.2:Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Sigara Kullanıyor mu?	N	\bar{x}	Ss	t testi		
				sd	t	p
Evet	76	5.99	1.01	377	2.01	.044
Hayır	303	5.73	1.01			

Tablo 4.5.2.de sigara kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri sigara kullanma durumuna göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir, ($t(377)=2.01$, $p<.05$). Sigara kullanan öğrencilerin düşünme ihtiyacı düzeyleri ($\bar{x}=5.99$), kullanmayan öğrencilere göre ($\bar{x}=5.73$) daha yüksektir. Bu bulgu, düşünme ihtiyacının sigara durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin sigara kullanma durumu değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.5.3’de gösterilmiştir

Tablo 4.5.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Sigara kullanıyor mu?	N	\bar{x}	S	t testi		
				sd	t	p
Evet	76	4.87	.640	377	.161	.872
Hayır	303	4.85	.705			

Tablo 4.5.3’de sigara kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri sigara kullanma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($t(377)=0.161$, $p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu” düzeylerinin sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama

durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.5.4’de gösterilmiştir.

Tablo 4.5.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Sigara kullanıyor mu?	N	\bar{x}	S	t testi		
				sd	t	p
Evet	76	4.88	.853	377	.776	.438
Hayır	303	4.98	.983			

Tablo 4.5.4’de sigara kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutu olan “olumlu duygu” düzeyleri sigara kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($t(377)=0.776, p>.05$).

Öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeylerinin sigara kullanma durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.5.5’de gösterilmiştir.

Tablo 4.5.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Sigara kullanıyor mu?	N	\bar{x}	S	t testi		
				sd	t	p
Evet	76	4.75	1.03	377	1.919	.056
Hayır	303	4.50	.99			

Tablo 4.5.5’de sigara kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutu olan “olumsuz duygu” düzeyleri sigara kullanma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($t(377)=1.919, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeylerinin ile sigara kullanma durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde

farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz grup t testi sonucu tablo 4.5.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.5.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Sigara kullanıyor mu?	N	\bar{x}	S	t testi		
				sd	t	p
Evet	76	4.94	.860	377	.392	.69
Hayır	303	4.98	.793			

Tablo 4.5.6’da sigara kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeylerine ait aldıkları puanların ortalama değerleri ve standart sapmaları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutu olan “yakınlık” düzeyleri sigara kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($t(377)=0.392, p>.05$).

4.6. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları anne/baba eğitim düzeyi değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme değişkeninin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının anne/baba eğitim düzeyi değişkeni açısından farklılaşıp farklılaşmadığı belirlemek amacıyla ilişkisiz ölçümler için Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) yapılmıştır. Aşağıdaki sorular ile bu farklılık incelenmiştir.

Öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Anne Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
İnternet Bağımlılığı	Okuma Yazması	22	2.47	.54	Gruplar arası	2.336	6	.389	.766	.597	
	Yok Okur Yazar	19	2.48	.98	Gruplar içi	195.061	384	.508			-
	İlkokul	150	2.26	.68	Toplam	197.397	390				
	Ortaokul	87	2.39	.73							
	Lise	74	2.40	.71							
	Yüksekoku	10	2.40	.62							
	Üniversite ve Üzeri	29	2.37	.69							
	Toplam	391	2.05	0.70							

Tablo 4.6.1 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri arasında, anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($F(6, 384)=0.76, p>.05$). Başka bir ifadeyle öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri, annelerinin eğitim durumuna göre anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Öğrencilerin düşünme ihtiyacı düzeylerinin anne eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Anne Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Düşünme İhtiyacı	Okuma Yazması Yok	22	5.93	.91	Gruplar arası	5.501	6	.917	.87	.5	
	Okur Yazar	19	6.13	1.18	Gruplar içi	402.697	384	1.049			-
	İlkokul	150	5.77	.99	Toplam	408.198	390				
	Ortaokul	87	5.73	1.03							
	Lise	74	5.80	1.06							
	Yüksekoku l	10	5.31	.96							
	Üniversite ve Üzeri	29	5.68	.98							
	Toplam	391	5.77	1.02							

Tablo 4.6.2 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri arasında, anne eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($F(6, 384)=0.874, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin anne eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.3’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Anne Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Duyguları İfade Etme	Okuma Yazması Yok	22	4.70	.59	Gruplar arası	2.437	6	.406	.84	.53	
	Okur Yazar	19	4.62	.84	Gruplar içi	183.871	384	.479			-
	İlkokul	150	4.83	.65	Toplam	186.308	390				
	Ortaokul	87	4.89	.80							
	Lise	74	4.94	.60							
	Yüksekokul	10	5.00	.78							
	Üniversite ve Üzeri	29	4.86	.61							
	Toplam	391	4.85	.69							

Tablo 4.6.3 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeyleri arasında, anne eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark görülmemektedir ($F(6, 384)=.848, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu” düzeylerinin anne eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.4’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.4: Öğrencilerin Olumlu Duygu Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Anne Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma Yazması Yok	22	4.62	0.87	Gruplar arası	6.131	6	1.022	1.127	0.346	
Okur Yazar	19	4.80	1.18		Gruplar içi	348.201	384	0.907		-
İlkokul	150	4.99	0.85	Toplam	354.332	390				
Ortaokul	87	5.05	1.12							
Lise	74	5.01	0.89							
Yüksekokul	10	5.26	0.92							
Üniversite ve Üzeri	29	4.76	0.91							
Toplam	391	4.97	0.95							

Tablo 4.6.4 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeyleri arasında, anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark görülmemektedir ($F(6, 384)=1.12, p>.05$). Başka bir ifadeyle öğrencilerin olumlu duygu düzeyleri, annelerinin eğitim düzeyine göre anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeylerinin anne eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.5’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.5: Öğrencilerin Olumsuz duygu Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Anne Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma Yazması Yok	22	4.48	1.02	Gruplar arası	5.738	6	0.956	0.930	0.473	
Okur Yazar	19	4.27	0.98		Gruplar içi	394.655	384	1.028		
İlkokul	150	4.49	0.94	Toplam	400.393	390				
Ortaokul	87	4.47	1.15							
Lise	74	4.72	0.93							
Yüksekokul	10	4.85	0.98							
Üniversite ve Üzeri	29	4.63	1.11							
Toplam	391	4.54	1.01							

Tablo 4.6.5 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeyleri arasında, anne eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($F(6, 384)=.93, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeylerinin anne eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6.6: Öğrencilerin Yakınlık Düzeylerinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Anne Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma Yazması Yok	22	4.97	0.69	Gruplar arası	3.807	6	0.635	0.950	0.45	
Okur Yazar	19	4.69	1.08		Gruplar içi	256.479	384	0.668		
İlkokul	150	4.91	0.81	Toplam	260.286	390				
Ortaokul	87	5.02	0.80							
Lise	74	5.03	0.76							
Yüksekokul	10	4.82	0.98							
Üniversite ve Üzeri	29	5.17	0.80							
Toplam	391	4.97	0.81							

Tablo 4.6.6 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeyleri arasında, anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($F(6, 384)=.95, p>.05$).

Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin baba eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucu tablo 4.6.7’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.7: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma	4	2.70	.96	Gruplar arası	2.446	6	.408	.803	.568	
Yazması Yok										
Okur Yazar	17	2.56	.94	Gruplar içi	194.951	384	.508			-
İnternet Bağımlılığı				Toplam	197.397	390				
İlkokul	105	2.31	.71							
Ortaokul	80	2.28	.68							
Lise	99	2.40	.69							
Yüksekokul	30	2.26	.74							
Üniversite ve Üzeri	56	2.38	.65							
Toplam	391	4.85	.69							

Tablo 4.6.7 incelendiğinde analiz sonuçlarında, öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri arasında, baba eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir, $F(6, 384)=0.803, p>.05$.

Öğrencilerin düşünme ihtiyacı düzeylerinin baba eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucu tablo 4.6.8’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.8: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Düşünme İhtiyacı	Okuma Yazması	4	5.98	.70	Gruplar arası	8.173	6	1.36	1.308	.253
	Okur Yok	17	6.33	1.01	Gruplar içi	400.026	384	1.04		-
	Yazar İlkokul	105	5.66	.952	Toplam	408.198	390			
	Ortaokul	80	5.75	1.09						
	Lise	99	5.75	1.04						
	Yüksekokul	30	5.97	.95						
	Üniversite ve Üzeri	56	5.77	1.04						
	Toplam	391	5.77	1.02						

Tablo 4.6.8 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri arasında, baba eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($F(6, 384)=1.308, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin baba eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.9’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6.9: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma Yazması Yok	4	4.28	.98	Gruplar arası	7.357	6	1.226	2.631	.016	Okur yazar - ilkokul/ ortaokul/ lise/ Yüksekokul/ üniversite ve üzeri, Okuma yazması yok- yüksekokul, ilkokul- yüksekokul
Okur Yazar İlkokul	17	4.41	.81							
Ortaokul	80	4.87	.79	Toplam	186.308	390				
Lise	99	4.87	.68							
Yüksekokul	30	5.14	.65							
Üniversite ve Üzeri	56	4.89	.58							
Toplam	391	4.85	.69							

Tablo 4.6.9 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri arasında, baba eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($F(6, 384)=2.63, p<.05$). başka bir ifadeyle öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri, babalarının eğitim durumuna göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Varyansların homojenliği incelendiğinde ise homojen dağıldığı görülmüştür ($F=1.221, p>.05$). Birimler arası farkların hangi eğitim düzeylerinden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre, baba eğitim düzeyi okur yazar ($\bar{x}=4,41$) olan öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin, ilkokul ($\bar{x}=4,82$), ortaokul ($\bar{x}=4,87$), lise ($\bar{x}=4,87$), yüksekokul ($\bar{x}=5,14$), üniversite ve üzeri ($\bar{x}=4,89$) olan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca babası okuma yazma bilmeyen ($\bar{x}=4,28$) öğrencilerin duyguları ifade düzeylerinin babası yüksekokul ($\bar{x}=5,14$) mezunu olan öğrencilerden düşük olduğu, yine babası ilkokul ($\bar{x}=4,82$) mezunu olan öğrencilerin duyguları ifade düzeylerinin babası yüksekokul ($\bar{x}=5,14$) mezunu olanlardan düşük olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu” düzeylerinin baba eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.10’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6.10: Öğrencilerin Olumlu Duygu Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma Yazması Yok	4	3.95	1.04	Gruplar arası	13.596	6	2.266	2.554	0.019	Okuma yazması yok/okur yazar-ilkokul/ortaokul/lise
Okur Yazar İlkokul	17	4.43	1.12	Gruplar içi	340.736	384	0.887			
Ortaokul	105	4.97	0.78	Toplam	354.332	390				
Lise	80	5.01	1.13							
Yüksekokul	99	5.00	0.96							/yüksekokul, Yüksekokul
Üniversite ve Üzeri	30	5.33	0.75							-üniversite ve üzeri
Toplam	56	4.88	0.90							
Toplam	391	4.97	0.95							

Tablo 4.6.10 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeyleri arasında, baba eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($F(6, 384)=2.55, p<.05$). Varyansların homojenliği incelendiğinde ise homojen dağıldığı görülmüştür ($F= 1.625, p>.05$). Birimler arası farkların hangi eğitim düzeylerinden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre, babası okuma yazma bilmeyen ($\bar{x}=3,95$) ve okur yazar ($\bar{x}=4,43$) olan öğrencilerin olumlu duygu ifadesi kullanma düzeyleri babası ilkököl ($\bar{x}=4,97$), ortaokul ($\bar{x}=5,01$), lise ($\bar{x}=5,00$), yüksekokul ($\bar{x}=5,33$) mezunu olan öğrencilerden daha düşük bulunmuştur. Ayrıca baba eğitim düzeyi yüksekokul ($\bar{x}=5,33$) olan öğrencilerin olumlu duygu düzeylerinin, üniversite ve üzeri olan ($\bar{x}= 4,88$) öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeylerinin baba eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.6.11’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6.11: Öğrencilerin Olumsuz duygu Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma Yazması Yok	4	3.75	1.42	Gruplar arası	10.943	6	1.824	1.798	0.098	
Okur Yazar	17	4.26	1.08	Gruplar içi	389.450	384	1.014			-
İlkokul	105	4.39	0.95	Toplam	400.393	390				
Ortaokul	80	4.60	0.95							
Lise	99	4.55	1.11							
Yüksekokul	30	4.88	0.89							
Üniversite ve Üzeri	56	4.66	0.98							
Toplam	391	4.54	1.01							

Tablo 4.6.11 incelendiğinde analiz sonuçlarında, üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeyleri arasında, baba eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($F(6, 384)=1.79, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeylerinin baba eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.8.12’de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.12: Öğrencilerin Yakınlık Düzeylerinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Okuma Yazması Yok	4	5.10	0.84	Gruplar arası	5.448	6	0.908	1.368	0.226	
Okur Yazar	17	4.52	1.15	Gruplar içi	254.838	384	0.664			-
İlkokul	105	4.97	0.86	Toplam	260.286	390				
Ortaokul	80	4.90	0.84							
Lise	99	4.97	0.68							
Yüksekokul	30	5.13	0.81							
Üniversite ve Üzeri	56	5.09	0.75							
Toplam	391	4.97	0.81							

Tablo 4.8.12 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeyleri arasında, baba eğitim durumu bakımından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($F(6, 384)=1.36, p>.05$). Başka bir deyişle öğrencilerin yakınlık düzeyleri, babalarının eğitim durumuna göre anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

4.7. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları algılanan başarı değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular

Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının algılanan başarı durumu değişkeni açısından farklılaşıp farklılaşmadığı belirlemek amacıyla ilişkisiz ölçümler için Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) yapılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin ile cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.7.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Başarı	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
İnternet Bağımlılığı	Düşük	20	2.92	.615	Gruplar arası	7.481	2	3.740	7.64	.02	düşük-orta/yüksek
	Orta	28	2.34	.709	Gruplar içi	189.916	388	.489			, orta-düşük,
	Yüksek	83	2.24	.683	Toplam	197.397	390				yüksek-düşük

Tablo 4.7.1 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri arasında, algılanan başarı bakımından anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($F(2, 388)=7.642, p<.05$). Varyansların homojenliği incelendiğinde ise homojen dağıldığı görülmüştür ($F= 0.434, p>.05$). Birimler arası farkların hangi başarı düzeylerinden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre, başarı düzeyini düşük olarak algılayan öğrencilerin ($\bar{x}=2.92$) internet

bağımlılığı düzeylerinin başarısını orta ($\bar{x}=2.34$) ve yüksek ($\bar{x}=2.24$) olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeylerinin algılanan akademik başarı değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.7.2.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.7.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Başarı	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Düşünme ihtiyacı	Düşük	20	5.55	.96	Gruplar arası	6.537	2	3.268	3.157	.044	Orta-yüksek, yüksek-orta
	Orta	288	5.72	1.01	Gruplar içi	401.662	388	1.035			
	Yüksek	83	6.01	1.05	Toplam	408.199	390				

Tablo 4.7.2 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri arasında algılanan başarı bakımından anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($F(2, 388)=3.157, p<.05$). Varyansların homojenliği incelendiğinde ise homojen dağıldığı görülmüştür ($F= 0.057, p>.05$). Birimler arası farkların hangi başarı düzeylerinden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre, başarı düzeyini orta olarak algılayan öğrencilerin ($\bar{x}=5.72$) düşünme ihtiyacı düzeylerinin, başarısını yüksek ($\bar{x}=6.01$) olarak algılayan öğrencilerden daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeylerinin algılanan akademik başarı değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.7.3'de gösterilmiştir.

Tablo 4.7.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Başarı	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Duyguları ifade Etme	Düşük	20	4.74	.54	Gruplar arası	.277	2	.139	.289	.749	
	Orta	288	4.86	.67	Gruplar içi	186.030	388	.479			-
	Yüksek	83	4.86	.76	Toplam	186.308	390				

Tablo 4.7.3 incelendiğinde analiz sonuçlarında, üniversite öğrencilerinin duyguları ifade düzeyleri arasında algılanan başarı açısından anlamlı bir fark olmadığını görmektedir ($F(2, 388)=0.289, p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu” düzeylerinin algılanan akademik başarı değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.7.4’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7.4: Öğrencilerin Olumlu Duygu Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Başarı	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Olumlu Duygu	Düşük	20	4.90	0.85	Gruplar arası	0.111	2	0.056	0.061	0.941	
	Orta	288	4.97	0.92	Gruplar içi	354.221	388	0.913			-
	Yüksek	83	4.96	1.06	Toplam	354.332	390				
	Toplam	391	4.97	0.95							

Tablo 4.7.4 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeyleri arasında algılanan başarı açısından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($F(2, 388)=0.06, p>.05$).

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeylerinin algılanan akademik başarı değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.7.5’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7.5: Öğrencilerin Olumsuz duygu Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Başarı	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Olumsuz duygu	Düşük	20	4.46	1.13	Gruplar arası	0.164	2	0.082	0.079	0.924	
	Orta	288	4.54	0.98	Gruplar içi	400.230	388	1.032			-
	Yüksek	83	4.56	1.09	Toplam	400.393	390				
	Toplam	391	4.54	1.01							

Tablo 4.7.5 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeyleri arasında algılanan başarı bakımından anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F(2, 388)=0.07, p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeylerinin algılanan akademik başarı değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.7.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.7.6: Öğrencilerin Yakınlık Düzeylerinin Algılanan Başarı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Başarı	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Yakınlık	Düşük	20	4.78	0.63	Gruplar arası	0.793	2	0.396	0.593	0.553	
	Orta	288	4.98	0.84	Gruplar içi	259.493	388	0.669			-
	Yüksek	83	4.99	0.75	Toplam	260.286	390				
	Toplam	391	4.97	0.81							

Tablo 4.7.6 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeyleri arasında algılanan başarı açısından anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir ($F(2, 388)=0.59, p>.05$).

4.8. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının algılanan anne-baba tutumu değişkeni açısından farklılıklarına ilişkin bulgular

Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının anne baba tutumu değişkeni açısından farklılaşıp farklılaşmadığı belirlemek amacıyla ilişkisiz ölçümler için Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) yapılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin anne baba tutumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.8.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.1: Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Anne-baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Anne Baba Tutumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
İnternet Bağımlılığı	İlgisiz	20	2.53	1.00	Gruplar arası	8.862	3	2.954	6.064	0.00	Otoriter-demokratik, demokratik-otoriter/aşırı koruyucu, aşırı koruyucu-demokratik
	Otoriter	95	2.42	0.66	Gruplar içi	188.535	387	0.487			
	Demokratik	182	2.19	0.60	Toplam	197.397	390				
	Aşırı Koruyucu	94	2.53	0.81							
	Toplam	391	2.35	0.71							

Tablo 4.8.1 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri arasında, algılanan anne-baba tutumu bakımından anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($F(3, 387)=6.06, p<.05$). Varyansların homojen olma durumları incelendiğinde homojen olmadığı görülmüştür, ($F=5.077, p<.05$). Birimler arası farkların hangi tutumlardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan Tamhane’s T2 testinin sonuçlarına göre, anne babasının tutumlarını otoriter ($\bar{x}=2.42$)

olarak algılayan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin demokratik($\bar{x}=2.19$) olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Anne babasının tutumunu demokratik ($\bar{x}=2.19$) olarak algılayan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin aşırı koruyucu ($\bar{x}=2.53$) ve otoriter ($\bar{x}=2.42$) olarak algılayan öğrencilerden daha düşük olduğu görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeylerinin anne baba tutumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.8.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.2: Öğrencilerin Düşünme İhtiyacı Düzeylerinin Anne-baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Anne Baba Tutumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Düşünme İhtiyacı	İlgisiz	20	6,05	1,13	Gruplar arası	4,814	3	1,605	1,540	0,20	
	Otoriter	95	5,66	1,16	Gruplar içi	403,384	387	1,042			-
	Demokratik	182	5,85	1,00	Toplam	408,198	390				
	Aşırı Koruyucu	94	5,68	0,86							
	Toplam	391	5.77	1.02							

Tablo 4.8.2 incelendiğinde analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri arasında, anne-baba tutumu bakımından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($F(3, 387)=1.5, p>.05$).

Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeylerinin anne baba tutumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.8.3’de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.3: Öğrencilerin Duyguları İfade Etme Düzeylerinin Anne-baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Anne Baba Tutumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Duyguları İfade Etme	İlgisiz	20	4.42	0.63	Gruplar arası	4.424	3	1.475	3.138	.02	İlgisiz-otoriter/ demokratik/ aşırı koruyucu
	Otoriter	95	4.91	0.76	Gruplar içi	181.884	387	0.470			
	Demokratik	182	4.84	0.66	Toplam	186.308	390				
	Aşırı Koruyucu	94	4.92	0.64							
	Toplam	391	4.85	0.69							

Tablo 4.8.3 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri arasında, anne-baba tutumu bakımından anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($F(3, 387)=3.13, p<.05$). Başka bir ifadeyle öğrencilerin duyguları ifade etme düzeyleri, anne-baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Varyansların homojenliği incelendiğinde ise homojen dağıldığı görülmüştür ($F= 0.498, p>.05$). Birimler arası farkların hangi tutumlardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre, anne babasının tutumlarını demokratik ($\bar{x}=4,84$) otoriter ($\bar{x}=4.91$) ve aşırı koruyucu ($\bar{x}=4.92$) olarak algılayan öğrencilerin duyguları ifade düzeylerinin, ilgisiz ($\bar{x}=4.42$) olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumlu duygu” düzeylerinin anne baba tutumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.8.4’de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.4: Öğrencilerin “Olumlu Duygu” Düzeylerinin Anne Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Anne Baba Tutumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Olumlu Duygu	İlgisiz	20	4.61	0.90	Gruplar arası	7,731	3	2,577	2,877	,036	İlgisiz- aşırı koruyucu, demokratik- aşırı koruyucu, aşırı koruyucu- ilgisiz/demokratik
	Otoriter	95	5.05	0.99	Gruplar içi	346,601	387	,896			
	Demokratik	1824	4.87	0.93	Toplam	354,332	390				
	Aşırı Koruyucu	94	5.14	0.92							
	Toplam	3914	4.97	0.95							

Tablo 4.8.4 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etmenin alt boyutu olan “olumlu duygu” ifadesi puanları arasında, anne-baba tutumu bakımından anlamlı bir fark görülmektedir, $F(3, 387)=2.87$, $p < .05$. Başka bir ifadeyle öğrencilerin olumlu duygu düzeyleri, anne-baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Birimler arası farkların hangi tutumlardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre, anne babasının tutumlarını aşırı koruyucu ($\bar{x}=5.14$) olarak algılayan öğrencilerin olumlu duygu düzeylerinin, ilgisiz ($\bar{x}=4.61$) ve demokratik ($\bar{x}=4.87$) olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “olumsuz duygu” düzeylerinin anne baba tutumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.8.5’de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.5: Öğrencilerin “Olumsuz duygu” Düzeylerinin Anne Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Anne Baba Tutumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Olumsuz duygu	İlgisiz	20	4.12	1.05	Gruplar arası	4.181	3	1.394	1.36	.254	
	Otoriter	95	4.57	1.06	Gruplar içi	396.212	387	1.024			-
	Demokratik	182	4.53	0.98	Toplam	400.393	390				
	Aşırı Koruyucu	94	4.62	1.00							
	Toplam	391	4.54	1.01							

Tablo 4.8.5 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etmenin alt boyutu olan “olumsuz duygu” düzeyleri arasında, anne-baba tutumu bakımından anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir, $F(3, 387)=1.36$, $p > .05$. Başka bir deyişle öğrencilerin olumsuz duygu düzeyleri, anne-baba tutumuna göre anlamlı bir değişiklik göstermemektedir.

Öğrencilerin duyguları ifadenin alt boyutlarından olan “yakınlık” düzeylerinin anne baba tutumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma olup olmama durumunu incelemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi(ANOVA) sonucu tablo 4.8.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.8.6: Öğrencilerin “Yakınlık” Düzeylerinin Anne Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	Algılanan Anne Baba Tutumu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Yakınlık	İlgisiz	20	4.44	0.86	Gruplar arası	7.737	3	2.579	3.952	.009	
	Otoriter	95	5.01	0.88	Gruplar içi	252.549	387	.653			İlgisiz-otoriter/
	Demokratik	182	5.05	0.78	Toplam	260.286	390				aşırı
	Aşırı Koruyucu	94	4.88	0.74							koruyucu/ demokratik
	Toplam	391	4.97	0.81							

Tablo 4.8.6 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etmenin alt boyutu olan “yakınlık” düzeyleri arasında, anne-baba tutumu bakımından anlamlı bir

fark olduğu görülmektedir ($F(3, 387)=3.95, p <.01$). Başka bir ifadeyle öğrencilerin yakınlık düzeyleri, anne-baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Varyansların homojenliği incelendiğinde ise homojen dağıldığı görülmüştür ($F=0.945, p>.05$). Birimler arası farkların hangi tutumlardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre, anne babasının tutumlarını aşırı koruyucu ($\bar{x}=4,88$), otoriter ($\bar{x}=5.01$) ve demokratik ($\bar{x}=5.05$) olarak algılayan öğrencilerin yakınlık duygu ifadesi düzeylerinin, ilgisiz ($\bar{x}=4.44$) olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.9. Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları arasındaki ilişkilere ilişkin bulgular

Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için elde edilen bulgular Tablo 4.11.1’de gösterilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri ile düşünme ihtiyacı, duyguları ifade etme ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan korelasyona ait sonuçlar tablo 4.9.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.9.1: Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri arasındaki ilişkilere ilişkin bulgular

	Duyguları İfade Etme	Düşünme İhtiyacı	İnternet Bağımlılığı	Olumlu Duygu	Olumsuz duygu	Yakınlık
Duyguları İfade Etme r	1					
Düşünme İhtiyacı r	.016	1				
İnternet Bağımlılığı r	.030	-.168**	1			
Olumlu duygu r	.847**	-.012	.066	1		
Olumsuz duygu r	.683**	-.011	.093	.385**	1	
Yakınlık r	.675**	.068	-.110*	.366**	.202**	1

Tablo 4.9.1 incelendiğinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=-.168$, $p<.01$). Determinasyon katsayısı ($r^2=.02$) dikkate alındığında internet bağımlılığındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %2'sinin düşünme ihtiyacından kaynaklandığı söylenebilir. Bu durum diğer değişken için de aynı şekilde yorumlanabilir. Yani bu analiz sonucu bize yorumdan ziyade değişkenlerin hangi yönde ve hangi düzeyde değiştikleri hakkında bilgi verir.

Tablo incelendiğinde internet bağımlılığı ile duyguları ifade etme arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir ($r=-.030$, $p>.01$). İnternet bağımlılığı ile olumlu duygu ($r=-.066$, $p>.01$). ve olumsuz duygu ($r=-.093$, $p>.01$). arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

Yine tablo 4.9.1'e bakıldığında internet bağımlılığı ile duyguları ifade ölçeğinin alt boyutu olan "yakınlık" arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=-.110$, $p<.01$). buna göre internet bağımlılığı arttıkça yakınlık düzeyinin azaldığı söylenebilir. Determinasyon katsayısı ($r^2=.01$) dikkate alındığında internet bağımlılığındaki toplam varyansın %1'inin yakınlık alt boyutundan kaynaklandığı söylenebilir. Bu durum aynı şekilde diğer değişken için de aynı şekilde açıklanabilir. Bu analiz sonucu bize neden sonuç ilişkisi çıkaracak bir sonuç vermekten ziyade değişkenlerin hangi yönde ve hangi düzeyde değiştikleri hususunda bilgi verir.

4.10. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyini, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifadenin alt boyutları olan olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık değişkenlerine göre yordamasıyla ilgili bulgular

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin, düşünme ihtiyacı, duyguları ifade etme ve alt boyutlarını yordayıp yordamadığını incelemek amacıyla yapılan Çoklu Regresyon Analizi'ne ait sonuçlar tablo 4.10.1'de gösterilmiştir.

Tablo 4.10.1: İnternet Bağımlılığının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart hata _B	B	t	p	İkili r	Kısmi R
Sabit	3.024	.321		9.423	.000		
Düşünme ihtiyacı	-.108	.034	-.156	3.145	.002	-.168	-.158
Yakınlık(duyguları ifade alt boyutu)	-.129	.047	-.148	2.762	.006	-.110	-.139
Olumsuz duygu (duyguları ifade alt boyutu)	.062	.038	.089	1.649	.100	.093	.084
Olumlu Duygu (duyguları ifade alt boyutu)	.063	.042	.084	1.484	.139	.066	.075

R=0.237 R²=.056
F_(4, 386)=5.740
p=.0000

Tablo 4.10.1 incelendiğinde, yordayıcı değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde, düşünme ihtiyacı ile internet bağımlılığı arasında negatif bir ilişkinin ($r=-.168$) olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun $r=-.158$ değerini aldığı görülmektedir. Yakınlık ile internet bağımlılığı arasında negatif bir ilişkinin ($r=-.110$) olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun $r=-.139$ değerini aldığı görülmektedir. Olumsuz duygu ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişkinin ($r=.093$) olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun $r=.84$ olarak hesaplandığı görülmektedir. Olumlu duygu ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişkinin ($r=.066$) olduğu, ancak yine diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun $r=.75$ değerini aldığı görülmektedir.

Düşünme ihtiyacı, yakınlık, olumsuz duygu ve olumlu duygu değişkenleri birlikte, internet bağımlılığı ile anlamlı bir ilişki vermektedir ($R=.237$ $R^2=.056$, $p<.01$). adı geçen 4 değişken birlikte internet bağımlılığındaki toplam varyansın yaklaşık %5,6'sını açıklamaktadır.

Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre, yordayıcı değişkenlerin internet bağımlılığı üzerindeki görelî önem sırası; düşünme ihtiyacı, yakınlık, olumsuz duygu, olumlu duygudur. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde ise, sadece düşünme ihtiyacı ve yakınlık değişkenlerinin internet bağımlılığı üzerinde önemli bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Duyguları ifadenin diğeri alt boyutları olan olumsuz duygu ve olumlu duygu anlamlı bir etkiye sahip değildir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre internet bağımlılığının yordanmasına ilişkin regresyon formülü aşağıda verilmiştir.

$$\text{İNERNET BAĞIMLILIĞI} = 3,024 - 0,108 \text{ DÜŞÜNME İHTİYACI} - 0,129 \text{ YAKINLIK} + 0,062 \text{ NEGATİF DUYGU} + 0,063 \text{ OLUMLU DUYGU}$$

BEŞİNCİ BÖLÜM

DEĞERLENDİRME VE TARTIŞMA

5.1. Genel Değerlendirme ve Tartışma

5.1.1. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, internet bağımlılığı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Bulgulara göre erkek öğrencilerin internet bağımlılığı puanları kız öğrencilerden daha yüksektir. Yani bu araştırmada erkeklerin internet bağımlılığı düzeyinin kızlardan fazla olduğu söylenebilir.

Literatür incelendiğinde Karasu ve Çam (2017: 385)’ın yaptığı bir araştırmada üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleriyle cinsiyet arasındaki ilişki incelenmiş, erkeklerin kızlardan daha fazla internet kullandıkları bulunmuştur. Yine Akdağ ve diğerlerinin (2014: 91), Baysan-Arslan ve diğerlerinin (2016: 111). İnternet bağımlılığı ile ilgili üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmalarda, internet bağımlılığının cinsiyete göre farklılaştığı, bağımlılık düzeyinin erkeklerde kızlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Anlı tarafından (2018b: 109) lise öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada da kız öğrencilerin internet bağımlılığı puanlarının erkek öğrencilerden daha düşük olduğu görülmüştür. Bu çalışmalar araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Taş, Eker ve Anlı (2014: 52) tarafından liseye giden 268 öğrenci üzerinde yapılan bir araştırmada öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri ile internet bağımlılığı düzeyleri incelenmiş, cinsiyet ile internet bağımlılığı arasında ise herhangi bir ilişki bulunmamıştır. Taş (2018: 37)’ın ergenlerin internet bağımlılık seviyeleri ile

psikolojik belirtileri arasındaki ilişkiyi incelediği bir araştırmada ise cinsiyet ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Balcı ve Gülnar(2009), Pektaş ve Mayda (2018: 60), Ozan ve diğerleri (2014: 27-28), Yılmaz ve diğerleri(2017: 38), Sağır ve Doğruluk (2018: 1052) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmalarda öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Yine üniversite öğrencileri üzerindeki başka bir araştırmada internet bağımlılığının cinsiyete göre farklılaştığı ve kız öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmüştür (Canan vd., 2012: 422). Bu sonuçların ise bulgularla çeliştiği görülmektedir.

İnternet bağımlılığının erkeklerde daha yüksek düzeyde çıkması, toplumumuzda erkeklerin teknolojik, mekanik ürünlerle kızlardan daha fazla ilgilenmesi, kızların ise uğraş alanlarının ve sorumluluklarının daha geniş bir yelpazeye sahip olması ve birbirleriyle erkek gruplarına göre daha çok iletişim kurarak sosyalleşmeyi tercih etmeleri olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, düşünme ihtiyacının cinsiyetegöre farklılaşmadığı görülmüştür.

Literatür incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile cinsiyet değişkenini inceleyen araştırmalar arasında farklı sonuçlara rastlanmıştır. Cacioppo ve Petty (1982: 126), Sorhan (2014: 47) ve Polat Hatay (2008: 66) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda düşünme ihtiyacı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgu araştırma sonucunu destekler niteliktedir.

Düşünme ihtiyacı ile ilgili Demirtaş-Madran'ın (2012:7) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada erkeklerin kızlardan daha düşük düşünme ihtiyacına sahip oldukları bulunmuştur. Yine üniversite öğrencileri üzerinde yapılan başka bir araştırmada kızların erkeklere göre düşünme ihtiyaçlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Gençdoğan, 2001: 233).

Düşünme ihtiyacı ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişkinin çıkmamasının sebebi, üniversitelerin düşünme becerilerini ve düşünme ihtiyacını geliştirici eğitim-öğretim

programlarına sahip olması ve her iki cinsiyette de öğrencilerin bu programlardan yararlanması olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, duyguları ifade etme ile cinsiyet arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bulgular incelendiğinde kız öğrencilerin duyguları ifade etme puanları erkeklere göre daha yüksektir. Yani kızların duyguları ifade etme eğilimlerinin erkeklerden daha fazla olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile cinsiyet arasındaki ilişkiler incelendiği ve farklı sonuçların alındığı görülmektedir. Varol (2018: 51-52), kişiler arası ilişkiler psikoterapisi eğitimi alan bir grup üzerinde yaptığı araştırmada, psikoterapi uygulaması öncesinde kızların, erkeklere kıyasla duygularını daha fazla ifade ettiği görüşmüştür. Yine Ekşi (2017: 57) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada duyguları ifade etmenin cinsiyete göre farklılaştığı görülmüş, kızların erkeklere göre duyguları ifade etme düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Literatürdeki bu bilgiler araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Farklı sonuca ulaşan Kuyumcu (2011, 15) tarafından üniversite öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmada da duyguları ifade etme düzeyini cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur.

Duyguları ifade etme düzeyinin kızlarda daha fazla olmasının sebebi, kızların erkeklere göre duygusal hassasiyetlerinin ve duygusal gelişimlerinin erkeklere nazaran daha gelişmiş olması, biyolojik farklılıklar sebebiyle de farklı hormonal yapıya sahip olmaları olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin “olumlu duygu” ifadesi düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumlu duygu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin olumlu duygu puanlarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum kız öğrencilerin olumlu duygu düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Literatür taraması yapıldığında duyguları ifade etmenin alt boyutlarıyla cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az araştırmaya rastlanmıştır. Ekşi (2017: 34) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada olumlu duygu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kızların olumlu duygu düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Literatürdeki bu bilgi araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Özer ve Tezer'in (2008: 84) yaptığı bir başka araştırmada ise cinsiyet ile bu olumlu duygu arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Kız öğrencilerin olumlu duygu düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olmasının sebebi, kızların ve erkeklerin dünyaya bakış açılarının farklı olması, erkekler daha yüzeysel düşünürken kızların olayları daha ayrıntılı analiz etmelerinden ve dolayısıyla olayların içindeki olumlu yanları daha çok fark etme ve ifade etmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin “olumsuz duygu” ifadesi düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumsuz duygu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Literatür taraması yapıldığında duyguları ifade etmenin alt boyutlarıyla cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az araştırmaya rastlanmıştır. Ekşi (2017: 34) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada olumsuz duygu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yine Özer ve Tezer'in (2008: 84) olumsuz duygular üzerinde yaptığı bir araştırmada cinsiyet ile olumsuz duygu arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Literatürdeki bu bulgular araştırma sonucunu destekler niteliktedir.

Cinsiyet ile olumsuz duygu ifadesi arasında bir anlamlı bir farkın çıkmamasının sebebi olumsuz etki uyandıran yaşam olaylarının her iki cinsiyette de aynı etkiyi uyandırması, dolayısıyla ifade etme düzeylerinin de benzer olmasından kaynaklanıyor olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etmenin alt boyutundan biri olan “yakınlık” düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, yakınlık ile cinsiyet arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır.

Literatür taraması yapıldığında duyguları ifade etmenin alt boyutlarıyla cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az araştırmaya rastlanmıştır. Ekşi'nin (2017: 59) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada yakınlık ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık görülmüş, kızların yakınlık duygusunu ifade etme düzeyinin erkeklerden yüksek olduğu bulunmuştur. Literatürdeki bilgi araştırma sonucuyla çelişmektedir. Araştırma sonucunu destekleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Cinsiyet ile yakınlık duygu ifadesinin anlamlı farklılık göstermemesinin sebebi, gençlerin üniversite yaşamında ödevler, proje çalışmaları, yurttaki aynı ortamda bulunma vb. sebeplerle cinsiyete bağlı kalmaksızın birbirleriyle sıklıkla iletişim kurmalarından kaynaklanıyor olabilir.

5.1.2. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı, duyguları ifade etme düzeyi toplam puanı ve duyguları ifade etme alt boyutlarından olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları ile yaş değişkeni arasındaki ilişki

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi analiz edilmiş, internet bağımlılığı ile yaş arasında ters yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yani internet bağımlılığının yaş arttıkça arttıkça azaldığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde Cömert ve Ögel (2009: 14) ve Taş (2018: 37) tarafından yapılan araştırmalarda ergenlerin internet bağımlılık seviyeleri ile yaş arasındaki incelenmiş, yaş ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Ergin,Uzun ve Bozkurt(2013:134) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada da yine internet bağımlılığı ile yaş arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu çalışma sonuçlarının araştırma sonucuyla örtüşmediği görülmektedir.

Örneklem grubunun üniversite öğrencileri olması, öğrencilerin üniversitenin son senelerine geldikçe yaşlarının arttığı, bir işe yerleşme, sınava hazırlanma, staj yapma vb. çalışmalarla ilgilenirler. Dolayısıyla interneti gerekli durumlar dışında bağımlılık oluşturacak seviyede kullanmadıkları, bu sebeple yaş arttıkça internet bağımlılığı düzeyinin de arttığı söylenebilir.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi incelenmiş, düşünme ihtiyacı ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur. Literatür incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile yaş arasındaki ilişki inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Çocukluktan itibaren zihinsel gelişim süreçleri süregelen insanın, üniversite yıllarında büyük ölçüde düşünme becerilerinin artık herkeste belli bir olgunluğa ulaşması, düşünme becerilerine her insanın cinsiyetten farkı olmadan sahip olması ve üniversitede öğrenim gören herkesin eğitim öğretim faaliyetleri içinde aktif rol aldıkları, dolayısıyla da düşünme ihtiyaçlarının benzer olduğu düşünülebilir. Düşünme ihtiyacı ile yaş arasında bir ilişki çıkmamasının sebebi de bu durum olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi incelenmiş, duyguları ifade etme ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı bulunmuştur. Literatüre bakıldığında duyguları ifade ile yaş arasında ilişkiyi çok az araştırmanın konu edildiği görülmektedir. Ekşi (2017: 35) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada da duyguları ifade ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bilgi araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Duyguları ifade etme düzeyinin yaş değişkenine göre farklılık göstermemesi üniversite öğrencilerinin yaş olarak duygusal gelişimin artık olgunlaştığı bir dönemde olmaları ve gençlerin üniversiteye başladıklarından itibaren birbirleriyle ödev, sosyal etkinlikler vb. faaliyetler ile iletişimlerinin kuvvetlenerek duygularına ifade etme becerilerinin birbirine yakın olmasından kaynaklanabilir.

“Üniversite öğrencilerinin “olumlu duygu” ifadesi düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumlu duygu ile yaş değişkeni arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatüre bakıldığında duyguları ifade etmenin alt boyutları ile yaş arasında ilişkiyi çok az araştırmanın konu edildiği görülmektedir. Ekşi (2017: 35) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada olumlu duygu ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin “olumsuz duygu” ifadesi düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumsuz duygu ile

yaş arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir ilişkinin olmadığı bulunmuştur. Literatüre bakıldığında duyguları ifade etmenin alt boyutları ile yaş arasında ilişkiyi çok az araştırmanın konu edildiği görülmektedir. Ekşi (2017: 34) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada olumsuz duygu ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin yakınlık ifadesi düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, yakınlık ile yaş arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı bulunmuştur. Literatüre bakıldığında duyguları ifade etmenin alt boyutları ile yaş arasında ilişkiyi çok az araştırmanın konu edildiği görülmektedir. Ekşi (2017: 35) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada yakınlık ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

5.1.3. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının anne baba birliktelik durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, anne baba birliktelik durumu ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde internet bağımlılığı ile anne baba birliktelik durumunu inceleyen çok az araştırmaya rastlanmıştır. Mayda ve diğerleri (2015: 9) üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri anne baba birliktelik durumu arasındaki ilişkiyi incelemiş, anne baba birliktelik durumu ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Anne babası ayrı olanların internet bağımlılığı düzeyi birlikte olanlara göre daha yüksektir.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, anne baba birliktelik durumu ile düşünme ihtiyacı arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile anne baba birliktelik durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığını inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, anne baba birliktelik durumu ile duyguları ifade etme arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Anne babası evli olanların duyguları ifade etme puanları, boşanmış olanlara göre daha düşüktür. Başka bir deyişle anne babası evli olanların duyguları ifade etme düzeylerinin, boşanmış olanlardan daha düşük olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile anne baba birliktelik durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığını inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Anne babasının ayrılmasıyla kişilerin duygusal olarak etkilenmesi, ebeveynleri evli olanlara göre daha fazla zorlu yaşam olayı deneyiminde sahip olması ve dolayısıyla bu olaylar karşısında duygularını ifade etme ihtiyacı içinde olması olağan bir durumdur. Yaşadıkları duygusal tecrübelerin fazlalığı bu kişilerin duygusal anlamda daha olgun, zorlu olaylar karşısında psikolojik sağlamlığının daha fazla olması ve duygularını ifade etme becerilerinin ebeveyni evli olanlara göre daha kuvvetli olması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin “olumlu duygu” ifadesi düzeyleri anne baba birliktelik durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutu olan “olumlu duygu” ifadesi ile anne baba birliktelik durumu arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile anne baba birliktelik durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığını inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin “olumsuz duygu” ifadesi düzeyleri anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutu olan “olumsuz duygu” puanlarının anne-babalarının birliktelik durumuna göre anlamlı farklılık görülmemektedir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile anne baba birliktelik durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığını inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin “yakınlık” ifadesi düzeyleri anne baba birliktelik durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, üniversite

öğrencilerinin duyguları ifadenin alt boyutu olan “yakınlık” puanlarının anne babalarının birliktelik durumu ile arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Literatür incelendiğinde duyguları ifadenin yakınlık alt boyutunun anne baba birliktelik durumuna göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

5.1.4. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının romantik ilişki durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde internet bağımlılığı ile romantik ilişki durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde internet bağımlılığı ile romantik ilişki durumunu inceleyen çok az araştırmaya rastlanmıştır. Esen’in (2010: 73) ergenler üzerinde internet bağımlılığı hakkında yaptığı bir araştırmada romantik ilişki durumu ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu araştırma sonucuyla örtüşmektedir.

Günümüzde internet alışveriş yapma, yol tarifi alma, sosyal medya da ünlü kişileri, sayfaları takip etme, oyun oynama, diğer insanlarla iletişim kurma vb. çok geniş bir kullanım yelpazesine sahiptir. Romantik ilişkiye sahip olduğu için iletişim kurmakta bu geniş yelpazenin içindeki internet kullanım amaçlarından biridir. Bu durum göz önüne alındığında romantik ilişki içinde olan insanların daha fazla veya daha az internet bağımlısı olması gibi bir sonuç çıkmaması beklenen bir sonuçtur.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile romantik ilişki durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile romantik ilişki durumunu inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Kişinin romantik ilişkisi olup/olmaması durumu zihinsel süreçlerden ziyade insanın duygusal yapısı üzerinde etkili olan bir durumdur. Dolayısıyla düşünme ihtiyacı ile romantik ilişki durumu arasında anlamlı bir fark çıkmaması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde duyguları ifade etme ile romantik ilişki durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Romantik ilişkiye sahip olan öğrencilerin duyguları ifade puanları, romantik ilişkiye sahip olmayan öğrencilerden daha yüksektir. Başka bir ifadeyle romantik ilişkiye sahip olan öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin olmayanlara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile romantik ilişki durumunu inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Romantik ilişki daha çok duygusal süreçlerle ilişkili bir durumdur. Romantik ilişkisi olan bireylerin yaşadığı yoğun duygusal süreçler ve karşısındaki kişi ile birbirlerine sıklıkla duygularını iletmeleri bu kişilerde görülen bir durumdur. Dolayısıyla romantik ilişkisi olanların olmayanlara göre daha fazla duygularını ifade etmelerinin sebebi bu durum olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeyleri romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde olumlu duygu ile romantik ilişki durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Romantik ilişkiye sahip olan öğrencilerin olumlu duygu puanları, romantik ilişkiye sahip olmayan öğrencilere göre daha yüksektir. Başka bir ifadeyle romantik ilişkisi olan öğrencilerin olumlu duygu düzeylerinin olmayanlara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile romantik ilişki durumunu inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

İnsanların birbirleriyle iletişim kurması, zamanı geldiğinde karşı cins ile duygusal bir ilişki içine girmesi dolayısıyla sevildiğini ve kabul gördüğünü hissetmesi insanın doğal bir ihtiyacıdır. Romantik ilişkisi olan ve sevilen, değer verildiğini ve kabul gördüğünü hisseden kişilerin olumlu duygularını ifade etme düzeylerinin yüksek olması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeyleri romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde olumsuz duygu ile romantik ilişki durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile romantik ilişki durumunu inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeyleri romantik ilişki durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde yakınlık ile romantik ilişki durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Romantik ilişkisi olan öğrencilerin yakınlık puanları, romantik ilişkisi olmayan öğrencilere göre daha yüksektir. Başka bir ifadeyle romantik ilişkiye sahip olan öğrencilerin yakınlık düzeylerinin olmayanlara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile romantik ilişki durumunu inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Romantik ilişkiye sahip kişilerin yakınlık içeren duygu ifadelerinin, ilişkisi olmayanlardan fazla olmasının sebebi birbirlerini hayatlarındaki diğer insanlardan daha yakın hissetmeleri ve diğerlerinden daha fazla özel yaşamları ile ilgili bilgi aktarımında bulunmaları olabilir.

5.1.5. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının sigara kullanıp kullanmamasına göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri ile sigara kullanma değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, internet bağımlılığı ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Sigara kullan öğrencilerin internet bağımlılığı puanları kullanmayanlara göre daha yüksektir. Başka bir deyişle sigara kullanan kişilerin internet bağımlılığı düzeyleri kullanmayanlara göre daha yüksektir denilebilir.

Literatür incelendiğinde internet bağımlılığı ile sigara kullanma durumu ile ilgili Alaçam ve diğerleri tarafından (2016: 386) internet bağımlısı olan ve olmayan üniversite öğrencilerin sigara kullanma durumlarının incelendiği bir araştırmada,

internet bağımlılığı ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Sigara kullanan öğrencilerin internet bağımlılığının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu çalışma araştırma sonucunu desteklemektedir.

Farklı bir sonuçta Pektaş ve Mayda (2018: 60), Ergin,Uzun ve Bozkurt(2013:138) üniversite öğrencileri üzerinde araştırmalardan elde edilmiştir. Bu araştırmalarda sigara ve alkol kullanımı olan kişilerde internet bağımlılığı düzeyi de yüksek çıkmıştır. Ancak iki araştırmada da bu ikisi arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sigara bağımlılığına sebep olan ve yaygın olarak kullanılan maddelerden biridir. Sigara bırakma konusunda kendini kontrol edememe, artan kullanım oranı, sosyal ilişkilerinde bozulma vb. özellikleri ile internet bağımlılığının belirtileri birbiri ile benzeşmektedir. İnternet bağımlılığında da kullanırken kendini kontrol edememe, atan kullanım süresi, sosyal ilişkilerinde bozulma vb. durumlar gözlenmektedir. Dolayısıyla biri madde diğeri davranış bağımlılığı olsa da “bağımlılık” oluşturma seviyesinde kullanıldıklarında benzer örüntüler görülmektedir. Dolayısıyla araştırma sonucunda sigara kullananların internet bağımlılığı düzeylerinin yüksek olması beklendik bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri ile sigara kullanma değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, düşünme ihtiyacı ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Sigara kullanan öğrencilerin düşünme ihtiyacı puanları kullanmayanlara göre daha yüksektir. Başka bir deyişle sigara kullanan kişilerin düşünme ihtiyacı düzeyleri kullanmayanlara göre daha yüksektir denilebilir. Literatür incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile sigara kullanma durumu arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Sigara içeriğinde yer alan nikotin vb. kimyasal bir takım maddeler ile insan beyninde bir takım zararlar vermektedir. Düşünme süreçlerinin ana merkezi olan insan beyni üzerinde etkisi olan bir maddenin düşünme süreçlerini de etkilemesi kaçınılmaz bir durumdur. Başka bir deyişle sigara kullanan öğrencilerin düşünme ihtiyacı düzeylerinin düşük çıkması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri ile sigara kullanma değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, duyguları ifade etme ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile sigara kullanma durumu arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Duyguları ifade etme daha çok insanların birbirleri ile iletişimi sırasında ortaya çıkan bir eylem/davranıştır. Sigara kullanmak kişilerin diğerleriyle iletişimleri engellemediğinden sigara kullanımı ile duyguları ifade etme düzeyi arasında anlamlı bir fark çıkmamış olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin “olumlu duygu” ifadesi düzeyleri sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumlu duygu ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile sigara kullanma durumu arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Duyguları ifade etme daha çok insanların birbirleri ile iletişimi sırasında ortaya çıkan bir eylem/davranıştır. Sigara kullanmak kişilerin diğerleriyle iletişimleri engellemediğinden sigara kullanımı ile duyguları ifade etmenin alt boyutları arasında anlamlı bir fark çıkmamış olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin “olumsuz duygu” ifadesi düzeyleri sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumsuz duygu ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile sigara kullanma durumu arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Duyguları ifade etme daha çok insanların birbirleri ile iletişimi sırasında ortaya çıkan bir eylem/davranıştır. Sigara kullanmak kişilerin diğerleriyle iletişimleri engellemediğinden sigara kullanımı ile duyguları ifade etmenin alt boyutları arasında anlamlı bir fark çıkmamış olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin “yakınlık” ifadesi düzeyleri sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt boyutu incelenmiş,

yakınlık ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile sigara kullanma durumu arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Duyguları ifade etme daha çok insanların birbirleri ile iletişimi sırasında ortaya çıkan bir eylem/davranıştır. Sigara kullanmak kişilerin diğerleriyle iletişimlerini engellemediğinden sigara kullanımı ile duyguları ifade etmenin alt boyutları arasında anlamlı bir fark çıkmamış olabilir.

5.1.6. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının anne eğitim düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, internet bağımlılığı ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Literatür incelendiğinde anne eğitim düzeyi ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az araştırmaya rastlanmıştır. Ergin, Uzun ve Bozkurt (2013:138) ve Gökçe Arslan ve Günbatır (2012: 21) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada internet bağımlılığı ile anne eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu çalışma araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Farklı bir sonuç elde edilen Ayas ve Horzum tarafından (2016: 233) ergenler üzerinde yapılan bir araştırmada da annenin eğitim düzeyine göre internet bağımlılığı düzeyleri araştırılmış, anne eğitim durumu ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Anne eğitim düzeyi üniversite olan ergenlerin internet bağımlılığı düzeylerinin okur yazar olanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Günümüzde internet yaygınlaşmış hem anne babalar arasında hem de çocukları arasında geniş bir kitle tarafından kullanılmaktadır. İnsanlar arasındaki iletişim araçlarının temel yapıtaşlarından biri haline gelen internet, toplumun eğitim düzeyi fark etmeksizin her kesimi tarafından kullanılmaktadır. Annelerinde bu döngünün içinde olması ve eğitim düzeyi fark etmeksizin çoğu annenin internet kullanıcısı

olması öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri anne eğitim düzeyi arasında bir farklılık görülmemesine sebep olduğu söylenebilir.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, düşünme ihtiyacı ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde Sorhan’ın (2014: 47) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada, öğrencilerin düşünme ihtiyacının anne eğitim düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş, üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacıyla anne/baba eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (A.g.e., 2014: 49). Bu bulgu araştırma sonucunu desteklemektedir.

Örneklem grubunun üniversite öğrencileri olduğu düşünülürse, öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyi ne olursa olsun hepsinin üniversitede sürecinde düşünme becerilerini ve düşünme ihtiyaçlarını geliştirecek bir süreç içinde olması, bu öğrenciler arasında düşünme ihtiyacı ve anne eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık çıkmamasının nedeni olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, duyguları ifade etme ile anne eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Toplumumuzun aile yapısında babalar annelerden daha baskın bir yapıya sahiptir. Babanın yaklaşım tarzı, tutum ve davranışları ailenin hem duygusal hem de sosyal yapısı üzerinde anneden daha fazla etkilidir. Ayrıca eğitim durumu duygusal süreçlerden çok düşünme süreçleri ile de ilintilidir. Bu sebeplerle annenin eğitim durumu ile çocukların duyguları ifade etme arasında anlamlı bir fark olmamasının sebeplerinden olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin “olumlu duygu” ifadesi düzeyleri anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumlu duygu ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı

görülmüştür. Literatür incelendiğinde olumlu duygu ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin “olumsuz duygu” ifadesi düzeyleri anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumsuz duygu ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde olumsuz duygu ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin “yakınlık” ifadesi düzeyleri anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, yakınlık ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde yakınlık ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

5.1.7. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının baba eğitim düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, internet bağımlılığı ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde baba eğitim düzeyi ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az araştırmaya rastlanmıştır. Ergin,Uzun ve Bozkurt(2013:138) ve Ayas ve Horzum tarafından (2016: 234) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalarda internet bağımlılığı ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu çalışma araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Günümüzde internet yaygınlaşmış hem anne babalar arasında hem de çocukları arasında geniş bir kitle tarafından kullanılmaktadır. İnsanlar arasındaki iletişim araçlarının temel yapıtaşlarından biri haline gelen internet, toplumun eğitim düzeyi fark etmeksizin her kesimi tarafından kullanılmaktadır. Babalarında bu döngünün içinde olması ve eğitim düzeyi fark etmeksizin çoğu babanın internet kullanıcısı

olması öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri ile baba eğitim düzeyi arasında bir farklılık görülmemesine sebep olduğu söylenebilir.

“Üniversite öğrencilerinin internet düşünme ihtiyacı ile baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, düşünme ihtiyacı ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde Sorhan’ın (2014: 47) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada, öğrencilerin düşünme ihtiyacının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş, düşünme ihtiyacı ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacının anne baba eğitim durumuna göre ise anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur (A.g.e., 2014: 49). Bu çalışma araştırma sonucunu desteklemektedir.

Örneklem grubunun üniversite öğrencileri olduğu düşünülürse, öğrencilerin babalarının eğitim düzeyi ne olursa olsun hepsinin üniversitede sürecinde düşünme becerilerini ve düşünme ihtiyaçlarını geliştirecek bir süreç içinde olması, bu öğrenciler arasında düşünme ihtiyacı ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık çıkmamasının sebebi olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, duyguları ifade etme ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Babası okur yazar olan öğrencilerin duyguları ifade etme düzeyleri, babası ilköğretim, ortaokul, lise, yüksekokul, üniversite ve üzeri mezunu olan öğrencilere göre daha düşüktür. Yine babasının eğitim düzeyi yüksekokul olan öğrencilerin duyguları ifade etme puanları, babası okuma yazma bilmeyenlere göre daha yüksektir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Toplumumuzun aile yapısında babalar annelerden daha baskın bir yapıya sahiptir. Babanın yaklaşım tarzı, tutum ve davranışları ailenin hem duygusal hem de sosyal yapısı üzerinde de oldukça etkilidir. Babanın eğitim durumunun yüksek oluşunun çocukların duyguları ifade etme düzeylerini etkilemesinin sebeplerinden olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeyleri baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumlu duygu ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Babasının eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul, lise, yüksekokul olan öğrencilerin olumlu duygularını ifade etme düzeyleri, babası okuma yazma bilmeyen ve okur yazar olan öğrencilerden daha yüksektir. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile baba eğitim düzeyi arasındaki farklılıkları araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Günümüzde baba evde sözü geçen, evin yönetiminden sorumlu, çoğu şeyde son kararı veren yani tüm bunlarla gücü elinde bulunduran bir yapıya sahiptir. Hatta bazı çocuklar babalarının söyledikleri şeyleri daha fazla önemserler (Adler, 1998:145). Annenin eğitim durumunda çıkan sonucun aksine babanın eğitim durumu ile duyguları ifade etmenin alt boyutu olan olumlu duygu düzeyi arasında anlamlı farklılık çıkmıştır. Bunun sebebi babanın aile içinde bu denli güçlü bir yapıya sahip olması, babanın çocuğun güvende olma duygusu üzerindeki etkisi ve bu sayede hayata daha olumlu bir açıdan bakabilme yetisi kazanması, dolayısıyla çocuklarının olumlu duygularını ifade etme düzeyleri üzerinde aldıkları eğitimin etkisiyle daha güçlü ve daha etkili olması olabilir.

“Üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu ifadesi düzeyleri baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumsuz duygu ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile baba eğitim düzeyini araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeyleri baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, yakınlık ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

5.1.8. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının algılanan akademik başarısına göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri algılanan akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, internet bağımlılığı ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Başarı düzeyini düşük olarak algılayan öğrencilerin internet bağımlılığı puanları orta ve yüksek olarak algılayanlara göre daha yüksektir. Başka bir deyişle algılanan akademik başarı durumu düşük olan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin orta ve yüksek algılayanlardan daha fazla olduğu söylenebilir.

Literatür incelendiğinde Çok ve Kutlu (2018: 14) tarafından üniversite öğrencilerinin ders esnasında ders dışı internet kullanımı üzerinde yapılan bir araştırmada internet kullanımı arttıkça başarı düzeylerinin düştüğü bulunmuştur. Yine Akdağ ve diğerlerinin (2014: 91) internet bağımlılığı ile ilgili üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada internet bağımlılığı ile akademik başarı algı düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Başka bir deyişle akademik başarı arttıkça internet bağımlılığı düzeyinin azaldığı söylenebilir (Akdağ vd., 2014: 89). Bu çalışmalar araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Bağımlılık insanın hayatındaki işlevselliğini etkilemektedir. İnternet bağımlılığına sahip olan bireyler de zamanının çoğunu internet üzerinde geçirdiklerinden günlük hayatta yapmaları gereken işlerinde aksamalar gerçekleşir. Ayrıca internet bağımlılığı insan üzerinde dikkat eksikliği, göz sağlığı ile ilgili problemler vb. bir takım olumsuz etkiler de oluşturabilir. Tüm bu olumsuz etkenlerden dolayı öğrencilerin ders çalışma, derse dikkatini verme, akademik faaliyetlere zaman ayırma gibi akademik başarıyı etkileyebilecek eylemleri de doğal olarak aksamaya başlar. Dolayısıyla internet bağımlılığı düzeyinin artması ile akademik başarının düşmesi beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri algılanan akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, düşünme ihtiyacı ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Başarı düzeyini orta olarak algılayan öğrencilerin düşünme ihtiyacı

puanları yüksek olarak algılayanlara göre daha düşüktür. Başka bir deyişle algılanan akademik başarı durumu düşük olan öğrencilerin düşünme ihtiyacının orta ve yüksek algılayanlardan daha az olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde Akpur (2017: 52), Sadowski ve Gülgöz (1996: 303) ve Elias ve Loomis tarafından (2002: 1687) yapılan çalışmalarda, üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı ile akademik başarıları arasında anlamlı bir fark olduğu, düşünme ihtiyacı yükseldikçe akademik başarının arttığı bulunmuştur. Bu çalışmalar araştırma sonucunu destekler niteliktedir.

Akademik başarı, bilişsel süreçlerin aktif olarak işlemesiyle gerçekleşebilen, bilişsel süreçlerle doğrudan ilintili bir kavramdır. Bilişsel sürecin ana yapısını oluşturan düşünme ve düşünme ihtiyacı da dolayısıyla akademik başarı ile ilişki içerisindedir. Üniversitelerdeki eğitim sistemi üst düzey düşünme becerileri gerektiren, öğrencileri araştırma yapmaya, projeler üretmeye sevk eden, tüm bunlarla birlikte düşünme ihtiyacı duymanın kaçınılmaz olduğu bir ortam oluşturan bir yapıya sahiptir. Hem akademik başarının düşünme ihtiyacı ile bağlantılı olması hem de üniversitenin eğitim ile ilgili gereklerini yerine getirmek için çabalaması ve sonuç olarak akademik başarısının yükselmesi, dolayısıyla da öğrencilerin düşünme ihtiyacının da artması beklenen bir sonuçtur.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri algılanan akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, duyguları ifade etme ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Akademik başarı bilişsel süreçlerle ilişkili olan, düşünme ve düşünme ihtiyacı ile ilgili süreçleri içeren ve bu etkenlerden etkilenen bir kavramdır. Akademik başarının duygular ve duyguları ifade etme ile ilgili süreçle bir bağlantısı yoktur. Dolayısıyla bu iki kavram arasında ilişki çıkmaması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeyleri algılanan akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumlu duygu ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile

algılanan akademik başarı arasındaki farklılığı araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Duyguların ve duyguları ifade etmenin daha çok bilişsel süreçlerle bağlantılı olan akademik başarıyla ilişkili olmaması, dolayısıyla duyguları ifadenin alt boyutlarından olan olumlu duygu ile de ilişki içinde olmaması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeyleri algılanan akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, olumsuz duygu ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile algılanan akademik başarı arasındaki farklılığı araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Duyguların ve duyguları ifade etmenin daha çok bilişsel süreçlerle bağlantılı olan akademik başarıyla ilişkili olmaması, dolayısıyla duyguları ifadenin alt boyutlarından olan olumsuz duygu ile de ilişki içinde olmaması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeyleri algılanan akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, yakınlık ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile algılanan akademik başarı arasındaki farklılığı araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Duyguların ve duyguları ifade etmenin daha çok bilişsel süreçlerle bağlantılı olan akademik başarıyla ilişkili olmaması, dolayısıyla duyguları ifadenin alt boyutlarından olan yakınlık ile de ilişki içinde olmaması beklenen bir durumdur.

5.1.9. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyinin toplam puanı ile olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutlarının algılanan anne baba tutumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin değerlendirme ve tartışma

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri algılanan anne baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelenmiş, internet bağımlılığı ile algılanan anne baba tutumu arasında anlamlı bir fark olduğu

görülmüştür. Anne babasının tutumlarını otoriter olarak algılayan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin demokratik olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Anne babasının tutumunu demokratik olarak algılayan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin aşırı koruyucu, ilgisiz ve otoriter olarak algılayan öğrencilerden daha düşük olduğu görülmüştür.

Literatür incelendiğinde Xiuqin ve diğerleri (2010: 401) tarafından yapılan bir araştırmada internet bağımlısı olan ergenlerin ebeveynlerin yetiştirme biçimlerini sürekli müdahaleci, cezalandırıcı ve onlara cevap vermede yetersiz olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bu sonuçlar ebeveyn tutumu ve aile işlevinin internet bağımlılığının gelişmesinde oldukça etkili olduğunu göstermektedir.

Taş (2018: 37) ve Ayas ve Horzum (2016: 231),algılanan anne baba tutumunun internet bağımlılığı ile arasındaki ilişkiyi inceledikleri bir araştırmada internet bağımlılığı ile anne baba tutumu arasında anlamlı bir fark bulmuştur. Bu bulgular araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Ayas ve Horzum (2016: 231)'un yaptığı çalışmada tutumlar arasındaki farklılık incelendiğinde ise anne baba tutumunu ilgisiz olarak algılayan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin demokratik olarak algılayanlardan yüksek olduğu görülmüştür. Taş'ın (2018: 37) ergenler üzerinde yaptığı çalışmada tutumlar arasındaki farklılık incelendiğinde anne baba tutumunu otoriter olarak algılayan öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerinin demokratik olarak algılayanlardan yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu da araştırma sonucuyla tutarlılık göstermektedir. Anlı tarafından (2018b: 111) lise öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada ise anne baba tutumu ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Yani özetle literatüre bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen bulgular olduğu gibi desteklemeyen bulgularda yer almaktadır.

Otoriter tutuma sahip anne-babalar çocuklarıyla daha çok kurallar koyarken ve sınırlar çizerken iletişime geçerler. Sevgilerini ise çocukların şımarma ihtimalinden dolayı diğer ebeveynlere göre daha az gösterirler. Otoriter ebeveynlerin olduğu ailelerde çocuklar daha az söz hakkına yani kendilerini ifade etme sahiptir. İnternet diğer insanlarla iletişim kurmayı kolaylaştıran, yargılanmadan kişilerin kendilerini ifade edebildiği, kabul görebildiği bir ortam sağlar. Otoriter ebeveyne sahip çocuklar interneti kendilerini ifade etme, sevilme, kabul görme gibi eksik ihtiyaçlarını

gidermeye çalıştıkları bir platform olarak kullanılabilir. Çocukları üzerinde sürekli kaygılanan, kendi başlarına karar verme, eylemde bulunmalarına müsaade etmeyen aşırı koruyucu ebeveynlere sahip çocuklar da aynı şekilde internet aracılığıyla yaşadıkları eksiklikleri gidermeye çalışabilmektedir. Demokratik ailelerde ise çocukların sevilme, kabul görme, kendini ifade etme gibi ihtiyaçları karşılandığından, internetin sağladığı sanal ortam onlar için daha az tercih edilir bir hale gelmektedir. Tüm bu sebeplerden dolayı internet bağımlılığının otoriter ebeveynlere sahip öğrencilerde daha yüksek, demokratik ve aşırı koruyucu ebeveynlere sahip öğrencilerde ise daha düşük çıkması beklenen bir sonuçtur.

“Üniversite öğrencilerinin düşünme ihtiyacı düzeyleri algılanan anne baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile algılanan anne baba tutumu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde düşünme ihtiyacı ile anne baba tutumu arasındaki farklılığı araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Anne baba tutumu, ebeveynlerin çocuklara ilişkin davranışsal olarak kurdukları iletişim farklılıklarından kaynaklanır. Düşünme ihtiyacı ise davranıştan ziyade zihinsel süreçlerle ilgili bir durumdur. Dolayısıyla bu ikisi arasında anlamlı bir fark çıkmaması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin duyguları ifade etme düzeyleri algılanan anne baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, duyguları ifade etme ile algılanan anne baba tutumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Anne babasının tutumlarını otoriter ve aşırı koruyucu olarak algılayan öğrencilerin duyguları ifade düzeylerinin, ilgisiz algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Literatür incelendiğinde duyguları ifade etme ile anne baba tutumu arasındaki farklılığı inceleyen çok az çalışmaya rastlanmıştır. Atay tarafından(2018: 67-71) ergenler üzerinde yapılan bir çalışmada, aşırı koruyucu, başkalarıyla karşılaştırmacı, demokratik ve aşırı kuralcı tutumları ile duyguları ifade etme eğilimleri arasında anlamlı farklılaşma görülmezken, denetleyici anne tutumuyla duyguları ifade etme arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur.

Denetleyici babaya sahip olan öğrencilerin duyguları ifade düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Baba tutumları incelendiğinde ise aşırı koruyucu, başkalarıyla karşılaştırmacı, denetleyici ve aşırı kuralcı tutumları ile duyguları ifade etme eğilimleri analiz edildiğinde aralarında anlamlı farklılık görülmezken, demokratik anne tutumuyla duyguları ifade etme eğilimi arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. Demokratik anneye sahip öğrencilerin duyguları ifade etme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

“Üniversite öğrencilerinin olumlu duygu düzeyleri algılanan anne baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, olumlu duygu ile algılanan anne baba tutumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Anne babasının tutumlarını otoriter ve aşırı koruyucu olarak algılayan öğrencilerin olumlu duygu düzeylerinin, ilgisiz olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile anne baba tutumu arasındaki farklılığın çalışıldığı herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin olumsuz duygu düzeyleri algılanan anne baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde olumsuz duygu ile algılanan anne baba tutumu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile anne baba tutumu arasındaki farklılığı inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin yakınlık düzeyleri algılanan anne baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, yakınlık ile algılanan anne baba tutumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Anne babasının tutumlarını otoriter, aşırı koruyucu ve demokratik olarak algılayan öğrencilerin yakınlık düzeylerinin, ilgisiz olarak algılayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatür incelendiğinde duyguları ifade etmenin alt boyutları ile anne baba tutumu arasındaki farklılığı inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Otoriter, aşırı koruyucu ve demokratik anne baba tutumuna sahip ebeveynler çocuklarıyla ilgisiz tutuma sahip ebeveynlere göre daha fazla iletişim halindedirler.

İlgisiz anne babaların çocuklarla daha az iletişime geçmesi, onlarla gerektiği gibi yakınlık kurmaması, çocukların yakınlık duygu ifadelerini daha az kullanmalarına sebep olabilir.

5.1.10. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etme düzeyleri toplam puanı ile duyguları ifade etme alt boyutlarından olumlu duygu, olumsuz duygu ve yakınlık alt boyutları arasındaki ilişki

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile düşünme ihtiyacı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi incelendiğinde, internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Buna göre internet bağımlılığı arttıkça düşünme ihtiyacının azaldığı söylenebilir. Literatür incelendiğinde internet bağımlılığı ile düşünme ihtiyacı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Gelişen internet teknolojileri yaşamımızı her alanda etkisi altına almıştır. İnsanlar önceden birbirleri ile iletişim kurarken daha çok yüz yüze konuşarak, mektup yazarak yani söylemek istediklerini birbirlerine iletmekteydi. Söylemek istediklerini iletirken zihinsel süzgeçlerinden geçirip dile veya yazıya dökmekteydi. Yani düşünme becerilerinin oldukça aktif olarak kullanılmaktaydı. Ancak internet teknolojileri artık “akıllı telefon”, “akıllı ev sistemleri” vb. şekilde hayatımıza girerek artık aklımızı çok yormamamıza gerek kalmadan bizim yerimize düşünmeye başlamıştır. Dolayısıyla internet bağımlılığının artmasıyla düşünme ihtiyacının azalması tüm bu sebeplerden beklenen bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile duyguları ifade etme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi incelendiğinde, internet bağımlılığı ile duyguları ifade etme arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde internet bağımlılığı ile duyguları ifade etme arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile olumlu duygu düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi incelendiğinde, internet bağımlılığı ile olumlu duygu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür

incelendiğinde internet bağımlılığı ile duyguları ifade etmenin alt boyutları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

İnternet kullanırken insanlar birbirleriyle iletişim kurar, hem olumlu hem de olumsuz bir takım duygular paylaşırlar. Bu durum aynı zamanda hayatın kendisinde de ortak olan bir noktadır. Dolayısıyla internet bağımlılığının seviyesine göre olumlu duyguları ifade etme becerilerinin artması ya da azalması gibi bir ilişkinin çıkmaması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile olumsuz duygu düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi incelendiğinde, internet bağımlılığı ile olumsuz duygu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde internet bağımlılığı ile duyguları ifade etmenin alt boyutları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

İnternet kullanırken insanlar birbirleriyle iletişim kurar, hem olumlu hem de olumsuz bir takım duygular paylaşırlar. Bu durum aynı zamanda hayatın kendisinde de ortak olan bir noktadır. Dolayısıyla internet bağımlılığının seviyesine göre olumsuz duyguları ifade etme becerilerinin artması ya da azalması gibi bir ilişkinin çıkmaması beklenen bir durumdur.

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi ile yakınlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemi incelendiğinde, internet bağımlılığı ile yakınlık arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Buna göre internet bağımlılığı arttıkça yakınlık düzeyinin azaldığı söylenebilir. Literatür incelendiğinde internet bağımlılığı ile duyguları ifade etmenin alt boyutları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

İnternetin hayatımız üzerinde oldukça geniş bir alanda etkisinin olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Artık insanlar önceki zamanlara kıyasla daha az düşünerek ve konuşarak, internet teknolojisinin “kolaylık” adı altında getirdiği sistemlerle dolu bir dönemde yaşam sürmektedir. Önceden kişiler bilmedikleri bir yere giderken diğer insanlara sorarak yolu bulurken artık buna ihtiyaç oldukça azalmış, insanlarla daha az iletişim kurmamızı ve gitmek istediğimiz yeri daha kolay bulmamızı sağlayan, internet aracılığıyla çalışan navigasyon sistemleri herkesin telefonunda kolay ulaşılabilir ve sıklıkla kullanılır hale gelmiştir. Kişiler karşdakine sevgisini, üzüntüsünü vb.

duygularını çeşitli cümlelerle kurup dile getirmek yerine tek dokunuşla emoji ifadeleri kullanarak bir kalp veya üzgün yüz ifadesi göndermektedir. Veya kişiler karşısındaki cevap olarak bir şeyler yazmak yerine duygusunu anlatan bir video gönderebilmektedir. Harfleri ve kelimeleri dahi kullanma ihtiyacımızı azaltan bu yeni internet teknolojileri, duyguları ifadenin en önemli öğelerinden olan karşısındaki duygularını konuşarak, dile dökerek aktarma yolunu sağlıklı bir şekilde kullanamamaktadır. İşte tam da bu yüzden yakınlık duygularını ifade etme düzeyinin internet bağımlılığı arttıkça azalması beklenen bir durumdur.

5.1.11. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyinin, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etmenin alt boyutları olan olumlu duygu, olumsuz duygu, yakınlık düzeylerini yordaması

“Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyi, düşünme ihtiyacı ve duyguları ifade etmenin alt boyutları olan olumlu duygu, olumsuz duygu, yakınlık düzeylerini yordamakta mıdır?” alt problemi incelendiğinde, internet bağımlılığını düşünme ihtiyacı ve duyguları ifadenin yakınlık alt boyutunun %5.6 düzeyinde anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur.

İnternet teknolojilerini kullanırken sağladığı kolaylıklar sebebiyle daha az düşünme ihtiyacı duyulması ve diğer insanlarla daha az yakınlık kurulmasına sebep olmaktadır. Bu durum düşünme ihtiyacı ve yakınlık alt boyutunun internet bağımlılığının yordayıcısı olma durumunun sebeplerinden olabilir.

5.2. Araştırmanın Anlattıkları

Günümüzde internet teknolojilerinin ulaşmadığı aile, çocuk neredeyse kalmamıştır. İnternetin her kesime ve hayatın her alanına yayılmasıyla birlikte bilinçsiz kullanımın oluşması bağımlılık kavramını gündeme getirmiştir. Hatta bu durum öyle bir hal almıştır ki internetle büyüyen, yeni neslin haricinde anne babalar da bu teknolojiyi bilinçsiz olarak kullanmaya başlamıştır. Hal böyle olunca anne babaların etkililiği de azalmış, eğitimcilerin bu konudaki önleyici çalışmaları büyük önem kazanmıştır.

Araştırma sonucunda yaş arttıkça internet bağımlılığının azaldığı görülmektedir. Bu durumda daha küçük yaşlarda öğrencilerle yapılacak çalışmalar önem kazanmıştır.

Eğitimciler daha alt okul seviyesindeki öğrenciler ile bilinçli kullanımı hakkında çalışmalar yaparak, bu yaşlardaki bağımlılık oranını azaltabilirler.

Araştırma sonucunda internet bağımlılığı arttıkça düşünme ihtiyacının ve akademik başarının düştüğü görülmüştür. Bu durum öğrencilerin eğitim - öğretim hizmetlerinden yararlanırken olumsuz etki oluşturmaktadır. Bu sebeple üniversitelerde ve daha alt kademedeki okullarda bilinçli internet kullanımı ile ilgili çalışmalar yapılması, öğrencilerin internet kullanımı yerine sosyal aktivite vb. etkinliklere yönlendirilmesi gibi çalışmalar yapılabilir.

Araştırma sonucunda internet bağımlılığı arttıkça duyguları ifade etmenin alt boyutlarından olan yakınlık duygu ifadesi kurma eğiliminin azaldığı görülmüştür. Öğrencilerin sosyalleşmeleri ve birbirleriyle olan iletişimleri bu durumdan etkilenebilir. Bu sebeple öğrenciler birbirleri ile iletişim kurarken daha çok yüz yüze iletişim kurmaları ve duygularını birbirlerine aktarırken emoji gibi hazır duygu ifadeleriyle değil kendi cümleleriyle ifade etmeleri yönünde teşvik edilebilir. Bu konuyla ilgili bilgilendirme çalışmaları yapılabilir. İnternet bağımlılığı düzeyi yüksek olan öğrencilerle iletişim, duygu düşünceleri ifade etme gibi konularda psikoeğitim çalışmaları yapılabilir.

Sigara kullanan bireylerin internet bağımlılığı düzeyleri de yüksek çıkmıştır. Bağımlılığın yol açtığı bu riskler hakkında bilgilendirici çalışmalar yapılabilir. Ayrıca internet bağımlılığı sebebiyle tedavi sürecinde olan bireylerle sigara kullanma durumu var ise bu konuyu da ele alarak tedavinin daha etkili olması sağlanabilir.

Araştırma sonucunda ebeveyni sağlıklı anne baba tutumlarına sahip öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyinin arttığı, duyguları ifade becerilerinin düştüğü görülmüştür. Eğitimciler sağlıklı ebeveyn tutumları hakkında ebeveynleri bilgilendirme çalışmaları yapabilirler. Bu çalışmaların içeriğinde bilinçli internet kullanımı ve duyguları ifade becerilerinin geliştirilmesi konularında da ebeveynler bilgilendirilebilirler. Anne babaların çocuklarını internet bağımlılığından korumak için öncelikle kendileri bilinçli kullanım noktasında onlara örnek olmaları, daha sonra onları bilgilendirerek, sanal ortam haricinde sosyal ve zihinsel olarak gelişmelerini sağlayacak aktivitelere katılımlarının sağlamaları önerilebilir. Ayrıca ev içinde internet kullanmadan birbirleriyle vakit geçirip iletişim kurabilecekleri boşluklar oluşturmak yararlı olacaktır.

Anne babası ayrı olan öğrencilerin duyguları ifade etme düzeyinin diğerlerinden fazla olduğu bulunmuştur. Anne babası ayrı olan öğrenciye sahip eğitimcilerin bu öğrencilerin internet bağımlılığı için risk altında olduklarının bilincinde olarak bu öğrencileri takip ederek, gerektiğinde psikolojik destek için yönlendirme yapabilirler. Yapılan bu çalışmanın katılımcıları üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışma konusu farklı yaş gruplarında da ele alınabilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, G. “Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Empatik Eğilim, Duyguları İfade Etme ve Öz-Anlayış Açısından İncelenmesi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. 2012.
- Akbıyık, C. ve Kalkan Ay, G. (2014). Okul Öncesi Yönetici Ve Öğretmenlerin Düşünme Becerilerinin Öğretimine Yönelik Algıları: Bir Durum Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-1), 1-18.
- Akdağ, M., Şahan Yılmaz, B., Özhan, U. ve Şan, İ. (2014). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (İnönü Üniversitesi Örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1): 77-96. <https://doi.org/10.17679/iuefd.98972>
- Akin, A. & Iskender, M. (2011). Internet Addiction And Depression, Anxiety And Stress. *International Online Journal Of Educational Sciences*. 3(1): 138-148.
- Akpur, U. (2017). The Predictive Degree Of University Students’ levels Of Metacognition And Need For Cognition On Their Academic Achievement. *European Journal of Foreign Language Teaching*, 20(2): 52-63.
- Altınbaş, K., Gülöksüz, S., Özçetinkaya, S., ve Oral, E. T. (2010). Empatinin Biyolojik Yönleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2(1):15-25.
- Altundağ, Y. ve Bulut, S. (2016). Aday Sınıf Öğretmenlerinde Problemlı İnternet Kullanımının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 5:1-14.
- Anlı, G. (2018a). İnternet Bağımlılığı: Sosyal ve Duygusal Yalnızlık. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(2), 389-397.
- Anlı, G. (2018b). Kişilerarası Duyarlılık İle İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 103-118.

- Anlı, İ. (2016). Internet Addiction In Terms Of Psychiatry And Anti-Psychiatry. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3(2):283–285. <https://doi.org/10.15805/addicta.2016.3.0019>
- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J. & Hoeksema, S. M. (2010). *Psikolojiye Giriş* (Çev.: Y. Alogan). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ayas, T. (2012). Lise Öğrencilerinin İnternet ve Bilgisayar Oyun Bağımlılık Düzeylerinin Utangaçlıkla İlişkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12 (2): 527–636.
- Ayas, T., ve Horzum, M. B. (2016). İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı Ve Aile İnternet Tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39): 46-57.
- Aydın, E., Baş, M., ve Çelik, A. (2017). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları İle Sosyal Uyum Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Uluslararası Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(1): 35–46.
- Balcı, Ş., ve Gülnar, B. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı Ve İnternet Bağımlılarının Profili. *Selçuk İletişim*, 6(1): 5–22.
- Balkan, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Bağımlılığı Ve Aile Fonksiyonları Arasındaki İlişki. *Education Sciences*, 6(1): 231–239.
- Baysan-Arslan, S., Cebeci, S., Kaya, M., ve Canbal, M. (2016). Relationship Between İnternet Addiction And Alexithymia Among University Students. *Clinical & Investigative Medicine*, 39(6): 111-115.
- Beranuy, M., Oberst, U., Carbonell, X. & Chamarro, A. (2009). Problematic İnternet And Mobile Phone Use And Clinical Symptoms İn College Students: The Role Of Emotional İntelligence. *Computers İn Human Behavior*, 25(5): 1182-1187.

- Berber Çelik, Ç. (2017). İnternet Bağımlılığı Eğilimini Azaltmada Eğitsel Bir Müdahale. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3(3): 365–374. <https://doi.org/10.15805/addicta.2016.3.0021>
- Bozkurt, H., Şahin, S., ve Zoroğlu, S. (2016). İnternet Bağımlılığı: Güncel Bir Gözden Geçirme. *Journal Of Contemporary Medicine*, 6(3): 235-247.
- Bozoğlan, B., ve Çankaya, İ. (2012). Psikolojik Danışmanların Duygularla Başa Çıkma Yollarının İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi(KEFAD)*, 13(2): 15–27.
- Bölükbaş, K. (2003). *İnternet kafeler ve internet bağımlılığı üzerine sosyolojik bir araştırma: Diyarbakır örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Cacioppo, J. T. & Petty, R. E. (1982). The Need For Cognition. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 42(1): 116–131. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.42.1.116>
- Cacioppo, J. T., Petty, R. E., & Feng Kao, C. (1984). The Efficient Assessment Of Need For Cognition. *Journal of personality assessment*, 48(3): 306-307.
- Canan, F., Ataoğlu, A., Özçetin, A., ve İçmeli, C. (2012). The Association Between Internet Addiction And Dissociation Among Turkish College Students. *Comprehensive Psychiatry*, 53(5): 422-426.
- Cazan, A. M., & Indreica, S. E. (2014). Need For Cognition And Approaches To Learning Among University Students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 127: 134-138.
- Cengizhan, C. (2005). Öğrencilerin Bilgisayar Ve İnternet Kullanımında Yeni bir Boyut: “İnternet Bağımlılığı” *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22:83–98.
- Cevizci, A. (2010a). Eğitim Sözlüğü, Say Yayınları.

----- (2010b). Felsefeye giriş. Nobel Yayın Dağıtım.

Ceylan, Ş. (2009). Vineland sosyal-duygusal erken çocukluk ölçeğinin geçerlik-güvenirlilik çalışması ve okul öncesi eğitim kurumuna devam eden beş yaş çocuklarının sosyal-duygusal davranışlarına yaratıcı drama eğitiminin etkisinin incelenmesi. *Yayınlanmış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.*

Cindiloğlu, M. (2017). Örgütlerde Destek Algılarının Çalışanın Duygularını İfade Etmesi Üzerine Etkisi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2): 37–38. <https://doi.org/10.17218/hititsosbil.330698>

Coutinho, S. A. (2006). The Relationship Between The Need For Cognition, Metacognition, And Intellectual Task Performance. *Educational Research And Reviews*, 1(5):162-164.

Cömert, I. T., ve Ögel, K. (2009). İstanbul Örneğinde İnternet Ve Bilgisayar Bağımlılığının Yaygınlığı Ve Farklı Etkenlerle İlişkisi. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences*, 6(1): 9-16.

Çakar, U., ve Arbak, Y. (2004). Modern Yaklaşımlar Işığında Değişen Duygu-Zeka İlişkisi ve Duygusal Zeka. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3): 23-48.

Çakır Balta, Ö. ve Horzum, M. B. (2008). Web Tabanlı Öğretim Ortamındaki Öğrencilerin İnternet Bağımlılığını Etkileyen Faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1): 187–205. <https://doi.org/10.1501/Egifak>

Çarkıt, E. ve Yalçın, S. B. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Düşünce Hataları Ve Duyguları İfade Etmelerinin Mükemmeliyetçilik Tutumlarını Yordaması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1): 195–210. <https://doi.org/10.19126/suje.367429>

Çeçen, A. R. (2002). Duygular İnsan Yaşamında Neden Vazgeçilmez ve Önemlidir?. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(9).

- Çok, R., ve Kutlu, M. (2018). Üniversite Öğrencilerin Ders Esnasında Ders Dışı İnternet Kullanım Davranışları İle Akademik Güdülenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi, 4(1): 1–21.
- Demirtaş-Madran, H. A. (2012). Cinsiyet, Cinsiyet Rolü, Yönelimi ve Düşünme İhtiyacı. *Turkish Psychological Association*, 15(29): 1–10.
- Dönmez, M. M. (2007). *Meslek lisesi öğrencilerinin atılganlık düzeylerine göre yaşam doyumu ve duyguları ifade etme eğilimlerinin karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bölümleri Enstitüsü, Ankara.
- Dumlupınar, E. O., Mercan, N., Şaylan, O. ve Buran, A. Ç. (2012). İş Ortamında Duyguları İfade Etme Ve İletişim Becerileri Üzerine Bir Araştırma. *Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1):1309–8039.
- Durualp E., Ç. P. (2013). Yetiştirme Yurdunda Kalan Ergenlerin Yalnızlık Düzeylerinin İnternet Bağımlılığı Ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (1): 29–46.
- Egger, O. & Rauterberg, M. (1996). *Internet behaviour and addiction* (Semesterthesis). Swiss Federal Institute of Technology, Zurich.
- Ekşi, F. (2012). Narsistik Kişilik Özelliklerinin İnternet Bağımlılığı ve Siber Zorbalığı Yordama Düzeyinin Yol Analizi ile İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(3): 1683–1693.
- Ekşi, F., ve Ümmet, D. (2013). Bir Kişilerarası İletişim Problemi Olarak İnternet Bağımlılığı ve Siber Zorbalık: Psikolojik Danışma Açısından Değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25): 91–115.
- Elias, S. M., & Loomis, R. J. (2002). Utilizing Need for Cognition and Perceived Self-Efficacy to Predict Academic Performance. *1. Journal of Applied Social Psychology*, 32(8): 1687-1702.

- Erden, S., ve Hatun, O. (2015). İnternet Bağımlılığı İle Başa Çıkmada Bilişsel Davranışçı Yaklaşımın Kullanılması: Bir Olgu Sunumu. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 2(1): 53-83.
- Ergin, A., Uzun, S. U., ve Bozkurt, A. İ. (2013). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı Ve Etkileyen Etmenler. *Pamukkale Tıp Dergisi*, (3): 134-142.
- Ermış, E. N. (2018). *Sosyal biliş ve düşünme ihtiyacı kavramlarının üst bilişsel farkındalığı yarayıcı etkilerinin gelişimsel olarak incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul.
- Ermış, E.N. (2018). *Sosyal biliş ve düşünme ihtiyacı kavramlarının üst bilişsel farkındalığı Yordayıcı etkilerinin gelişimsel olarak incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ersun, A., Şahin Köze, B., Muslu, G., Beytut, D., Başbakkal, Z. ve Conk, Z. (2012). Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinde İnternet Kullanımı ile Sosyal Destek Sistemi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İ.Ü.F.N Hemşirelik Dergisi*, 20(2): 86–92.
- Esen, E. (2010). *Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Eşgi, N. (2014). Aile-Çocuk İnternet Bağımlılık Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlaması Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2): 807–839.
- Fatma Karasu, B. B. ve Çam, H. H. (2017). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı İle Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14): 374.
- Fleischhauer, M., Enge, S., Brocke, B., Ullrich, J., Strobel, A. & Strobel, A. (2010). Same Or Different? Clarifying The Relationship Of Need For Cognition

To Personality And Intelligence. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(1): 82-96.

Garipağaoğlu, C., Kılıç, I. & Coşkun, Y. D. (2012). Pre-service Teachers' Need for Cognition. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 55, 148-154.

Gençdoğan, B. (2001). Üniversite Öğrencilerinin Düşünme İhtiyaçlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(2): 227–234.

Gökçearslan, Ş.,ve Günbatır, M. S. (2012). Ortaöğrenim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2): 10-24.

Greenberg, L. S. (2012). *Duygu Odaklı Terapi* (Çev. S. Kızıldaş). İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları.

Griffiths, M. (2012), “Kore’de İnternet Bağımlılıkları ve Zihinsel Fonksiyonlar” *1. Uluslararası Teknoloji Bağımlılığı Kongresi*,(İstanbul: Grand Cevahir Kongre Merkezi): 189-192.

Gülgöz, S. & Sadowski, C. J. (1995). Düşünme İhtiyacı Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması Ve Öğrenci Başarısı Göstergeleri İle Korelasyonu. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10(35): 15–24.

Güncü, E. (2018). *Üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme eğiliminin sosyo-demografik ve kişilik özellikleri ile birlikte araştırılması: bir vakıf üniversitesi örneği*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Işık, U. (2009). Medya Bağımlılığı Teorisi Doğrultusunda İnternet Kullanımının Etkileri Ve İnternet Bağımlılığı. *İletişim Fakültesi Dergisi*, 28, 29-55.

İkiz, E., Asıcı, E., Savcı, M., & Yörük, C. (2015). Problemler İnternet Kullanımı İle Üniversite Yaşamına Uyum İlişkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1): 34–50. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i1.1082000151>

- İşleroğlu, S. (2012). *Lise öğrencilerinde öznel iyi oluşun benlik saygısı, sosyal yetkinlik beklentisi ve duyguları ifade etme eğilimine göre yordanması*(Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Kağıtçıbaşı, Ç. ve Üskül, A. (2008). *Günümüzde insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş*. Evrim.
- Kale, Ü. Çağdaş, A., & Tepeli, K. (2013). Anne-Baba Eğitim Düzeyinin İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin Duyguları İfade Etme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 254-262.
- Karaca, F. (2017). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı Düzeyleri ile Akıllı Telefon Kullanma Alışkanlıkları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44: 581-597. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.334953>
- Karagözoğlu-Aslıyüksek, M. (2017). Bilgi Profesyoneli Adaylarının İnternet Bağımlılığı Düzeyleri: Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Örneği. *Bilgi Ve Belge Araştırmaları Dergisi*, 6: 23-45.
- Karakale, S. (2012). Üst Bilişsel Farkındalık, Zekâ, Problem Çözme Algısı ve Düşünme İhtiyacı Arasındaki Bağlantılar. *Eğitim ve Bilim*, 37(164): 237-250.
- Karaman, M. K., ve Kurtuluş, M. (2009). Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılığı Hakkındaki Görüşleri. Akademik Bilişim'09 - XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 641-650.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (8. basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayri, M. ve Günüş, S. (2016). Comparing Internet Addiction in Students with High and Low Socioeconomic Status Levels. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3 (2): 165-183. <https://doi.org/10.15805/addicta.2016.3.0110>

- Kılıç, Z. ve Durat, G. (2017). Üniversite Öğrencilerinde Problemlerli İnternet Kullanımının Genel Psikolojik Belirtileri ve Sosyal Fobi ile İlişkisi. *Sakarya Tıp Dergisi*, 7(2): 97–104.
- Kim, D., “İnternette Kumar ve Oyun Bağımlılıkları: Endişe Edilmesi Gerekiyor mu?”
1. Uluslararası Teknoloji Bağımlılığı Kongresi, 6-7-8 Mayıs 2012,(İstanbul:Grand Cevahir Kongre Merkezi): 169-179.
- Köse, D., Çınar, N. ve Akduran, F. (2012). Hemşirelik öğrencilerinde internet bağımlılığının kişilik özellikleri ve zaman yönetimi ile ilişkisi. *Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 16(3): 227–233.
- Kuss, D. J., Van Rooij, A. J., Shorter, G. W., Griffiths, M. D. & van de Mheen, D. (2013). Internet Addiction In Adolescents: Prevalence And Risk Factors. *Computers in Human Behavior*, 29(5): 1987-1996.
- Kutlu, M., Savcı, M., Demir, Y., ve Aysan, F. (2016). Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe Uyarlaması: Üniversite Öğrencileri Ve Ergenlerde Geçerlilik Ve Güvenilirlik Çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(1): 69-76.
- Kuyumcu, B. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Farkındalık Duyguları İfade Etme Benlik Kurgusu ve Öznel İyi Oluş Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslar Arası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 1(2): 104–113.
- Kuyumcu, B. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Pozitif Ve Negatif Duygu Durumlarının Psikolojik İyi Oluşlarını Yordama Gücü. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6(1), 62-76.
- Kuyumcu, B. ve Güven, M. (2012). Türk ve İngiliz Üniversite Öğrencilerinin Duygularını Fark Etmeleri ve İfade Etmeleri ile Psikolojik İyi Oluşları Arasındaki İlişki. *GEFAD*, 32(3): 589–607.
- Kuzucu, Y. (2006). *Duyguları fark etmeye ve ifade etmeye yönelik bir psiko-egitim programının, üniversite öğrencilerinin duygusal farkındalık düzeylerine, duyguları ifade etme eğilimlerine, psikolojik ve öznel iyi oluşlarına etkisi*

(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kuzucu, Y. (2011). Duyguları İfade Etme Ölçeği'nin Uyarlanması: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışmaları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3): 779–792.

Mayda, A. S. (2015). Bir öğrenci yurdunda kalan üniversite öğrencilerindeki İnternet bağımlılığı ile Beck Depresyon Ölçeği arasındaki ilişki. *Konuralp Tıp Dergisi*, 2015(1), 6-14.

Mete-Otlu, B., İkiz, E., ve Asıcı, E. (2016). Duyguları Fark Etme ve İfade Etme Psiko-Eğitim Programının Psikolojik Danışman Adaylarının Öz-Duyarlılık Düzeyine Etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(56): 273-283.

Ogelman, H. G., Körükçü, Ö., Güngör, H., ve Gökhan, K. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sosyal Becerileri ve İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 8(3): 380–396.

Ozan, F., Erol, O., Dönmez, F. İ. Ve Kurt, A.A. (2014). BÖTE Bölümü Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, 3(2), 17–28.

Öcal, D. (2018).Yeni İletişim Teknolojilerinin Tüm Dünyada Askeri Ve Sivil Yaşamda, İş Süreçlerinin Otomasyon Yapılarında Ve Gündelik Yaşam Pratiklerinde Yaygınlık Kazanması, Pazarlama İletişiminin Kurallarının Yeniden Gözden Geçirilmesi. *İNİF E-DERGİ*, 3(1): 23–36.

Ögel, K., Evren, C., Figen, K. ve Tamar Gürol, D. (2012). Bağımlılık Profi 1 İndeksi'nin (BAPİ) Geliştirilmesi, Geçerlik ve Güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23: 1–10.

Özdemir, S., Akçakanat, T. ve İzgüden, D. (2017). İnternet Çağında Sanal Ortam Yalnızlığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 8(19): 125–136.
<https://doi.org/10.21076/vizyoner.338155>

- Özer, B. U. ve Tezer, E. (2008). Umut ve Olumlu-Olumsuz Duygular Arasındaki İlişkiler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (23).
- Panagopoulou, E., Kersbergen, B. & Maes, S. (2002). The effects of emotional (non-) expression in (chronic) disease: A meta-analytic review. *Psychology and Health*, 17(5), 529-545.
- Pawlikowski, M., Altstötter-Gleich, C. & Brand, M. (2013). Validation And Psychometric Properties Of A Short Version Of Young's Internet Addiction Test. *Computers in Human Behavior*, 29(3): 1212-1223.
- Peker, A. (2015). Negatif Duygunun Siber Zorbalık Ve Mağduriyete İlişkin Yordayıcı Rolünün İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1633-1646.
- Pektaş, İ., ve Mayda, S. A. (2018). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Düzeyi ve Etkileyen Etmenler. *Sakarya Tıp Dergisi*, 8(1): 52–62.
- Polat, R. H. (2008). *Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin bazı sosyo-demografik özellikleri ve düşünme ihtiyacına göre problem çözme becerilerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Polat, R. I. ve Tümkaya, S. (2010). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Düşünme İhtiyacına Göre Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(1), 346-360.
- Sadowski, C. J.,& Gülgöz, S. (1996). Elaborative Processing Mediates The Relationship Between Need For Cognition And Academic Performance. *The Journal of Psychology*, 130(3): 303-307.
- Sadowski, C. J.,&Gülgöz, S. (1992). Internal Consistency And Test-Retest Reliability Of The Need For Cognition Scale. *Perceptual and Motor Skills*, 74(2): 610-610.
- Sağır, M., ve Doğruluk, S. (2018). Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2): 1041–1063.

- Saracaloğlu, A. S., ve engel, M. (2013). Cinsiyet Yaş ve Düşünme İhtiyacı Düzeyinin Bilişötesi Farkındalığı Yordayıcılığı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1): 1–13.
- Sargın, N. (2014). Üniversite Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutumları ve Problemlerini İnternet Kullanımları. *Turkish Journal Of Education*, 2(2): 44–53. <https://doi.org/10.19128/turje.48236>
- Serim, F., ve Cihangir ankaya, Z. (2015). Yetişkinlerin Psikolojik Yardım Arama Tutumlarının Yordanması. *Ege Eğitim Dergisi*, 16(1): 177. <https://doi.org/10.12984/eed.79026>
- Sevinç, M. ve Tok, E. (2005, 28-30 Eylül). İlköğretim Bölümü Öğretmen Adaylarının Düşünme İhtiyacı. 14.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde Sunulan Bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Sezerel, H., veGökbulut, Ö. Ö. (2015). İnternet Bağımlılığı ve Süreçsel Drama: Bir Bağımlılığın Önlenebilir. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 10(1): 103–116. <https://doi.org/10.21612/yader.2015.010>
- Sezgin, F. Ve Gişi, E. (2012). İzmir İli Lise Öğrencileri Arasında Sosyal Yalnızlık İle İnternet Kullanımı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *IIB International Refereed Academic Social Sciences Journal*, 3(5): 314-337.
- Sırakaya, M., ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Problemlerini İnternet Kullanımlarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1): 356–368.
- Sırakaya, M., ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Problemlerini İnternet Kullanımlarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1): 356–368.
- Smyth, J. M. (1998). Written emotional expression: effect sizes, outcome types, and moderating variables. *Journal of consulting and clinical psychology*, 66(1), 174.

- Southam-Gerow, M. A. (2014). *Çocuklarda Ve Ergenlerde Duygusal Düzenleme*. M. Şahin ve M. Artıran, Çev.). Ankara: Nobel.
- Stavropoulos, V., Gomez, R., Steen, E., Beard, C., Liew, L. & Griffiths, M. D. (2017). The Longitudinal Association Between Anxiety And Internet Addiction In Adolescence: The Moderating Effect Of Classroom Extraversion. *Journal Of Behavioral Addictions*, 6(2): 237-247.
- Şahan, M., ve Çapan, B. E. (2017). Ergenlerin Problemlı İnternet Kullanımında Kişilerarası İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmaların Ve Sosyal Kaygının Rolü. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2): 887-913.
- Şahin, C. , Aydın, D. ve Balay, R. (2016). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Eğitsel İnternet Kullanımı ile İnternet Bağımlılıklarının İncelenmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi(KEFAD)*, 17(1):481–497.
- Şahin, S., İbili, E., ve Uluyol, Ç. (2017). Öğretmen Adaylarında Problem Çözme Eğilimi ve İnternet Bağımlılığı İlişkisinin İncelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1): 1–21.
- Şenşekerci, E. ve Bilgin, A. (2008). Eleştirel Düşünme ve Öğretimi. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(14), 15-43.
- Taş, İ. (2015). *Psikolojik belirtileri azaltmaya yönelik psikoeğitim programının ergenlerde internet bağımlılığına etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Taş, İ. (2018). Ergenlerde İnternet Bağımlılığı ve Psikolojik Belirtilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1): 31-41.
- Taş, İ., Eker, H., ve Anlı, G. (2014). Orta öğretim öğrencilerinin internet ve oyun bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 1 (2): 37-57.

- Tok, E. (2010). Okul Öncesi 1. Sınıf Öğretmen Adaylarının Düşünme İhtiyaçları Ve Düşünme İhtiyacına Yönelik Görüşleri (Pamukkale Üniversitesi Örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2): 45–62.
- TÜİK (2018, Ağustos). Türkiye'nin İnternet Kullanım Alışkanlıkları [Basın bülteni]. Erişim adresi: http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028
- Uçar, E. (2016). Facebook'ta Duyguları İfade Etme Ölçeği Geliştirme Çalışması. *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1): 41–57.
- Uğurlu, T. T., Şengül, C. B., ve Şengül, C. (2012). Bağımlılık Psikofarmakolojisi - Psychopharmacology of Addiction. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1): 37–50. <https://doi.org/10.5455/cap.20120403>
- Uslu, Z. K. (2007). Yeni İletişim Araçları ve Toplumsal Etkileri. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 1: 224–234.
- Uyanık, N. (2017). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin düşünme stilleri ile düşünme ihtiyaçları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Uzbaş, A. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Problemler İnternet Kullanımının Psikolojik İyi-Oluş ve Sosyal Destek ile İlişkisi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4): 1035–1046.
- Vogel, D. L., Wade, N. G. & Hackler, A. H. (2008). Emotional Expression And The Decision To Seek Therapy: The Mediating Roles Of The Anticipated Benefits And Risks. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 27(3), 254-278.
- Xiuqin, H., Huimin, Z., Mengchen, L., Jinan, W., Ying, Z. & Ran, T. (2010). Mental Health, Personality, And Parental Rearing Styles Of Adolescents With Internet Addiction Disorder. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(4): 401-406.

- Yan, W., Li, Y., & Sui, N. (2014). The Relationship Between Recent Stressful Life Events, Personality Traits, Perceived Family Functioning And İnternet Addiction Among College Students. *Stress and Health*, 30(1): 3-11.
- Yıldırım, T. (2015). Yurdum Evim, Ücretsiz İnternetim Projesinin KYK Yurtlarında Barınan Öğrenciler Üzerinde Etkisine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 6(11): 195–218.
- Yıldız, A. ve Demir, F. M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin İnternet ve Sosyal Medya Kullanım Amaçlarının Örneği. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 17(37): 18–36.
- Yılmaz, B. (2017). *Sınıf öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme ve yanal düşünme eğilimleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Yılmaz, D., Gökdere Çınar, H. ve Özyazıcıoğlu, N. (2017). Hemşirelik Öğrencilerinde Akıllı Telefon ve İnternet Bağımlılığı ile Üst Ekstremitte Fonksiyonel Aktivite Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(3): 34. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.311497>
- Young, K. S. (2007). Cognitive Behavior TherapyWith İnternet Addicts: Treatment Outcomes And İmplications. *Cyber Psychology & Behavior*, 10(5): 671-679.
- Young, K.S. (1998). *Caught İn The Net: How To Recognize The Signs Of İnternet Addiction And A Winning Strategy For Recovery*. John Wiley, New York.

EKLER

Kişisel Bilgi Formu (Ek 1)

Değerli Öğrenciler;

Bu formdaki ölçekler bilimsel bir araştırmada kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Elde edilen bilgiler toplu olarak değerlendirilecek ve sadece araştırma kapsamında kullanılacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Hümeyra SEVİNÇ

Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyet: K () E ()

Yaş:

Size göre akademik başarı durumunuz:

Düşük () Orta () Yüksek ()

Romantik ilişkiniz var mı?:

Evet() Hayır()

Anne Babanız hayatta ise şu anki durumları:

Evli() Boşanmış()

Annenizin eğitim durumu:

Okuma-Yazması Yok() Okur Yazar() İlkokul() Ortaokul() Lise() Yüksekokul() Üniversite ve üzeri()

Babanızın eğitim durumu:

Okuma-Yazması Yok() Okur Yazar() İlkokul() Ortaokul() Lise() Yüksekokul() Üniversite ve üzeri()

Size göre anne-babanızın tutumu nasıldı?

İlgisiz() Otoriter() Demokratik() Aşırı Koruyucu()

Sigara içiyor musunuz?

Evet() Hayır()

Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF) (Ek 2)

AÇIKLAMA: Lütfen aşağıdaki ifadelerde belirtilen durumları ne sıklıkta yaşadığınızı belirtiniz. Lütfen her ifade için sadece bir seçeneği işaretleyiniz ve hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız. 1”Hiçbir zaman”, 2 “Nadiren”, 3“Bazen”, 4 “Sıklıkla”, 5“Her zaman” anlamına gelmektedir.					
1. Hangi sıklıkta planladığınızdan daha fazla internette kalırsınız?	1	2	3	4	5
2. Hangi sıklıkta ailenizle ilgili işleri ihmal ederek internette daha fazla zaman harcarsınız?	1	2	3	4	5
3. Okul veya ders ile ilgili çalışmalarınız hangi sıklıkta internette harcadığınız süre yüzünden zarar görmektedir?	1	2	3	4	5
4. Birileri internette ne yaptığınızı sorduğunda hangi sıklıkta sır gibi saklar veya savunmaya geçersiniz?	1	2	3	4	5
5. Birileri siz internette iken canınızı sıkarsa hangi sıklıkta onları tersler, onlara bağırır ve öfkeli davranırsınız?	1	2	3	4	5
6. Hangi sıklıkta gece internette harcadığınız süre yüzünden uykusuz kalırsınız?	1	2	3	4	5
7. İnternete bağlı değilken hangi sıklıkta internetle avunur veya internete bağlı olduğunuz hayalini kurarsınız?	1	2	3	4	5
8. İnternette iken hangi sıklıkta kendinizi “birkaç dakika daha” derken bulursunuz?	1	2	3	4	5
9. Hangi sıklıkta internette harcadığınız zamanı azaltmak için uğraşırsınız ve başarısız olursunuz?	1	2	3	4	5
10. Ne kadar süre internette olduğunuzu hangi sıklıkta saklamaya çalışırsınız?	1	2	3	4	5
11. Hangi sıklıkta başkalarıyla dışarı çıkmak yerine internette daha fazla zaman harcamayı tercih edersiniz?	1	2	3	4	5
12. İnternete bağlanamadığımızda hangi sıklıkta kendinizi bunalımda, karamsar ve sinirli hissedip, internete bağlandığımızda bu şikâyetlerinizin hemen geçtiğini görürsünüz?	1	2	3	4	5

Duyguları İfade Etme Ölçeği(DİEÖ) (Ek 3)

Aşağıda duyguları ifade eden 15 tane cümle verilmiştir. Lütfen her bir maddeyi dikkatle okuyarak o maddede yer alan ifadenin size ne derece uygun olduğuna karar veriniz. Verdiğiniz karara göre aşağıdaki ölçeği dikkate alarak yandaki rakamlardan uygun olanı işaretleyiniz.		1	2	3	4	5	6	7
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	İnsanlara sık sık onları sevdiğimi söylerim.							
2	Öfkeli olduğum zaman genellikle çevremdeki insanlar bunu anlar							
3	Sohbet esnasında genellikle arkadaşlarıma dokunurum.							
4	Çok gülerim.							
5	İnsanlar yüz ifadelerime bakarak ne hissettiğimi söyleyebilirler.							
6	İnsanlar benim için iyi şeyler yaptığında, utandığımı hissederim ve minnettarlığımı ifade etmekte zorlanırım.							
7	Birilerinden gerçekten hoşlandığımda, bunu bilirler.							
8	Yanlış bir şey yaptığımda özür dilerim.							
9	Televizyon seyretmek veya kitap okumak beni güldürebilir.							
10	Halka açık bir yerde birisine öfkelendiğimde, öfkelendiğimi diğerleri anlar.							
11	Sık sık gözlerim yaşarınca ya da yanaklarım ağrıyınca kadar gülerim.							
12	Yalnızken geçmişten bir şeyler hatırlayarak kendi kendime gülebirim.							
13	İşler istediğim gibi gitmediğinde, memnuniyetsizliğimi her zaman ifade ederim.							
14	Gülüşüm yumuşak ve kontrollüdür.							
15	Birini sevdiğimi ona sarılarak veya dokunarak gösteririm.							

Düşünme İhtiyacı Ölçeği (Ek 4)

Lütfen aşağıdaki cümleleri okuyup, her bir cümlenin size ne denli uyduğunu belirtin. Burada vereceğiniz yanıtların sizin kişisel tutumunuzu belirtmesi çok önemlidir. Soruların doğru veya yanlış şeklinde bir yanıtı yoktur. Önemli olan bu cümlelerin size anlatıp anlatmadığıdır. Bu cümlelerde belirtilen tutumların sizin tutumlarınızı ne denli anlattığını aşağıdaki sayıları kullanarak belirtiniz.

+4	Bu cümle beni tamamen anlatıyor
+3	Bu cümle beni çok iyi anlatıyor
+2	Bu cümle beni iyi anlatıyor
+1	Bu cümle beni biraz anlatıyor
0	Bu cümle beni ne anlatıyor ne de anlatmıyor
-1	Bu cümle bana biraz aykırı
-2	Bu cümle bana oldukça aykırı
-3	Bu cümle bana çok aykırı
-4	Bu cümle bana tamamen aykırı

- _____ 1. Karmaşık problemleri basit problemlere yeğlerim.
- _____ 2. Çok düşünmeyi gerektiren bir işin sorumluluğunu almak hoşuma gider.
- _____ 3. Düşünmek benim için bir eğlence biçimi değildir.
- _____ 4. Düşünme yeteneğimi zorlayacak birşey yapmaktansa, az düşünmeyi gerektirecek şeyleri tercih ederim.
- _____ 5. Bir mesele hakkında derin düşünmemi gerektirecek durumları önceden sezip, onlardan uzak durmaya çalışırım.
- _____ 6. Bir sorunu kafamda uzun süre yoğun bir biçimde tartışmak hoşuma gider.
- _____ 7. Sadece durumun gerektirdiği kadar derin düşünürüm.

- _____ 8. Uzun süreli işlere kafa yormaktansa, küçük, günlük meseleler hakkında düşünmeyi yeğlerim.
- _____ 9. Nasıl yapıldığını öğrendikten sonra fazla düşünmeyi gerektirmeyecek işleri tercih ederim.
- _____ 10. İşimde, düşünme yeteneğime güvenerek yükselme fikri bana çekici gelir.
- _____ 11. Sorunlara yeni çözümler bulmayı gerektiren işler bana gerçekten zevk verir.
- _____ 12. Yeni düşünce biçimleri öğrenmek bana pek heyecan vermez.
- _____ 13. Yaşamımın çözmek gereken bulmacalarla dolu olmasını yeğlerim.
- _____ 14. Soyut düşünme eylemi bana çekici gelir.
- _____ 15. Orta önemde, fazla düşünce gerektirmeyen bir iş yapmaktansa, kafa çalıştırmamı gerektiren, zor ve önemli bir işi tercih ederim.
- _____ 16. Çok zihinsel çaba gerektirmiş bir işi tamamlayınca tatminden ziyade rahatlama duygusu hissederim.
- _____ 17. Bence bir nesnenin kendisinden beklenen işi görmesi önemlidir, işi nasıl ve neden gördüğü benim ilgimi çekmez.
- _____ 18. Kişisel olarak beni etkilemeleri söz konusu olmasa bile birçok değişik konuda düşünürüm.

Etik Kurulu Kararı (Ek 5)

Evrak Tarih ve Sayısı: 15/10/2018-E.3491

Istanbul Zaim Üniversitesi

ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı : 20292139-050.01.04

Konu : Etik Kurul Kararı

Sayın Hümeyra SEVİNÇ

Kurulumuz 11.10.2018 tarihinde toplanarak, "Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ile Duyguları İfade Etme, Düşünme İhtiyacı ve Üretken Düşünce Arasındaki İlişki " başlıklı yüksek lisans tezinizde kullanmak üzere Kurula sunmuş olduğunuz Etik Kurul Onay Formunu imza altına almıştr. Onaylanan Etik Kurul Onay Formu ekte yer almaktadır.
Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Nasuh USLU
Kurul Başkanı

Ek:Hümeyra SEVİNÇ'in Etik Kurul Onay Formu (2 sayfa)

**BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR**
15/10/2018
Yurdagül TAŞ
Yazı İşleri Uzmanı

Mevcut Elektronik İmzalar

Nasuh USLU (Etik Kurulu Başkanlığı) (e-Posta) (6513) 15/10/2018 14:02

Adres :Halkalı Caddesi No: 2 Küçükçekmece/İstanbul
Telefon No : 444 97 98 Faks No: +90 (212) 693 82 29
E-Posta : bilgi@izu.edu.tr İnternet Adresi: www.izu.edu.tr
Kep : izu@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi : Yurdagül TAŞ
Unvan : Uzman
Tel : 2126929642

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa Göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır

ÖZGEÇMİŞ

Hümevra SEVİNÇ

İletişim bilgileri: humeyrasevinc.16@gmail.com

A. Eğitim

Lisans: Uludağ Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, 2014,
Bursa

Yüksek Lisans: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Bölümü, 2019, İstanbul

B. Mesleki Deneyim

Bağcılar Vali Cahit Bayar İlkokulu(2014-devam ediyor)

C. Yayınları

Anlı, G., Taş, İ., Güneş, Z., Yazgı, Z., ve Sevinç, H. (2018). Akademik Kendini Engelleme Ölçeği'ni Türkçeye Uyarlama Çalışması. OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 8(15), 1198-1217.